

**STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE DOBOJ JUG
2021.-2027.**

Januar 2021.

Sadržaj

1. Uvod	3
1.1 Pristup izradi strategije razvoja	3
2. Strateška platforma	5
1.2 Situaciona analiza	5
a) Geografski položaj i prirodne karakteristike	5
b) Demografske karakteristike i kretanja uključujući stanje dijaspore	6
c) Pregled stanja i kretanja u ekonomiji uključujući i potencijale i učešće dijaspore	9
d) Pregled stanja i kretanja na tržištu rada	15
e) Pregled stanja i kretanja u oblasti društvenog razvoja	17
f) Stanje javne infrastrukture i javnih usluga	30
g) Zaštita okoliša/životne sredine uključujući smanjenje rizika od katastrofa/nesreća	39
h) Stanje prostorno planske dokumentacije	47
i) Analiza budžeta i projekcije sredstava za financiranje realizacije strategije razvoja	48
1.3 SWOT analiza i strateško fokusiranje	54
3. Prioriteti i mjere sa indikatorima	61
4. Ključni strateški projekti	64
5. Provjera međusobne usklađenosti strateških dokumenata	65
6. Indikativni financijski okvir	70
7. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja	75
8. Prilozi	78
8.1. Sažeti prikaz strategije	78
8.2. Detaljan pregled mjera	87

1. Uvod

Strategija integrisanog razvoja općine Doboj Jug za period 2021. - 2027. godine (Strategija) je je integrisani, multisektorski strateški dokument Općine Doboj Jug koji definira javne politike i usmjerava razvoj teritorije jedinice lokalne samouprave i predstavlja putokaz za sveukupni razvoj, koji treba da podstiče budući rast i razvoj zajednice. Strategija razvoja obuhvata društvenu, ekonomsku i sferu zaštite životne sredine, poštujući Prostorni plan općine. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje zajedničkih ciljeva, podsticanje lokalnih snaga, kao i odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj. Strategija, prema članu 20. stav (2) Zakona strategija razvoja jedinice lokalne samouprave je osnovni dokument za izradu DOB-a, budžeta i PJI jedinice lokalne samouprave, programa rada općinskog načelnika odnosno gradonačelnika za mandatni period, trogodišnjeg i godišnjeg plana rada jedinice lokalne samouprave i godišnjeg programa rada općinskog načelnika odnosno gradonačelnika.

Strategija je izrađena od strane radnih tijela koje je imenovao načelnik općine, uz puno učešće predstavnika javnog, privatnog i nevladinog sektora.

1.1 Pristup izradi strategije razvoja

Načelnik općine Doboj Jug donio je „Odluku o izradi Strategije razvoja općine Doboj Jug 2021.-2027.“, broj 02-04-417-2/20 i „Odluku o uspostavljanju Općinskog razvojnog tima (ORT)“, broj 02-04-417-3/20. obe od 9. 6. 2020. čime je proces izrade dokumenta otpočeo. Strategiju razvoja općine Doboj Jug je pripremio Općinski razvojni tim (ORT) uz tehničku i stručnu podršku obezbijeđenu kroz Projekat integrisanog lokalnog razvoja (ILDP), a koji predstavlja zajednički projekat Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP). Sam proces izrade Strategije slijedio je principe razvojnog planiranja i upravljanja razvojem: a) otvoreni metod koordinacije; b) ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane Federacije; c) horizontalna i vertikalna koordinacija svih nivoa vlasti u Federaciji; d) partnerstvo; e) javnost i transparentnost.

Polaznu osnovu za definiranje ključnih pravaca budućeg ravoja općine Doboj Jug predstavlja strateška platforma koja obuhvata sažetak situacione analize, strateške fokuse, viziju razvoja i strateške ciljeve sa indikatorima. Izradi Strategije se pristupilo s nastojanjem da se na temelju sveobuhvatne analize stvori kvalitetna podloga za promišljanje o budućim pravcima razvoja. U okviru tog procesa identificirane su ključne snage i slabosti te su iste stavljene u širi kontekst prilika i prijetnji sa kojima se općina suočava. Na bazi urađene situacione analize i strateške platforme definirani su prioriteti budućeg razvoja u oblastima ekonomije, društvenog razvoja i zaštite okoliša, nakon čega su dalje razrađene konkretne mjere, te definirani ključni strateški projekti.

O nacrtu Strateške platforme je proveden jednomjesečni konsultativni proces, koji je ponovljen nakon završenog nacrtu cjelokupnog dokumenta Strategije. Finalna faza izrade dokumenta je podrazumijevala izradu konkretnog operativnog plana uz definiranje finansijske konstrukcije predloženih mjera i nosioca odgovornosti za njihovu implementaciju, uključujući i plan razvoja organizacionih i ljudskih potencijala lokalne uprave kako bi se nadzor nad implementacijom strateškog dokumenta osigurao u punom kapacitetu.

Prilikom izrade Strategije vodilo se posebno računa o tzv. horizontalnoj i vertikalnoj usklađenosti Strategije sa planskim dokumentima na višim nivoima. Naročita pažnja je posvećena onim oblastima i pitanjima koja se međusobno snažno isprepliću, a neodvojivi su dio koncepta održivog razvoja, prije svega pitanja bolje uključenosti osjetljivih društvenih grupa, te uvažavanja aspekta ravnopravnosti spolova. Tokom pripreme strateškog dokumenta uzeti su u razmatranje i širi razvojni pravci uspostavljeni kroz nacrt Okvira za realizaciju ciljeva održivog razvoja u BiH, na način da je provjerena usaglašenost ove Strategije sa utvrđenim prioritetima i pokretačima održivog razvoja čime se nastoji dati doprinos u postizanju i praćenju općih ciljeva za Bosnu i Hercegovinu iz Agende 2030. Također, tokom pripreme Strategije općine Doboj Jug uzeti su u razmatranje i strateški pravci, prioriteti i mjere Strategije razvoja Zeničko-dobojskog kanona za period 2021.-2027. godina.

Strategija razvoja općine Doboj Jug za period 2021.-2027. godina prezentirana je i usvojena na sastanku Partnerske grupe 8. 4. 2021., kao i Općinskog vijeća Doboj Jug na sjednici održanoj 16. 7. 2021. godine.

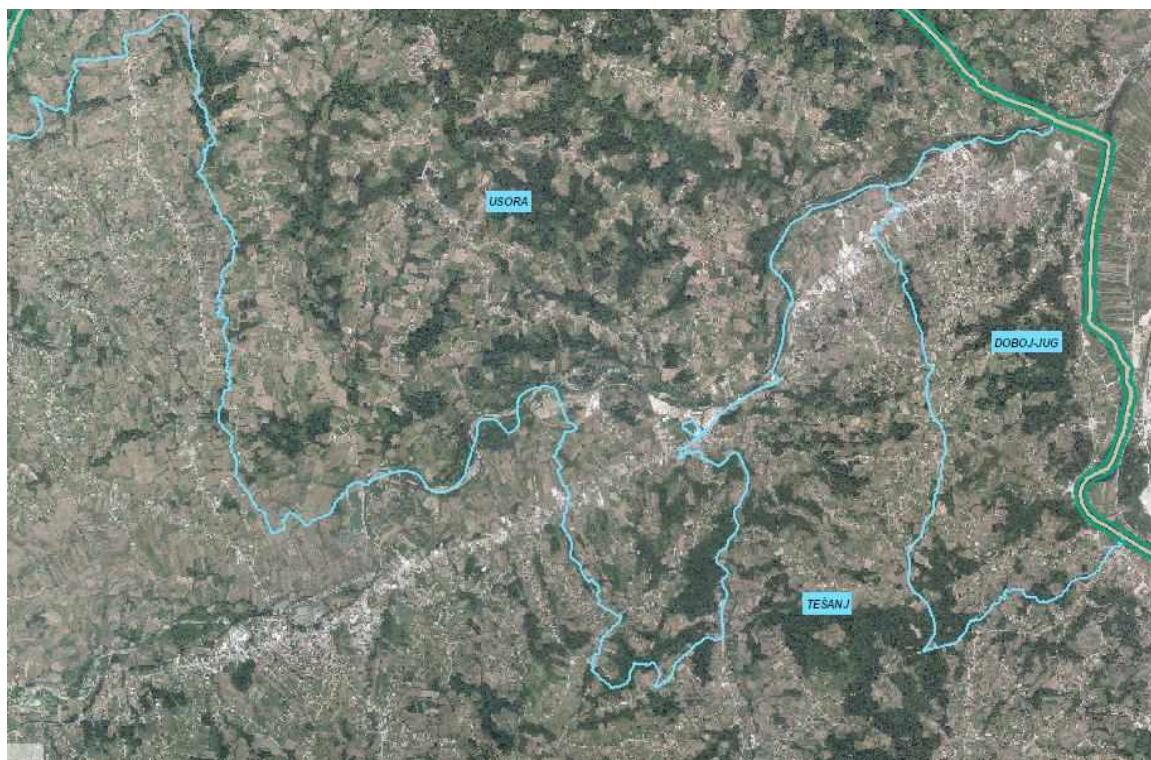
2. Strateška platforma

1.2 Situaciona analiza

a) Geografski položaj i prirodne karakteristike

Općina Doboj Jug zauzima površinu od 10,2 km² i nalazi se u regiji Centralne Bosne, na ušću rijeke Usore u Bosnu. Svojom površinom je najmanja općina od dvanaest općina Zeničko-dobojskog kantona koji je četvrti po veličini u Federaciji Bosne i Hercegovine, a na čijoj teritoriji se nalaze najznačajniji industrijski objekti u Federaciji BiH.

Slika 1: Položaj općine Doboj Jug

Prostor općine Doboj Jug prostire se uz magistralne ceste M-17 Šamac-Sarajevo-Mostar i M-4 Doboj-Teslić-Banja Luka. Općina je smještena sjevero-istočno od općine Tešanj, na oko 5 km južno od Doboja, oko 80 km istočno od Banjaluke, 60 km zapadno od Tuzle, te oko 150 km sjeverno od Sarajeva. Kroz općinu prolazi trasa budućeg autoputa na Koridoru Vc, a jedna od budućih priključnih petlji će biti u neposrednoj blizini općine. Također, u neposrednoj blizini je i željeznički pravac Šamac-Sarajevo-luka Ploče, kao i željezničko čvorište Doboj.

Na osnovu pokazatelja Federalnog zavoda za statistiku, danas¹ na teritoriji općine živi 4.078 stanovnika. Prosječna starosna dob stanovništva je 36,8 godina, a gustina naseljenosti 399,8 stanovnika/km².

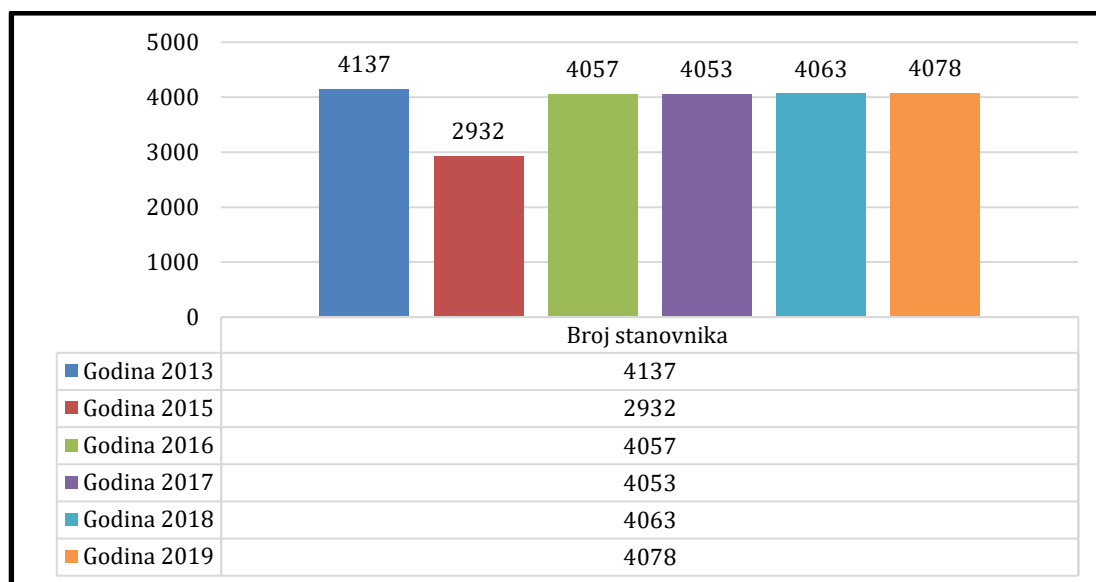
Općinu čine dva ruralna naselja: Matuzići i Mravići. Sama općina je bez urbanog središta, a administrativne funkcije se obavljaju u naseljenom mjestu Matuzići gdje je i sjedište Općine.

Općina se nalazi na nadmorskoj visini od 140 do 250 m i ima karakteristike umjereno kontinentalne klime. Na osnovu katastarskih evidencija 62,08% teritorije općine je poljoprivredno zemljište od čega je 60% obradivo, dok je 22,84% teritorije pokriveno šumama od kojih prevladavaju bukove i hrastovo-grabove šume niske ekonomske vrijednosti. Općini pripada skromna mreža hidrografskih tokova koji uključuju 4,5 km dužine toka rijeke Bosne i 2,25 km toka rijeke Usore. Obale ovih rijeka su dosta nestabilne, te u periodu visokih voda dolazi do većeg izlivanja iz korita što značajan dio teritorije općine izlaže riziku od poplava.

b) Demografske karakteristike i kretanja uključujući stanje dijaspore

U periodu od 2015. do 2019. godine došlo je do smanjenja broja stanovništva u općini Doboj Jug zbog smanjenja nataliteta, smanjenja broja povratnika u općini Doboj Jug, te zbog odlaska porodica u zemlje Evropske unije radi zaposlenja. U posmatranom vremenskom periodu, ukupan broj stanovnika se smanjio za 17,32% ili 854 stanovnika. Prema statističkim pokazateljima Federalnog zavoda za statistiku, općina Doboj Jug trenutno broji 4.078 stanovnika što je za 59 ili 1,42% (4.137) manje nego prema popisu u Bosni i Hercegovini 2013. godine.

Grafikon 1. Broj stanovnika općine Doboj Jug u periodu 2013. – 2019.

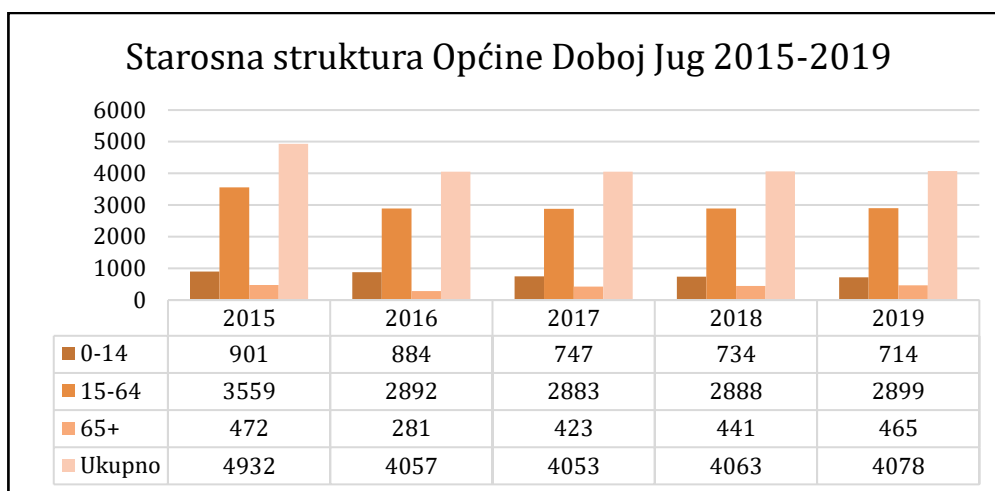
Izvor: Federalni zavod za Statistiku

¹ Podatak se odnosi na 2019. godinu.

U ukupnom broju stanovnika najviše je Bošnjaka i to 97,10%, dok je ostalog stanovništva (Hrvata, Srba, ostalih) 2,90%.

Prema procjenama, od ukupnog broja stanovnika 52% čini ženska, a 48% čini muška populacija. Dobna struktura stanovništva je dosta povoljna iako je broj starog stanovništva znatan. Starosna struktura stanovništva je sljedeća: od 0 do 14 godina 714 stanovnika od 15 do 64 godine 2.899 stanovnika i sa 66 i više godina je 465 stanovnika (8,70%).

Grafikon 2. Starosna struktura stanovništva

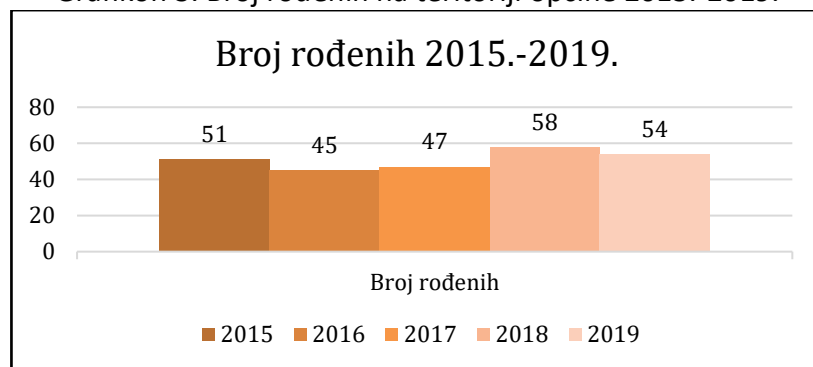

Izvor: Federalni zavod za statistiku

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, u grupi stanovništva starog 15 i više godina prema nivou obrazovanja, najviše je osoba sa završenom srednjom školom 55,56%, zatim sa završenom osnovnom školom 25,45% i 5,10% sa fakultetskim nivoom obrazovanja, dok preostalih 13,89% čine stanovnici bez ikakvog obrazovanja ili sa nepotpunim osnovnim obrazovanjem. Radno sposobnog stanovništva je 81,10%, od toga 49,48% muškaraca i 50,52% žena. Zaposlenih je 1.518, a nezaposlenih 677 što daje stopu nezaposlenosti u 2019. godini na teritoriji opštine od 30,9% od čega je 395 ili 58,35% žena. Stopa nezaposlenosti ima tendenciju opadanja u odnosu na 2018. godinu kada je iznosila 34,3%. U grupi ekonomski neaktivnih stanovnika najviše je lica koja obavljaju kućne poslove, penzionera, učenika i studenata.

U period od 2015. do 2019. godine dolazilo je do oscilacija u pogledu nataliteta na način da se u 2016. godini desio blagi pad novorođene djece dok je u 2017. i 2018. došlo do rasta broja rođenih, te u 2019. opet se bilježi blagi pad.

Grafikon 3. Broj rođenih na teritoriji općine 2015.-2019.

Izvor: Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove

U postratnom periodu 2015.-2019., samo u 2016. i 2017. zabilježen je po jedan smrtni slučaj novorođenčadi, u oba slučaja muškog spola, dok nije zabilježen niti jedan broj smrtnih slučajeva djece do 5 godina starosti, kao niti jedan smrtni slučaj porodilja u periodu 2014.-2019. godine.

U periodu od 2015. do 2019. godine smanjena je stopa mortaliteta na području općine za 17%. Na osnovu podataka Federalnog zavoda za programiranje razvoja, broj umrlih u 2015. godini iznosio je 41, dok je broj umrlih u 2019. godini 34.

Općina Doboj Jug ima 949 penzionera od kojih je 442 u starosnoj i 164 u invalidskoj penziji, dok su 343 korisnika obiteljske penzije. Broj zaposlenih na jednog penzionera je 1,6 u 2019. godini što je za 0,3 više od Kantonalnog i Federalnog nivoa. Prosječna penzija je, također, niža od kantonalnog (436,82 KM) i federalnog nivoa (416,45 KM) i u 2019. godini je iznosila 380,36 KM.

Iako prirodni priraštaj nije bio negativan ni jedne godine u periodu od 2014. – 2019. godine, ipak je na teritoriji općine zabilježena negativna demografska slika izazvana konstantnim smanjenjem broja stanovnika, prvenstveno zbog migracija.

Do egzaktnih pokazatelja koji se odnose na migraciju stanovništva nismo u mogućnosti doći, ali je potrebno istaći da se trend iseljavanja stanovništva, posebno mladih, nastavlja te da je pitanju migracija stanovništva i odlasku radno sposobnog stanovništva potrebno posvetiti posebnu pažnju. Prema dostupnim podacima za Bosnu i Hercegovinu, u periodu od 2013. do 2019. godine, Bosnu i Hercegovinu je napustilo 530.000 stanovnika.²

Inače, općina Doboj Jug je većim dijelom ruralna sredina. Ukupan broj stambenih zgrada je 1.326, od čega 994 sa jednim, 305 sa dva i 24 sa tri stana i dvije zgrade su u kategoriji zgrada sa 6-20 stanova. Kada se posmatraju stanovi za stanovanje po broju soba i površini, ukupno je 1.656 stanova ukupne površine 127.102 m². Najviše je trosobnih stanova i to 721, a slijede dvosobni kojih ima 538, četverosobnih je 188, a petosobnih 112³.

² Izvor: Anketa o radnoj snazi koju objavljuje Agencija za statistiku BiH i Unija za održivi povratak i integracije u BiH

³ Izvor: Podaci Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove te Službe za urbanizam, katastar i privredu

Zaključak

Demografska slika općine Doboj Jug, iako je riječ o maloj općini, posljednjih godina se stabilizuje. Dostupni statistički podaci pokazuju da je starosna i obrazovna struktura relativno dobra, a uslovi za stanovanje zadovoljavajući. Prirodni priraštaj nije negativan, ali je na teritoriji općine prisutan trend odlaska sve većeg broja mladih radi potrebe pronalazjenja posla u inostranstvu. Također, treba napomenuti da je u grupi ekonomski neaktivnih stanovnika najviše lica koja obavljaju kućne poslove, te je potrebno razmotriti mjere za povećanje stepena ekonomske aktivnosti, možda kroz dodatno podsticanje poljoprivredne proizvodnje.

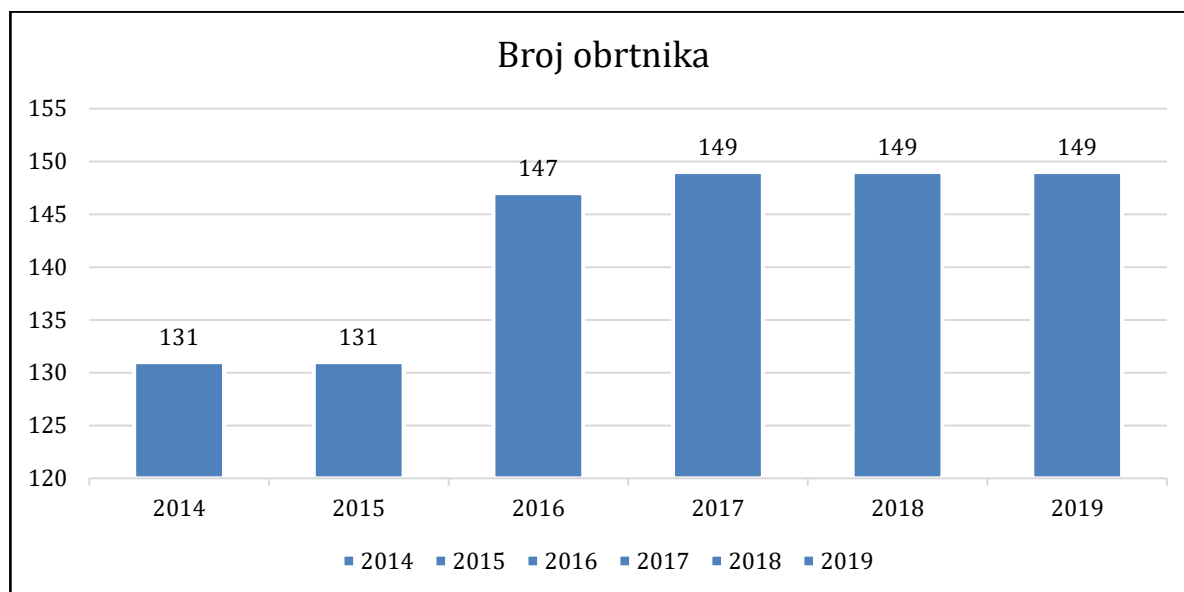
c) Pregled stanja i kretanja u ekonomiji uključujući i potencijale i učešće dijaspore

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku o razvijenosti jedinica lokalne samouprave, Općina Doboj Jug je na 8. mjestu po razvijenosti u FBiH sa indeksom razvijenosti za 2019. godinu od 1,18. U odnosu na godinu ranije Općina Doboj Jug bilježi rast za 4 mjesta, sa 12. na 8. mjesto (u 2018. godini, indeks razvijenosti iznosio je 1,10). Rastu je najviše doprinio rast indikatora poreza na dohodak sa 0,93 u 2018. na 1,15 u 2019. godini.

Broj privrednih subjekata je značajan pokazatelj atraktivnosti sredine za poslovanje, posebno kad se uzme u obzir da se radi o maloj općini koja je u posmatranom periodu bila pogođena poplavama.

Broj privrednih subjekata (uključujući pravne osobe i obrte) pokazuje određeni rast, sa 225 u 2014. na 266 u 2019. godini. Može se reći da je broj privrednih subjekata relativno stabilan, ali još uvijek nedovoljan u pogledu generiranja značajnijeg razvoja zajednice. Struktura privrednih subjekata prema broju zaposlenih pokazuje dominaciju mikro i malih poduzeća, koja imaju do 9 zaposlenih, odnosno od 10 do 49 zaposlenih, što ukazuje na aktivnu poduzetničku sredinu, ali i na potrebu za daljim razvojem poduzeća u dužem roku, posebno kad se uzme u obzir važnost uključivanja u lokalne i međunarodne lance vrijednosti za šta su potrebni razvijeniji kapaciteti. Također, ovakva struktura poduzeća ističe i potrebu za međusobnom saradnjom poduzeća kako bi udruživanjem kapaciteta za obavljanje pojedinih poslova bili konkurentniji na tržištu. Važno je uočiti prisutan rast broja poduzeća sa 10-49 zaposlenih jer ukazuje na to da se privredni subjekti razvijaju i prelaze iz grupe mikro u grupu malih poduzeća. S druge strane, može se uočiti blagi rast u grupi poduzeća koja broje od 50-249 zaposlenih uzrokovano tržišnim kretanjima, pri čemu od 2014. dva poduzeća spadaju u grupu poduzeća sa 250 i više zaposlenih, dakle u velika poduzeća kakvih ranije nije bilo na području općine. Može se uočiti rast broja obrta sa 131 u 2014. na 149 u 2019. godini, uzrokovano objavom javnih poziva sa viših nivoa koji se odnose na podsticaje samozapošljavanja. Također, uočen je trend prelasak obrta na formu društva sa ograničenom odgovornošću što se može tumačiti kao pozitivan korak u razvoju privrednih subjekata.

Grafikon 4. Broj registriranih obrtnika u periodu 2014.-2019.

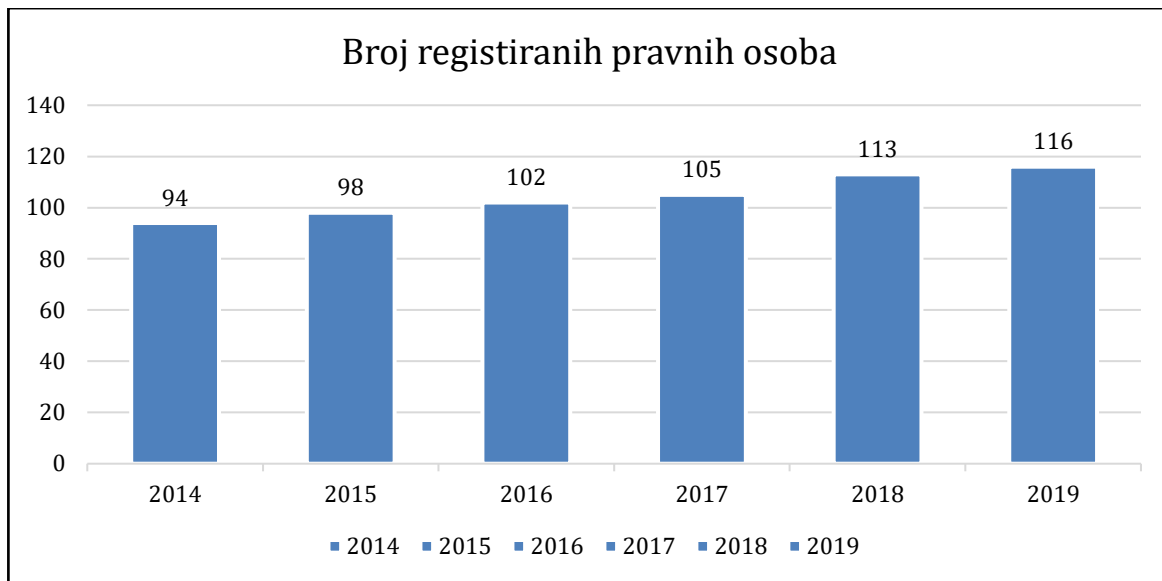

Izvor: Općinska služba za budžet, financije i privredu

Kretanje broja privrednih subjekata po djelatnostima u periodu 2014.-2019. godina je dato na sljedećem grafikonu, s tim što su izuzete djelatnosti u kojima nema registriranih privrednih subjekata i one u kojima je registriran samo jedan privredni subjekat. Uočava se dominacija trgovine, stabilan broj subjekata u prerađivačkoj industriji i pad broja subjekata u građevinarstvu. Rast broja privrednih subjekata se može uočiti samo u trgovini na veliko i malo, popravci motornih vozila i motocikala, te u određenoj mjeri u prevozu i skladištenju. Iako je potrebno koristiti razvijene kapacitete u oblasti trgovine, kao i kapacitete u oblasti prevoza i skladištenja i prerađivačke industrije koji bilježe rast izvoza kao snagu lokalne privrede, potrebno je uložiti napore i za dalje privlačenje investicija u proizvodnju, što može biti usmjereno na razvoj poslovanja u već prisutnim oblastima kao što su tekstilna i drvna industrija, ali i na privlačenje investicija u drugim oblastima, radi boljeg korištenja lokalnih resursa, prvenstveno dobrog geografskog položaja i dobre infrastrukture.

U 2020. godini, stanje izazvano pandemijom nije drastično uticalo na razvoj privrede u općini Doboj Jug. U maju 2020. godine Općina je raspisala Javni poziv za dodjelu budžetskih sredstava u svrhu prevazilaženja posljedica izazvanih koronavirusom (COVID-19) po Odluci o utvrđivanju mjera sa ciljem prevazilaženja posljedica izazvanih korona virusom Covid-19. Ova mjera se odnosila na privredne subjekte kojima je u toku 2020. godine bio privremeno zastavljen rad. S krajem 2020. godine zabilježen je blagi pad registrovanih obrta, ali s druge strane blago je porastao broj registrovanih pravnih lica. U narednom periodu općina planira pratiti kretanja u privredi i tržištu rada te u skladu sa svojim nadležnostima i prilikama, djelovati.

Grafikon 5. Broj registriranih pravnih osoba u periodu 2014.-2019.

Izvor: Služba za budžet, financije i privredu

Važno je napomenuti da poduzetnici iz okruženja pokazuju interesovanje za ulaganje na području općine Doboj Jug u okviru poslovnih zona. Trenutno su na području općine aktivne tri poslovne zone: Matuzići, Mravići i Karuše. Osnivač poslovnih zona je Općina Doboj Jug koja ima i glavnu ulogu u njihovom razvoju, izgradnji tehničke i ostalih oblika poduzetničke infrastrukture, koja je neophodna za funkcioniranje zone. Infrastrukturu u poslovnim zonama je izgradila Općina. Generalno se može ocijeniti da je kroz posmatrani vremenski period 2014.-2019. godine, ostvaren napredak u razvoju infrastrukture u poslovnim zonama.

U poslovnoj zoni Matuzići urađena je djelomično vodovodna mreža u dužini od 500 metara i djelomično kanalizaciona mreža u dužini od 700 metara. U okviru aktivnosti na privlačenju investitora urađen je marketing plan poslovne zone Matuzići. U okviru poslovne zone Karuše, u posmatranom vremenskom periodu izrađen je Regulacioni plan, te urađen kanal za odvodnju oborinskih voda ukupne dužine 900 metara. U okviru poslovne zone Mravići urađen je vodovod.

U pogledu razvoja tehničke infrastrukture u poslovnim zonama u narednom periodu je potrebno dalje unaprijeđivati saobraćajnu i ostalu temeljnu infrastrukturu u cilju pripreme lokacija za prodaju ili iznajmljivanje korisnicima iz poslovnog sektora. U pogledu razvoja ostalih oblika poduzetničke infrastrukture i pratećih servisa potrebno je raditi na intenzivnom promoviranju slobodnih kapaciteta u zonama i dalje intenzivirati i unaprijediti komunikaciju sa potencijalnim investitorima, te raditi na daljem unapređenju usluga Općine, a u cilju jačanja atraktivnosti i iskorištenosti poslovnih zona u funkciji ekonomskog razvoja općine.

Kada posmatramo poslovne zone, one su većim dijelom popunjene i to PZ Matuzići 95% popunjena, PZ Karuše 70% popunjena, dok je PZ Mravići 40% popunjena, ali uz napomenu da su slobodne parcele u privatnom vlasništvu. U sklopu navedenih poslovnih zona 32 privrednih subjekata trenutno obavlja djelatnosti, te zapošljavaju preko 519 djelatnika uglavnom sa područja općine. U poslovnoj zoni Matuzići posluje 10 privrednih subjekata: jedna građevinska firma, dvije proizvodne (proizvodnja radne odjeće i proizvodnja vrata i prozora), četiri uslužna subjekta, dvije trgovine i jedan ugostiteljski objekat koji zapošljavaju 314

radnika. U poslovnoj zoni Mravići nalaze se šest poslovnih subjekta koji zapošljavaju 102 radnika i od kojih se jedan bavi protektiranjem guma, drugi drvoprerađom, treći proizvodnjom PVC stolarijom, četvrti uslugama održavanja i popravkama motornih vozila, peti proizvodnjom solarne energije i šesti trgovinom na veliko. U poslovnoj zoni Karuše nalazi se trenutno 16 privrednih subjekata, od toga dva subjekta se bave proizvodnjom proizvoda od plastičnih masa i kanalica, tri subjekta se bave pružanjem usluga, a ostalih 11 trgovinom. U ovoj poslovnoj zoni, ukupno je zaposleno 103 radnika. Treba napomenuti da je u drugoj polovini 2016. godine u ovoj zoni otvoren objekat trgovačkog poduzeća FIS koji zapošljava 50 radnika.

Tabela 1. Broj privrednih subjekata i zaposlenih u industrijskim zonama na teritoriji općine

Industrijske zone				
	Matuzići	Mravići	Karuše	UKUPNO
Broj privrednih subjekata	10	6	16	32
Broj zaposlenih	314	102	103	519

Izvor: Općina Doboj Jug, 2019. godina

Na teritoriji općine, u zaključno sa 2019. godinom, 14 investitora je izgradilo nove objekte i kapacitete. Trenutno su tri investitora izrazila interesovanje za ulaganje u poslovne zone. Ukupan broj investitora iz susjednih općina je šest, a investicije su uglavnom bile usmjerene ka izgradnji poslovnih objekata u poslovnoj zoni. Izgrađen je jedan objekat drvoprerađivačke industrije.

U pogledu fokusa na proizvodne djelatnosti, ostvareni rezultati su skromni, s obzirom da znatan dio novih investicija u poslovnim zonama pripada djelatnosti prometa, trgovine i usluga.

Važno je napomenuti da se poslovne zone nalaze u plavnim područjima, što mora usmjeriti Općinu da putem ove Strategije predvidi dalje mjere za zaštitu od poplava. Također, potrebne su dalje aktivnosti na unaprijeđenju infrastrukture i promocije poslovnih zona prema potencijalnim investitorima.

Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja učešće općine Doboj Jug u ukupnom uvozu Federacije u 2019. godinu je iznosilo 0,70%, a izvozu 0,39%. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 31,08% što je znatno niže nego na Kantonalnom nivou (88,28%) i Federalnom nivou (55,04%).

Prosječna neto plaća u 2019. godini je iznosila 683 KM što je 74% prosječne neto plaće u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Poljoprivreda

Prema podacima Službe za urbanizam, katastar i geodetske poslove ukupna poljoprivredna površina tokom posmatranog perioda se nije mijenjala (ukupna poljoprivredna površina je 573 ha, dok je obradiva površina 515 ha). Kada se govori o stepenu obrađenog zemljišta, podaci pokazuju da je vrlo mala površina neobrađena (oko 2ha u 2019. godini) što se nije mijenjalalo u odnosu na 2015. godinu. U proteklom periodu su ojačani kapaciteti lokalnih poljoprivrednih proizvođača. Pojedini poljoprivredni proizvođači su putem javnih poziva koje

objavljaju institucije u oblasti razvoja poljoprivrede, registrirali obrte iz poljoprivrede i ostvaruju prava na poticajna sredstva, a radi se i na edukativnom planu za pojedine oblasti poljoprivrede. Ipak, broj zvanično registriranih poljoprivrednih proizvođača je još uvijek mali. U periodu 2014.-2019. godine je registrirano samo pet novih poljoprivredna obrta i otvoreno pet novih radna mjesta u poljoprivredi. Trenutno, na području općine djeluje 9 poljoprivrednih obrta, te 230 registriranih poljoprivrednih gazdinstava.

Plasman poljoprivrednih proizvoda je još uvijek nedovoljno razvijen i odnosi se uglavnom na otkup mlijeka. Iako nisu organizovani, saradnja između poljoprivrednih proizvođača i prerađivača je u ovoj oblasti dobra, s obzirom da je otkup mlijeka odavno razvijen sa tri mljekare. Također, razvija se otkup krastavaca kornišona putem Poljoprivredne zadruge koja djeluje na području općine Tešanj. S obzirom da mljekare koje otkupljuju mlijeko, kao i otkupljivači kornišona nisu registrirani na području općine Doboj Jug, egzaktne podatke o količinama ne posjedujemo. Ostali poljoprivredni proizvodi se proizvode samo za vlastite potrebe.

Osim povećanja broja sadnica šljive i jabuke na površini od oko 3,00 ha u proteklom periodu (trenutna površina pod voćnjacima na teritoriji općine je 58 ha) i povećanja broja košnica od 40% u periodu od 2014.–2019., nije bilo značajnih promjena u pogledu proširenja proizvodnje.

Zbog ukidanja „Zelene pijace“ zbog izgradnje stambeno-poslovnog objekta na području na kojem je pijaca bila postavljena, javlja se potreba za pronalaskom lokacije i izgradnjom novog pijaćnog prostora koji će omogućiti plasman proizvoda poljoprivrednim proizvođačima.

Na području općine, od ukupno 1.307 domaćinstava, 717 obavlja poljoprivrednu aktivnost, ali samo 30 domaćinstava obavljaju poljoprivrednu aktivnost za prodaju proizvode na tržištu. Veličina zemljišnih posjeda po vlasničkoj strukturi prikazana je prema podacima upisanih u Registar poljoprivrednih gazdinstava (od 230 upisanih u registar) iz koga se vidi usitnjenost posjeda na području općine, čija je prosječna površina cca. 0,3 ha. S druge strane, prerađivački kapaciteti se već nalaze i dalje proširuju u susjednim općinama Tešanj i Doboj, što predstavlja priliku za razvoj tržišno orijentisane poljoprivrede, ali do sada nije ostavarena saradnja po ovom pitanju sa ovim općinama.

Kada se govori o stanju šumskih potencijala, ukupna površina općine pod šumom je 340 ha. Eksploatacija šumskog drveta se ne vrši, s obzirom da područje općine nema visokostablašica pogodnih za preradu ili prodaju. Šume su dosta oštećene, sve su u privatnom vlasništvu, a drvo se koristi uglavnom za ogrev i ne predstavlja potencijal za razvoj drvoprerade na području općine. Ipak, treba pomenuti da je stanje zadovoljavajuće, zbog toga što nema pojave gole sječe, dok šumarija daje sadnice u slučaju da neko hoće da izvrši pošumljavanje.

Turizam

Pored nekoliko spomenika i ostataka kulturno-historijskog nasljeđa, geografski položaj i blizina tešanjске i dobojske tvrđave, teslićke banje i dr. turističkih znamenitosti ovog regiona pružaju dobru osnovu i potencijal za razvoj turizma na ovom području.

Jedan takav je i obelisk-stari, spomenik koji se nalazi na lokalitetu Gradina u Mravićima uz magistralni put.

Slika 2: Obelisk na lokalitetu Gradina

Perspektivu razvoja turizma na ovom prostoru predstavlja blizina putnih saobraćajnica što pogoduje razvoju trgovine i ugostiteljstva. No, međutim ne postoje hotelski smještaji, osim jednog motela i soba za iznajmljivanje, a podatke o broju noćenja ne posjedujemo.

Doboj Jug leži u trokutu između rijeka Bosne i Usore. Obale ovih rijeka su pogodne za razvoj ribolova. Ovdje se organizuju raznovrsna takmičenja ribolovaca jer je međurječje izuzetno bogato ribom. Na području općine Doboj Jug aktivno djeluje i Udruženje građana sportskih ribolovaca „Kulina“ sa svojim ribarskim domom smještenim uz magistralnu saobraćajnicu pored rijeke Bosne, kao i takmičenje Udruženja lovaca „Srndać“ koja se održavaju jednom godišnje u sklopu Martovskih svečanosti kada se obilježava Dan općine. Na manifestaciji koju provode lovci broj takmičara se kreće oko 120, a ribolovaca oko 40. Podaci o tačnom kretanju broja lovaca i ribolovaca na godišnjem nivou kroz posmatrani vremenski periodu, ne postoje.

Na području općine postoji i poznato lovno područje „Dubrave“ bogato fazanima, zečevima i lisicama. Na navedenom lovnom području lovačko društvo „Srndać“ ima izgrađenu lovačku kuću koja je udaljena od centra općine oko 4 km.

O ljepoti ovog dijela Bosne mnogi su se divili i ponešto zapisivali kao što su poznati putopisci Evlija Čelebija ili Džon Artur Evans (živio je od 1851-1941) koji je proučavajući pohod austrougarskog vojskovođe Eugena Savojskog iz 1697. godine, koji je došao u Bosnu u namjeri da je okupira, posebno se divio ljepotom krajolika uz dolinu rijeke Usore i Bosne napisavši da nigdje nije vidio kao ovdje tako lijep božiji dar, misleći na prirodne ljepote ovog krajolika.

Slika 3 i 4: Rijeke Bosna i Usora na teritoriji Općine

Ipak, Općina Doboj Jug u narednom strateškom periodu nema u fokusu razvoj turizma, jer nema dovoljen turističke atrakcije koje bi mogla biti okosnica razvoja.

Dijaspora

Trenutno na području općine Doboj Jug nema poduzetnika povratnika iz dijaspore. Iako postoji generalni institucionalni okvir za potencijalno učešće bh. dijaspore u razvoju, postoji i potreba za poboljšanjem institucionalnih kapaciteta (organizacijskih, pravnih i finansijskih) kako bi bilo omogućeno aktivnije uključivanje dijaspore u razvoj.

Općina Doboj Jug, trenutno, nema egzaktno podatke o dijaspori, a s obzirom da se radi o vrlo malom broju, nije u fokusu sedmogodišnjeg razvoja općine.

d) Pregled stanja i kretanja na tržištu rada

Kada posmatramo tržište rada, na području općine Doboj Jug u periodu 2014.-2019. zabilježen je konstantan pozitivan trend opadanja broja nezaposlenih i rasta broja zaposlenih. Statistički podaci govore da je u 2014. godini broj nezaposlenih bio 1.012 lica, dok je 2019. godine taj broj iznosio 677 što je za 37 lica (5,18%) manje nego u 2018. godini kada je taj broj iznosio 714 nezaposlenih lica. Od ukupnog broja nezaposlenih, 395 ili 58,35% je nezaposlenih žena.

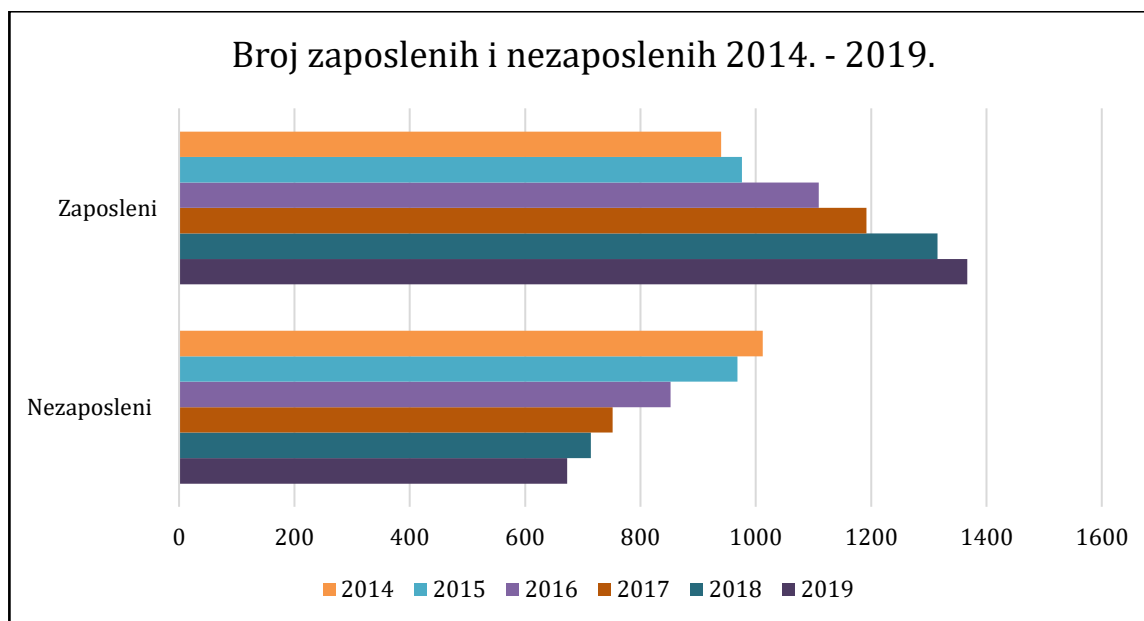
Što se zaposlenih tiče, skoro pa obrnuta situacija, 940 zaposlenih u 2014. godini, te 1.315 zaposlenih u 2018. godini i rekordnih 1.518 zaposlenih u 2019. godini.

Prethodni podaci općini daju stopu nezaposlenosti u 2019. godini od 30,9% koja ima tendenciju opadanja (2018. godine iznosila je 34,3%). Stopa nezaposlenosti je manja i u odnosu na Kantonalni (39,8%) i Federalni nivo (37,1%).

Prema stepenu stručnog obrazovanja, najviše nezaposlenih je niskokvalifikovanih (226 od čega 132 žene) i kvalifikovanih radnika (262 od čega 132 žene), ali i radnika sa srednjom stručnom spremom (151 od čega 107 žena), dok se 2019. godini na listi nalaze i 23 visokoobrazovana radnika od kojih je čak 20 žena.⁴ Na grafikonu ispod prikazan je trend broja nezaposlenih / zaposlenih za period 2014. – 2019. godina.

⁴ Federalni zavod za programiranje razvoja, „Socioekonomski pokazatelji općinama u F BiH za 2019. godinu“, juni 2020.

Grafikon 6 Broj zaposlenih/nezaposlenih na teritoriji općine za period 2014.-2019. godine

Izvor: Služba za budžet, financije i privredu

Zaključak

Općina Doboj Jug bilježi konstantan porast u boju osnovanih privrednih subjekata i obrta, kao i konstantno smanjenje broja nezaposlenih što je u većem dijelu rezultat privrednog razvoja, a u manjem odlazak mladih u razvijenije zemlje. Zbog toga u narednom periodu bi trebalo pažnju posvetiti jačanju kapaciteta obrtnika kako bi proširili postojeći nivo poslovanja i povećali prihode. Na ovaj način bi i interes za bavljenje obrtima bio viši i postojali bi uslovi da naredna generacija obrtnika preuzme poslovanje od obrtnika koji odlaze u penziju, čime bi se obezbijedio kontinuitet poslovanja obrta na području općine.

Iako općina raspolaže malom poljoprivrednom površinom koja se u značajnoj mjeri već obrađuje, ipak postoji potencijal za dalji razvoj. Kako bi rezultati bili bolji u pogledu broja poljoprivrednih proizvođača, te obima proizvodnje i prodaje, potrebne su mjere daljeg unaprijeđenja njihovih kapaciteta jer trenutno proizvođači sa područja općine Doboj Jug sarađuju sa prerađivačkim kapacitetima sa drugih općina, a posebno je potrebna podrška u uspostavljanju saradnje sa prerađivačkim kapacitetima koji otkupljuju poljoprivredne proizvode.

Perspektivu razvoja turizma na ovom prostoru predstavlja blizina putnih saobraćajnica što pogoduje razvoju trgovine i ugostiteljstva.

Na području općine Doboj Jug nema poduzetnika povratnika iz dijaspore, a obzirom da prema pretpostavkama ORT-a, nema velik broj raseljenih sa područja naše općine, razvoj nije fokusiran na dijasporu.

Na području općine Doboj Jug zabilježen je konstantan pozitivan trend opadanja broja nezaposlenih i rasta broja zaposlenih, iako je stopa nezaposlenosti i dalje dosta visoka, te je potrebno raditi na iznalaženju mogućnosti za poticanje (samo)zapošljavanje, podrške za osnivanje startup firmi i sl. Pandemija koronavirusom nije značajno uticala na privredu i zaposlene na području općine.

e) Pregled stanja i kretanja u oblasti društvenog razvoja

Zdravstvena zaštita

Na području općine Doboj Jug djeluje JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom i specijalističkom oftalmološkom ordinacijom u kojoj se rade oftalmohirurške operacije prednjeg segmenta oka sa najsavremenijim aparatima. Opšta medicina ove ustanove obezbjeđuje zdravstvenu zaštitu kako za građane općine Doboj Jug, tako i za građane susjednih općina.

Pored pružanja primarne zdravstvene zaštite, stalne patronažne službe, kućnog liječenja i drugih oblasti primarne zdravstvene zaštite, u okviru poliklinike postoje specijalističke službe koje pokrivaju najvažnije medicinske oblasti. U okviru JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom pružaju se sljedeće usluge: Služba hitne medicinske pomoći, Stomatološka služba, Dermatovenerologija, Opšta medicina, Medicina rada, Pedijatrija, a od specijalsitičkih usluga: oftalmološka, hirurška, pulmološka, otorinolaringološka, gastroenterološka ambulanta, potom alergo testiranje, ultrazvuk sa color dopplerom, pedijatrijska ambulanta, kardiološka ambulanta, laboratorijske pretrage, ginekološka ambulanta, nuklearna medicina, dermatovenerološka ambulanta, radiološka služba, te neuro-psihijatrijska ambulanta. U specijalističkim službama Poliklinike rade eminentni stručnjaci iz različitih oblasti medicine, od kojih su 5 univerzitetski profesori i 7 doktora nauka⁵.

U posljednjih 10 godina uvodeći čitav niz službi koje opslužuju specijalisti, približene su usluge pacijentima uz minimalnu participaciju. Time je postignuto da se usluge specijalističke zdravstvene zaštite ne traže na udaljenijim prostorima i mjestima (do 100 i više km).

Važno je istaknuti da je potrebno razmišljati o prevenciji, ali i vakcinaciji za spriječavanje širenja virusa Covid-19. Prema podacima JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom i specijalističkom oftalmološkom ordinacijom, prva pozitivna osoba na području općine Doboj Jug evidentirana je 16.4.2020. godine. Broj testiranih osoba do 12.4.2021. iznosio je 388, od čega je pozitivnih 169. Broj kontakata u izolaciji je bilo ukupno 686. Broj umrilih u 2020. iznosio je 6, a u 2021. (u prva tri mjeseca) je 8. Broj vakcinisanih do 12.4.2021. je 62, i to 39 zdravstvenih radnika (od toga iz Opće bolnice i Doma zdravlja Tešanj 20, JU Poliklinika Doboj Jug 19) i 23 hronična bolesnika. Za vakcinaciju je prijavljeno 199 hroničnih bolesnika i starijih od 65 godina, te 51 osoba zaposlena u javnim ustanovama. Brisevi za testiranje na virus korona se vrše u JU Poliklinika, ali se na testiranje šalju u Opću bolnicu Tešanj.

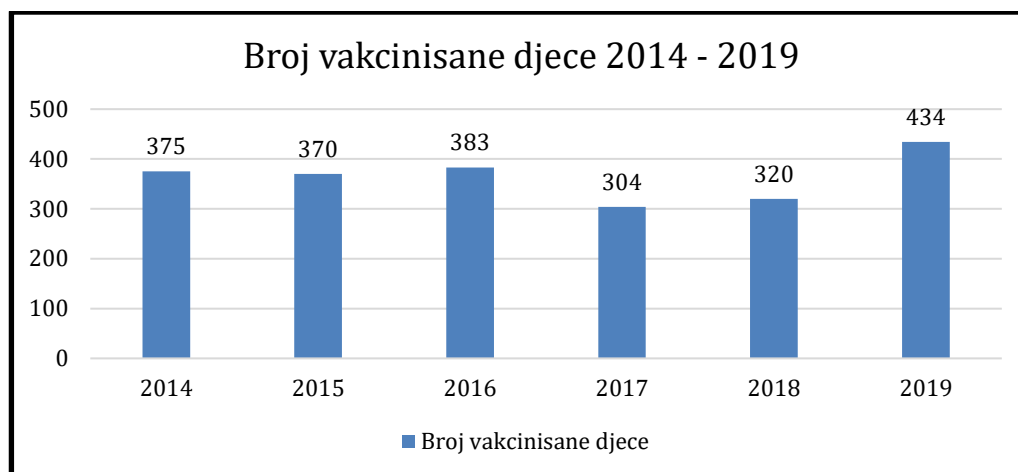
Na području općine Doboj Jug broj domova zdravlja (1), broj područnih ambulanti (2) i timova obiteljske medicine (2) je u periodu 2014.-2019. ostao nepromijenjen. Godine 2017. nabavljeno je još jedno vozilo hitne pomoći tako da JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom Doboj Jug trenutno posjeduje tri vozila hitne pomoći, što zadovoljava trenutne potrebe.

⁵ Izvor: www.polinikadobojjug.ba

Trudnice sa područja općine Doboj Jug preglede obavljaju u Poliklinici Doboj Jug, ali porode u Općoj bolnici Tešanj. Općina Doboj Jug iz budžeta izdvaja sredstava za postnatalnu zaštitu za nezaposlene porodilje.

Broj vakcinisane djece je u periodu 2014. – 2019. povećan sa 375 na 434 vakcinisane djece.

Grafikon 7: Broj vakcinisane djece na području općine

Izvor: JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom Doboj Jug

Socijalna zaštita

Na području općine Doboj Jug nije uspostavljen Centar za socijalni rad, a poslove u oblasti socijalne zaštite obavlja općinska Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove. Prema procjeni nadležne Službe, od ukupnog broja stanovništva oko 10% čine socijalno ugrožene osobe. Broj socijalno ugroženih osoba nije značajnije promijenjen kroz posmatrani vremenski period. Na području općine samo je jedan korisnik stalne socijalne pomoći. Iz budžeta Općine Doboj Jug se finansiraju: stalna novčana pomoć u obujmu od 40% potrebnih sredstava, jednokratna novčana pomoć, usluge socijalnog i drugog stručnog rada, smještaj djece uz osiguranu ishranu u ustanovama predškolskog odgoja, osiguranje jednog obroka u vrijeme nastave u školama osnovnog obrazovanja i druga prava iz socijalne zaštite koja svojim propisima utvrđuju/planiraju Općine.

Tabela 2: Iznos isplaćene pomoći putem općinske Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove za period 2014.-2019.

VRSTA POMOĆI	Iznos pomoći u KM/mjesečno (prosjeak)					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Stalna novčana pomoć	123,25	123,25	122,05	124,10	125,29	0
Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe	62,96	62,96	0	0	0	0
Druga materijalna pomoć	0	0	0	0	0	0

Osposobljavanje za život i rad	0	0	0	0	0	0
Smještaj u drugu obitelj	0	0	0	0	0	0
Smještaj u ustanovu socijalne zaštite	0	0	0	0	0	0
Jednokratne novčane pomoći	101,00	108,00	109,00	88,79	100,05	100,12
Zdravstveno osiguranje	0	0	0	0	0	0
Usluge socijalnog rada i drugog stručnog rada	0	0	0	0	0	0
Kućna njega i pomoć u kući	0	0	0	0	0	0
Dječiji dodatak	21,03	21,03	32,35	37,22	44,74	48,15
Naknada umjesto plaće roditelju koji je u radnom odnosu	544,83	544,843	477,85	674,11	584,85	601,34
Naknada umjesto plaće roditelju koji nije u radnom odnosu	45,45	45,45	67,06	48,33	59,41	67,35

Izvor: Izvještaj o radu Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove

Tabela 3: Vidovi pomoći koji se isplaćuju putem općinske Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove i broj korisnika za period 2014.-2019.

VRSTA POMOĆI	Iznos pomoći u KM/mjesečno (prosjeak)											
	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Stalna novčana pomoć	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0
Novčana naknada za pomoć i njegu od strane druge osobe	4	7	4	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Druga materijalna pomoć	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osposobljavanje za život i rad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Smještaj u drugu obitelj	1	0	1	0	1	2	0	2	0	2	0	2
Smještaj u ustanovu socijalne zaštite	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Jednokratne novčane pomoći	25	53	24	58	23	50	11	47	17	22	14	32
Zdravstveno osiguranje	17	20	17	20	21	28	19	28	14	38	12	27
Usluge socijalnog rada i drugog stručnog rada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kućna njega i pomoć u kući	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dječiji dodatak	18	185	27	223	13	148	5	119	3	88	4	80
Naknada umjesto plaće roditelju koji je u radnom odnosu	0	12	0	18	0	22	0	26	0	25	0	27

Naknada umjesto plaće roditelju koji nije u radnom odnosu	0	15	0	11	0	10	0	5	0	6	0	1
---	---	----	---	----	---	----	---	---	---	---	---	---

Izvor: Izvještaj o radu Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove

U oblasti podrške ugroženim grupama na području općine, aktivnosti su prvenstveno usmjerene na podršku žrtvama rata, osobama sa invaliditetom i osobama u stanju socijalne potrebe, kao i drugim ugroženom grupama (Romi, stara i iznemogla lica, osobe sa invaliditetom).

Na području općine djeluju humanitarne organizacije Merhamet i Crveni križ, kao i organizacije /udruženja koja se bave pitanjima boraca ili pitanjima osjetljivih i marginaliziranih društvenih grupa: Udruženje penzionera, Udruženje paraplegičara i oboljelih od dječije paralize, Jedinstvena organizacija boraca /unija veterana, Organizacija ratnih vojnih invalida, Organizacija porodica šehida i poginulih boraca, Patriotska liga, Udruženje civilnih žrtava rata, Udruženje demobilisanih boraca 1992.-1995., Udruženje/Centar za društvena istraživanja u BiH, Udruženje logoraša DTTU te Udruženje za borbu protiv diabetesa „SLATKI ŽIVOT-DJ“. Općina aktivno saraduje sa Udruženjem paraplegičara i oboljelih od dječije paralize Doboj Jug na rješavanju problema ugroženih grupa stanovništva, kao što su teško materijalno stanje, nezaposlenost, pristup objektima i uslugama i drugi problemi, te na implementaciji projekata koji za cilj imaju podizanje svijesti o osobama sa invaliditetom. U posmatranom vremenskom periodu, na teritoriji općine su u 7 objekata izgrađene rampe, odnosno pristupni putevi za osobe sa invaliditetom.

Broj udruženja iz ove oblasti koja djeluju na području općine kroz period 2014.–2019. nije se značajno mjenjao, neka udruženja su prestala sa radom, ali su osnivana neka druga, tako da brojčano posmatrano nema nekih značajnih odustupanja, te njih 34 trenutno djeluje.

Pravo na ličnu i porodičnu invalidninu koriste 33 CŽR sa prosječnom invalidninom od 343,62 KM. U periodu od 2014.-2019. godine nije došlo do povećanja broja djece bez roditeljskog staranja niti je bilo odgojno zanemarene i zapuštene djece kao niti djece čiji je razvoj ometen obiteljskim problemima. U navedenom periodu, a i trenutno je samo jedno dijete koje je smješteno u hraniteljsku porodicu.

Također u navedenom periodu u ovoj Službi nisu evidentirana materijalno neosigurana i za rad nesposobne osobe kao i stare osobe bez obiteljskog staranja. Značajno je istaći da u općini Doboj Jug je neznatan broj odraslih lica (8-10) sa društveno negativnim ponašanjem.

U periodu od 2014.-2019. godine broj ratnih vojnih invalida nije se značajno mijenjao, a naknade za ličnu invalidninu zadržavale su se na istom nivou u navedenom periodu.

Tabela 4. Naknade za ličnu invalidninu ratnih vojnih invalida na području općine u 2019.god.

Grupa invaliditeta	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Iznos u KM	849,92	615,94	466,01	344,13	245,03	151,88	102,76	49,55	36,97	24,99

Izvor: Izvještaj o radu Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove

U 2019. godini pri ovoj Službi pravo na ličnu invalidninu po osnovu ranjavanja koristi 150 RVI sa prosječnom invalidninom od 193,16 KM. U periodu od 2014.-2019. godine broj civilnih žrtava rata nije se značajno mjenjao, a do povećanja naknada za ličnu invalidninu došlo je u 2018. godini kada je prosječna invalidnina iznosila 321,18 KM. U 2019. godini pri ovoj Službi pravo na ličnu i porodičnu invalidninu koriste 33 CŽR sa prosječnom invalidninom od 343,62 KM.

Kultura

U općini Doboj Jug je početkom 2018. godine počela sa radom JU "Opća biblioteka" Doboj Jug, čime je općina dobila ustanovu za promicanje kulture i kulturnih dešavanja. Biblioteka je trenutno smještena u školskom prostoru u kojem je nekada bila školska biblioteka. Osnivač biblioteke je Općina Doboj Jug, ali većinu finansijskih izdataka snosi Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Ze-Do kantona (troškove plaće, materijalne troškove), dok Općina kao osnivač pomaže finansijski u organiziranju književnih događaja, događaja za djecu, ali i u učešću na manifestaciji "Martovske svečanosti". Također, Općina kao osnivač će pomoći u izgradnji nove zgrade biblioteke, čija će lokacija biti u neposrednoj blizini zgrade Općine, a čija gradnja je započeta u 2021. godini.

Biblioteka ima 3 uposlenika. Od samog početka rada, stavljen je akcent na rad s djecom, pa se tako odvijaju edukativno-kreativne radionice za djecu s ciljem da se djeci približi djelovanje biblioteke. Biblioteka, kao nova ustanova se može pohvaliti relativno dobrim brojem korisnika - 450; od toga 70% su djeca, 30% odrasli, 25% su korisnici s područja drugih općina (Tešanj i Doboj). Od svog osnivanja 2018. godine, biblioteka je organizirala nekoliko književnih večeri, a odziv građana je bio velik. Najveći broj kulturnih manifestacija se događa tokom Martovskih svečanosti kada se obilježavaju Dan Općine i Dan Osnovne škole „21. mart“ Doboj Jug. U prethodnim godinama tokom mjeseca marta odvijale su se mnogobrojne kulturne i sportske manifestacije (cca. 20 događaja godišnje), ali 2020. godine zbog pandemije sve manifestacije su otkazane.

Pored ove ustanove, na području općine Doboj Jug postoje i dva Doma kulture (u Matuzićima i Mravićima), od kojih je onaj u Matuzićima većim dijelom, a u Mravićima manjim, renoviran. U Domu kulture Matuzići odvijaju se sve značajnije manifestacije, aktivnosti udruženja, aktivnosti JU Opća biblioteka, povremeno sastanci OV-a i dr., ali postoji potreba da se izvrši rekonstrukcija krova, bine i svlačionica, te dogradi toalet, dok u Domu kulture Mravići aktivna je kancelarija MZ-e Mravići i jedna prostorija u kojoj udruženja održavaju povremene aktivnosti. U narednom periodu u sklopu ovog Doma planirana je izgradnja sportske dvorane.

Obrazovanje

Na teritoriji općine Doboj Jug nema ustanova koje se bave neformalnim obrazovanjem, izuzev kurseva stranih jezika među kojima su najzastupljeniji engleski i njemački jezik. Od 2016. godine uspostavljena je jedna Privatna predškolska ustanova, vrtić "Dječiji svijet". Vrtić je savremeno opremljen, a provodi i mnoge aktivnosti za djecu. Ustanova u prosjeku broji 6 uposlenika, a broj djece se kreće oko 36, od toga 20 dječaka i 16 djevojčica. Osim polaznika s

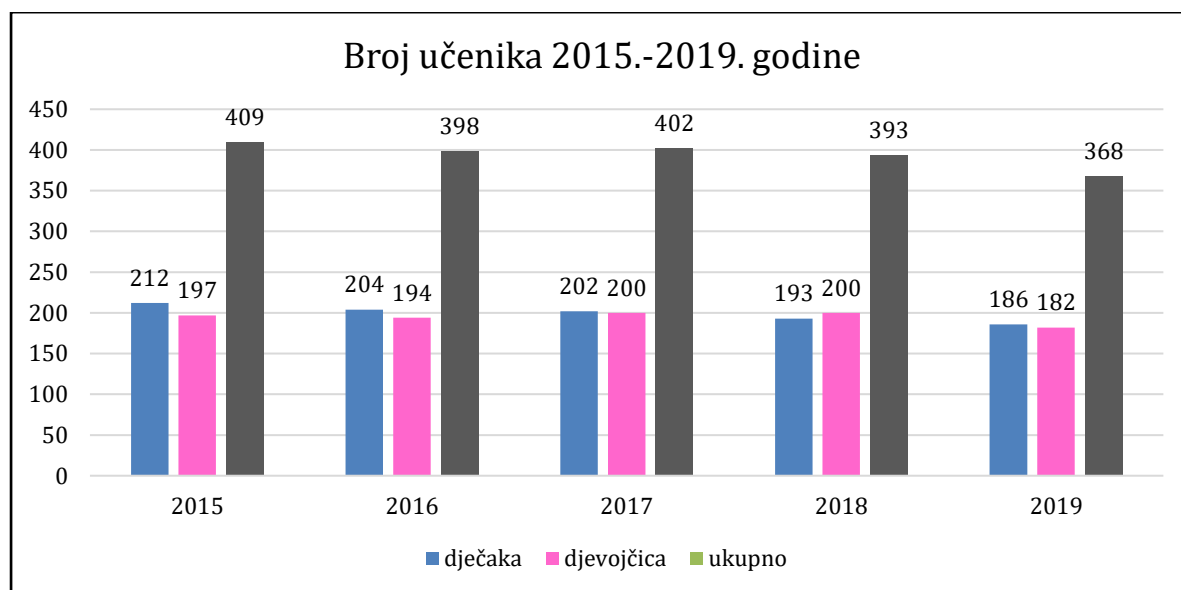
općine Doboj Jug, 15 ih je iz drugih općina (Tešanj i Doboj). U vrtiću se odvija i nastava za predškolarce. Općina Doboj Jug iz budžeta na godišnjem nivou izdvaja oko 1.000,00 KM za vrtić za aktivnosti unaprijeđenja djelovanja, odnosno za kupovinu nove opreme, izgradnju igraonice i druge slične aktivnosti. Također, Općina učestvuje i u kupovini novogodišnjih paketića za vrtićku djecu. U samom početku rada vrtića bilo je i dvoje djece s poteškoćama u razvoju, koja su nastavila redovno osnovnoškolsko obrazovanje uz asistenta u nastavi.

Na području općine Doboj Jug djeluje jedna osnovna škola, Osnovna škola „21. mart“ Doboj Jug čiji je objekat centralne škole smješten u Matuzićima, a područna škola u Mravićima. Trenutno, područnu školu pohađa 32 učenika, a centralnu 308. U periodu 2014. – 2019. u ovoj školi nije zabilježen niti jedan slučaj učenika koji su napustili školovanje prije njegovog okončanja.

Broj učenika u učionici se određuje prema standardu, od 16 - 36 učenika po odjeljenju. Za učenike nije organiziran prijevoz, s da ne postoji potreba da bi škola organizirala prijevoz, djecu u školu dovoze roditelji vlastitim automobilima.

Pregled broja učenika u periodu 2015. – 2019. prema podacima Osnovne škole „21.mart“ dat je u grafikonu ispod:

Grafikon 8. Broj učenika osnovne škole na području općine u periodu 2015.-2019. godine

Izvor: Osnovna škola „21. mart“

U toku školske 2017/2018. godine sproveden je projekat djelomične rekonstrukcije starog dijela centralne škole u cilju povećanja energetske efiksnosti objekta. Urađena je fasadna izolacija, zamjena krova, a u učionicam su postavljene LED sijalice. Energent koji se od tada koristi za zagrijavanje objekta je pelet u kombinaciji s lož uljem, a u područnoj školi se koristi samo lož ulje. U područnoj školi u istom periodu je zamijenjena stolarija.

Kad je riječ o trenutnim potrebama, neophodno je da se uradi izmjena kotlovnice proširenjem prostora iste, jer u postojećem objektu imaju dvije peći – jedna za lož ulje, a druga za pelet, i

evidentna je opasnost od požara zbog blizine te dvije peći. Ujedno, u toj prostoriji se odlaže i pelet, te je potrebno izgraditi prostor za skladištenje peleta. Pored toga, neophodno je:

- Obnoviti fasadu centralne škole
- Obnoviti gazišta stepeništa na ulazu u centralnu školu
- Rekonstruisati vodovodne i kanalizacione cijevi u centralnoj školi
- Izvršiti nabavku dva radijatora u centralnoj školi
- Izvršiti skoro potpunu unutrašnju rekonstrukciju u područnoj školi.

Osnovnu školu financira Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZE-DO kantona, a Općina učestvuje u financiranju obilježavanja Dana škole, koji bude u sklopu manifestacije “Martovske svečanosti”. Prosječan iznos na godišnjem nivou koji Općina dotira iznosi u prosjeku 500,00 KM.

S obzirom da na području općine Doboj Jug nema ustanova srednjeg obrazovanja, podatak o tačnom broju učenika srednjih škola nije dostupan. Upis u srednje škole se vrši na području drugih općina: Usora, Tešanj, Doboj i Maglaj.

Općina svake godine izdvaja novčana sredstva za stipendiranje učenika i studenata, ali i za novčanu pomoć učenicima srednje škole. Broj stipendista srednjih škola tokom posmatranog vremenskog perioda se smanjuje, sa 9 u školskoj 2014./2015 na 5 u školskoj 2019./2020. godini. Primaoci novčane pomoći (stipendisti) za srednjoškolsko obrazovanje koja se u posljednje tri godine dodjeljuje iz Općinskog budžeta, također su u opadanju, od 6 u 2017/18 do 4 u tekućoj 2019./2020 godini, a dodjeljuje se iznos od po 50,00 KM/mjesec za učenike i od po 100,00 KM/mjesec za studente.

Tabela 5. Broj učenika općine Doboj Jug, stipendista i primaoca novčane pomoći

Godina	Broj učenika srednjih škola	
	Stipendisti	Primaoci novčane pomoći
2014./15.	9	-
2015./16.	7	-
2016./17.	7	-
2017./18.	7	6
2018./19.	6	6
2019./20.	5	4

Izvor: Općina Doboj Jug

Tačan broj studenata sa područja općine Doboj Jug nije dostupan, a sama općina nema ni jednu visokoškolsku obrazovnu ustanovu. Broj stipendista studenata Općine, kao i broj srednjoškolaca kroz posmatrani vremenski period opada, sa 30 stipendista u školskoj 2014./2015. do 16 stipendista u 2019./2020. godini. Na osnovu Odluke Općinskog vijeća, Općinske stipendije se dodjeljuju svim studentima koji nisu obuhvaćeni stipendijom kantonalnog ministarstva ili nekom drugom. Međutim, pored općinske stipendije, studenti

imaju i stipendiju Ministarstva za boračka pitanja u iznosu od po 150,00 KM/mjesec, te Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.

Tabela 6: Broj studenata stipendista sa teritorije općine Doboj Jug

Godina	Općina Doboj Jug	Ministarstvo za boračka pitanja	Ministarsvo za obrazovanje, nauku, kulturu isport
2014./15.	30	48	1
2015./16.	21	64	-
2016./17.	33	59	-
2017./18.	19	82	-
2018./19.	13	57	-
2019./20.	16		1

Izvor: Općina Doboj Jug

Sport

Na području općine Doboj Jug sportske aktivnosti se odvijaju uglavnom u okviru sportskih udruženja koja okupljaju oko 200 članova (djecu i odrasle), te svoje aktivnosti provode u okviru redovnih treninga, ali i projekata koje povremno provode. Broj članova sportiskih udruženja je kroz posmatrani vremenski period konstantan. Najaktivnija sportska udruženja, koja i bilježe značajnije rezultate i čiji broj članova konstantno raste, su Udruženje građana sportskih ribolovaca Kulina, Taekwondo klub Dragon, Udruženje Sport za sve, Udruženje stonoteniski klub Doboj Jug i KBK Fighter Doboj Jug. Ovo su i najaktivnija sportska udruženja u posmatranom periodu 2015.-2019. godina.

U sklopu Osnovne škole „21.mart“ Doboj Jug (centralna) izgrađena je i fiskulturna sala, koja se uglavnom koristi za potrebe škole, ali i za aktivnosti sportskih udruženja. Osim toga, na području općine izgrađena su tri sportska poligona (1 u Matuzićima kod škole, 2 u Mravićima: 1 kod škole i 1 urađen od strane Udruženja mladih Odraz). No, i pored toga, nedostaju kapaciteti za razvoj sporta na području općine Doboj Jug, kao što su sportski tereni i prostorije za treninge (za taekwondo, karate, ples, gimnastiku), jer se trenutno većina treninga održava u Domu kulture Matuzići.

Sigurnost građana

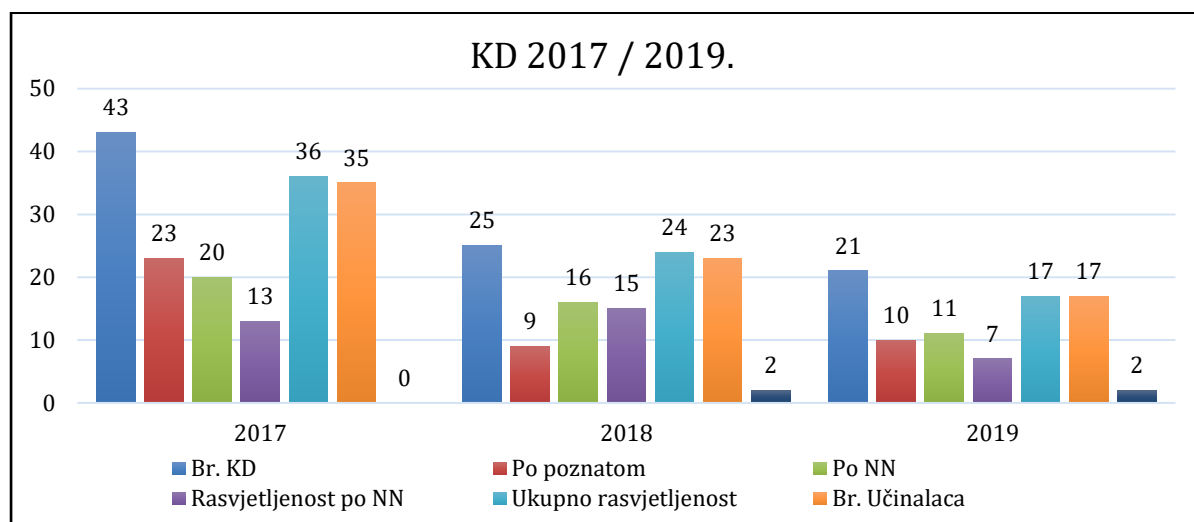
Za sigurnost građana na teritoriji općine Doboj Jug zadužena je Policijska stanica Doboj Jug koja funkcionira u sklopu Uprave Policije MUP-a Zeničko-dobojskog kantona, a obnaša poslove iz oblasti Kriminaliteta (KD), Javnog reda i mira (JRM) i drugih oblasti i djelovanja.

Radeći u punom kapacitetu, ova policijska stanica u kontinuitetu radi na smanjenu broja KD-a, narušavanja javnog reda i mira u većem obimu i prevenciji nastanka saobraćajnih nezgoda sa težim tjelesnim povredama i smrtnim posljedicama.

Na području općine Doboj Jug, 2018. godine instaliran je video nadzor (6 nadzornih kamera na magistralnom putu M-4 i 1 nadzorna kamera na Trgu 21. mart i ispred zgrade Općine), koji je uvezan u jedinstven nadzorni sistem zajedno sa video nadzorom u i oko zgrade Policijske stanice, a koji nadziru službenici ove Policijske stanice.

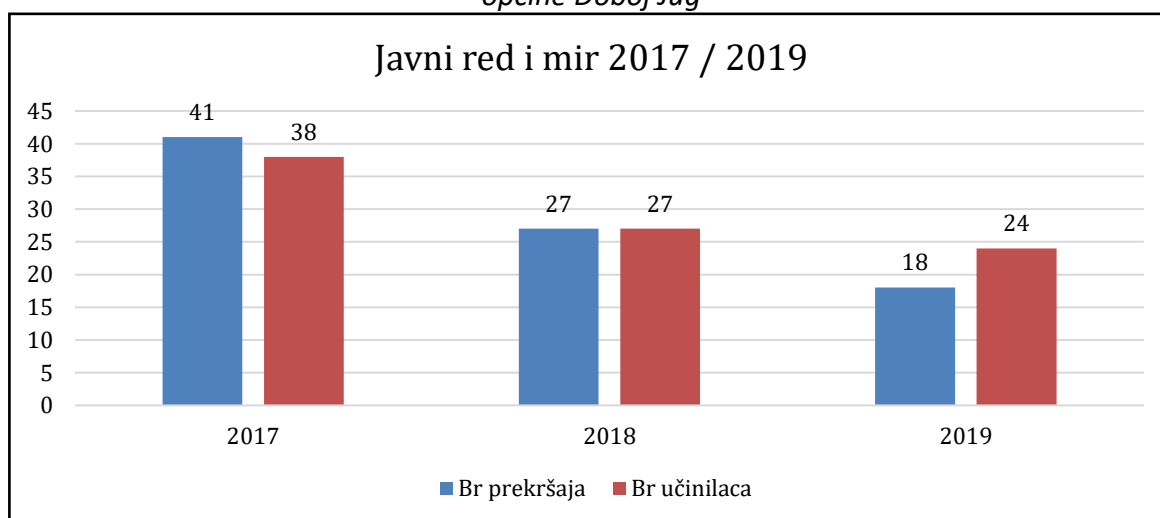
Ovaj video nadzor je polučio značajne rezultate kada je riječ o prevenciji izvršenja krivičnih djela (smanjenje broja sa 43 na 21 ili za 48%), prekršaja iz oblasti javnog reda i mira (smanjenje broja sa 41 na 24 ili za 58%). U 2018. godini, policijska uprava zabilježila je i dva krivična djela maloljetnih lica, te isti broj i u 2019. godini. Na grafikonima ispod prikazan je kompartivni odnos 2017. -2019. godina za izvršena krivična djela, narušavanje javnog reda i mira, te saobraćaj.

Grafikon 9: Komparativni odnos krivičnih dijela za period 2017.-2019. godine na teritoriji općine Doboj Jug

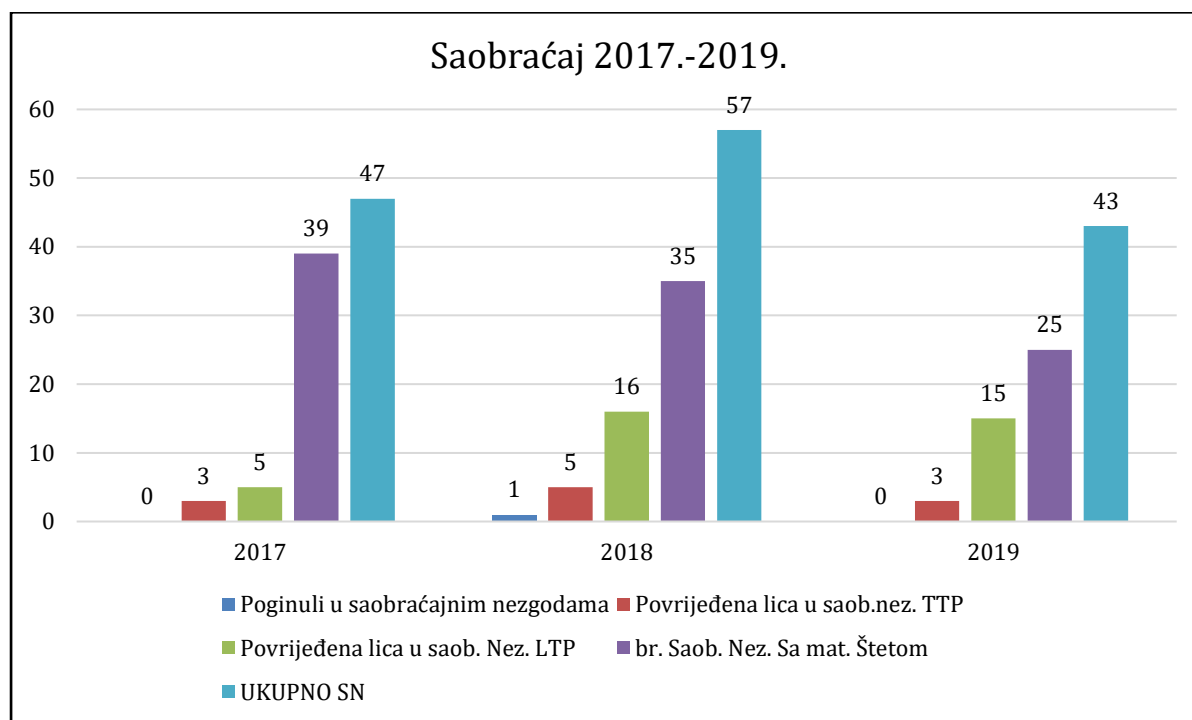
Izvor: Policijska stanica Doboj Jug

Grafikon 10: Komparativni pregled krivičnih dijela za period 2017.-2019. godine na teritoriji općine Doboj Jug

Izvor: Policijska stanica Doboj Jug

Grafikon 11: Komparativni pregled saobraćajnih nesreća za period 2017.-2019. godine na teritoriji Općine

Izvor: Policijska stanica Doboj Jug

U okviru redovnih poslova i zadataka na ovom području se koristi mobilni radarski uređaj „TRUCAM“ za mjerenje brzine kretanja m/v, koji uz instaliran video nadzor frekventnih raskrsnica na području općine Doboj Jug, predstavljaju značajan faktor u prevenciji nastanka saobraćajnih nezgoda sa težim posljedicama i činjenja težih oblika prekršaja iz oblasti sigurnosti građana.

Smanjenju broja ukupnih saobraćajnih nezogoda, saobraćajnih nezgoda sa materijalnom štetom i smrtnim ishodom, značajan doprinos je dao i projekat „Sigurno susjedstvo“ i njegova praktična implementacija na području djelovanja Policijske stanice Doboj Jug, u čijoj realizaciji su učestvovali svi uposlenici ove policijske stanice, što je prepoznato i od općinskih struktura vlasti, te nevladinih organizacija.

Na području općine Doboj Jug, iako postoji kao i na nivou cijele države, nije značajnije izražen problem sa psima lualicama. Općina Doboj Jug saraduje sa azilom za pse lualice iz Tešnja, te na taj način riješena je ova problematika.

Lokalna uprava i civilno društvo

Općina Doboj Jug u dobroj mjeri implementira digitalizaciju u svoje poslovanje, ali još uvijek nedovoljno da bi se dostigli svi važeći standardi. Izražena je potreba za umrežavanjem i centralizacijom arhive kako bi svi postojeći dokumenti bili dostupni elektronski. Ulaganja u informatizaciju imaju uzlazno-silazni trend sa izraženim kontinuitetom u prethodnom

periodu, a primjetan je porast zamjene postojećih računara novim i modernijim uz stalno nabavljanje neophodne periferije. U posmatranom vremenskom periodu 2015.-2019. godine oko 40% računara je obnovljeno uređajima novije generacije što poboljšalo stanje kada je dostupnost i upotreba računarskih tehnologija novije generacije u pitanju, međutim, i dalje postoji problem nepostojanja mreže i centralnog servera.

Ulaganje u stručno osposobljavanje i obuku uposlenika vrši se kontinuirano i dio tih aktivnosti se provodi kroz besplatne oblike osposobljavanja i obuke koje sprovode državne agencije i nevladin sektor.

Ukupan broj obrađenih predmeta je poprilično konstantan i kreće se oko broja od 4.000 na godišnjem nivou uz konstantnu stopu rješivosti predmeta od 90% i mali procent prenesenih predmeta u posmatranom petogodišnjem periodu. Stopa zadovoljstva korisnika je u stalnom porastu i konstantnim ulaganjem u zaposlene i procese rada dolazi do ubrzanja rješavanja predmeta. Kao pokazatelj zadovoljstva građana nisu vršene ankete, ali kroz neposredan kontakt sa građanima o njihovom zadovoljstvu sa nivoom usluge koja se pruža kao i kroz ne primanje pritužbi na rad uposlenika organa uprave, dolazimo do zaključka o stepenu zadovoljstva građana. Takođe, u promatranom petogodišnjem vremenskom periodu, od ukupnog broja obrađenih predmeta, primjetno je povećanje broja obrađenih predmeta koji se odnosi na uvođenje Jedinственog matičnog registra zbog povećanog broja zahtjeva iz drugih općina kao i iz entiteta Republika Srpska.

Struktura uposlenih odgovara Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i trenutno postoji potreba za upošljavanjem u dijelu poslova koji se odnosi na finansije i upravljanjem razvojem kroz formiranje Službe za razvoj i praćenje implementacije strategije. U Pravilniku broj sistematizovanih radnih mjesta u organu uprave je 38, a popunjeno je 22. Poslove dijela sistematizovanih, a nepopunjenih radnih mjesta, obavljaju uposlenici sa dodatnim zaduženjima pored osnovnih po sistematizaciji.

Mjesne zajednice, kojih je na području općine dvije (Matuzići i Mravići), djeluju organizirano i za rad posjeduju neophodne prostorije i materijalno-tehnička sredstva. U radu je zabilježeno odsustvo aktivnog učešća većeg broja žena u radu savjeta i pored toga što ima izabranih žena na te pozicije.

Organizacije civilnog društva uzimaju aktivno učešće u segmentima kulture, sporta, socijalnog aspekta djelovanja kao i rada na edukaciji i neformalnom obrazovanju. Broj aktivnih OCD-a je u konstantnom padu sa 39 u 2017. godini do 32 u 2019. godini (2018. godine aktivnih je bilo 35 OCD). U proteklom periodu zabilježen je porast broja onih koji bivaju ispisani iz registra udruženja u nadležnom ministarstvu što je i dovelo do ovog negativnog trenda. Prema posljednjim podacima u 2020. godini aktivnih je 27 organizacija.

Financiranje OCD-a je po količini novčanih sredstava doznačenih istim u značajnom porastu i samo u periodu 2014.-2019. godine taj skok iznosi povećanje od 10 puta te se može reći da su aktivnosti aktivnih OCD-a u porastu i pored smanjenja njihovog broja. Po godinama to financiranje izgleda kao u tabeli:

Tabela 7: *Financiranje aktivnih OCD na području općine (2014.-2019.) u KM*

2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
1.628,00	2.302,00	4.245,00	1.880,00	12.610,00	16.842,42

Izvor: Služba za financije

Financirani su projekti koji su se odnosili na aktivnosti koje OCD u skladu sa svojim Statutima i Programskim ciljevima realiziraju na području općine Doboj Jug. Sa Udruženjem paraplegičara i oboljelih od dječije paralize Doboj Jug realizira se strateški plan kroz Lokalni akcioni plan – LAP koji ima i svoju stavku u Budžetu koja iznosi 5.000,00 KM za 2020. godinu, za 2019. iznosila je 4.000,00 KM i za 2018. i 2017. po 2.000,00 KM. Sredstva se dodjeljuju kroz pojedinačne projekte i zahtjeve OCD-a prema Općini Doboj Jug i za raspodjelu istih nisu provedeni javni pozivi.

Kapaciteti OCD-ova za privlačenje sredstava od donatora su dobrim dijelom ograničeni zbog nedovoljne osposobljenosti za pisanje projekta naročito prema stranim donatorima, sredstva sa viših nivoa vlasti se iskorištavaju kroz javne pozive ministarstava i u tom dijelu postoji spremnost i osposobljenost OCD-a da obezbjede neophodna sredstva za realizaciju projekata.

Radi se o kvalitetnim OCD-ima koji realizuju aktivnosti od značaja za općinu Doboj Jug oslanjajući se na prvenstveno novčana sredstva lokalne zajednice i na taj način kvaliteta života u općini Doboj Jug se popravlja.

Zaključak

Općina Doboj Jug ima organizovano predškolsko i osnovno obrazovanje, dok se srednje obrazovanje odvija u susjednim općinama. U proteklom periodu radilo se na rekonstrukciji osnovnoškolskih objekata, ali postoji potreba za dodatnom rekonstrukcijom i opremanjem kako centralne tako i područne škole. Zdravstveni sistem u općini je organizovan putem JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom Doboj Jug koja obezbjeđuje zdravstvenu zaštitu kako za građane općine, tako i za građane susjednih općina. Takođe, obezbojeđuje i zdravstveni zaštitu te porces vakcijancije od virusa korona. Opština Doboj Jug nema Centar za socijalni rad, te stanovnici ostvaruju socijalnu zaštitu preko Službe za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove. Od kulturnih i sportskih događaja na području općine Doboj Jug organizuju se „Martovske svečanosti“. Početkom 2018. godine počela sa radom JU “Opća biblioteka” Doboj Jug, tim je općina dobila ustanovu za promicanje kulture i kulturnih dešavanja, iako biblioteka još uvijek nema svoje prostorije. U narednom periodu se moraju uložiti napori da se obogati kulturni i sportski život općine, te obezbjede prostorije za djelovanje biblioteke.

Na području općine, nosilac razvoja sporta su nekoliko udruženja, odnosno klubova, ali je sportska infrastruktura nedovoljna. U narednom strateškom periodu u planu je izgradnja sportske dovrane uz Dom kulture u Mravićima kao i dodatni sportski tereni i prostorije za treninge (za taekwondo, karate, ples, gimnastiku).

U proteklom periodu zabilježen je porast broja OCD-a koji bivaju ispisani iz registra udruženja u nadležnom ministarstvu što je i dovelo do ovog negativnog trenda. Financiranje OCD-a je po količini novčanih sredstava doznačenih istim u značajnom porastu te se može reći da su

aktivnosti aktivnih OCD-a u porastu i pored smanjenja njihovog broja. U narednom periodu potrebno je povećati izdvajanja iz budžeta za projekte OCD-a, kao i jačati kapacitete OCD-a u pogledu pisanja i apliciranja projektnih prijedloga prema višim nivoima vlasti i međunarodnim organizacijama, također neophodno je nastaviti jačati saradnju između JLS, javnih ustanova, javnih proizvođača i OCD-a, jer zajedničkim snagama mogu implementirati mnogo značajnije i projekte sa većim efektima.

Što se tiče sigurnosti građana, situacija se može ocijeniti zadovoljavajućom bez većih incidenata. Rad javne uprave u narednom periodu potrebno je osavremeniti informatički-tehničkim uslovima za rad kako bi se obezbjedilo brže i jednostavnije rešavanje i čuvanje predmeta.

f) Stanje javne infrastrukture i javnih usluga

Saobraćajna infrastruktura

Na području općine postoje nekategorizirane, lokalne i magistralne ceste, dok autocesta i regionalnih cesta još uvijek nemamo. Od ukupne dužine, 60,98% su lokalne, 21,86% nekategorizirane, a 17,16% magistralne ceste. Naime, Prostornim planom za period 2005.-2020. godine koji je Zaključkom Općinskog vijeća produžen do 2025. godine je predviđeno da se sadašnja lokalna cesta koja ide kroz Matuziće i nastavlja kroz Mraviće, a koja povezuje raskrnicu u Matuzićima na magistralnoj cesti M-4 i lokalnu cestu Medakovo-Šije u općini Tešanj proglaši za regionalnu cestu. Proglašenjem navedene ceste za regionalnu, upravljanje istom i njena izgradnja i održavanje bi prešlo u nadležnost ZE-DO Kantona što bi imalo uticaja na rasterećenje budžeta općine kada je u pitanju izdvajanje finansijskih sredstava za ove namjene.

Prema usvojenoj trasi Koridora Vc, autocesta će prolaziti kroz općinu Doboj Jug u dužini od cca 500 m. Predviđena je i izgradnja prilazne saobraćajnice na autocestu do kraja 2022. godine i ista bi se gradila pored rijeke Usore što bi ujedno bila i obilaznica tj. izmještena magistralna cesta M-4 čime bi se tranzitni saobraćaj preusmjerio van centra naselja Matuzići, čime će se komfor življenja i sigurnost u saobraćaju u samom centru općine povećati na znatno višu razinu.

Raskrznica dvije najfrekventnije magistralne ceste M-4 i M-17 na području općine je svakako jedan od glavnih faktora atraktivnosti ovog prostora, te će činiti okosnicu razvoja istog, jer je saobraćajna povezanost preduslov za razvoj svakog mjesta. Prolazak dvije najfrekventnije magistralne ceste kroz našu općinu je pozitivno uticalo na razvoj poslovnih zona te su pored istih u razvoju dvije poslovne zone i to Poslovna zona Karuše i Industrijska zona Mravići. Također, blizina buduće autoceste, te priključne petlje koja se nalazi u neposrednoj blizini samo preko rijeke Usore u općini Usora, također, će odigrati značajnu ulogu u budućem razvoju općine, jer će saobraćajna povezanost općine sa ostalim općinama i regionom biti znatno bolja.

Održavanje magistralnih puteva koje je u nadležnosti JP Ceste FBiH je redovno i u ljetnom periodu tj. periodu bez snijega, a navedene radove na održavanju vrši firma čije je sjedište u našoj općini, D.D. „Dobojputevi“.

Kad je riječ o održavanju ulica, lokalnih i nekategorisanih puteva na kojima se odvija saobraćaj, Općina je nadležna za obavljanje ovog posla. Ljetno održavanje istih se ne provodi nikako pa je neophodno osnivanje cestarske službe pri Javnom komunalnom poduzeću „VIS“ kako je prethodno i navedeno, dok se zimsko održavanje vrši putem Javnog komunalnog poduzeća „VIS“. Prema raspoloživim podacima od 2019. godine općina Doboj Jug ima 35,56 km lokalnih i nekategorisanih puteva (za 1,77km više u odnosu na 2014. godinu) od čega je 27,62km asfaltirano (za 4,26km više nego 2014. godine) ili 77,67%. Preostali dio od 22,33% je potrebno asfaltirati u narednom periodu. U proteklom period od 2014. do 2019. godine uloženo je cca 1.150.000 KM u asfaltiranje i održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta.

Općina Doboj Jug je u 2006. godini donijela Odluku o nazivima ulica i trgova u obje mjesne zajednice koja je i danas aktualna. Ulice čine lokalni i nekategorisani putevi. Od svih ulica u općini samo Ulica Dobojska u većem dijelu, Ulica Usorska u obimu 40%, te Ulica Bosanska u obimu od 20%, od ukupne dužine ulica koje su ustvari lokalni putevi, su opremljene trotoarima. Također, Ulica 203. Brigade koja je, u stvari, magistralna cesta M-4 je također u obimu od 70% opremljena trotoarima, kao i ulica Sarajevska u Mravićima koja je također magistralna cesta M17 je opremljena sa trotoarima u obimu od cca 10%.

Lokalni prijevoz

Na području općine Doboj Jug nije registrovana niti jedna linija javnog prijevoza. Ove potrebe rješavaju se autobusnim linijama iz drugih općina koje prolaze kroz općinu Doboj Jug i istu povezuje sa ostalim gradovima BiH i dalje, preventivno linije Tešanj – Maglaj i Teslić –Doboj koje su najčešće.

Parking prostori

Na teritoriji općine Doboj Jug nalaze se tri prostora za javni parking, prostor ispred i iza zgrade Općine, prostor kod Poliklinike u Matuzićima i prostor kod Doma u Mravićima, ukupnog kapaciteta 145 parking mjesta. Sav ostali parking prostor na području općine je u privatnom vlasništvu. Broj javnih parking mjesta kroz vrmenski period 2014.-2020. godine se nije mijenjao, dok se broj privatnih parking mjesta skoro uduplao (sa 266 koliko ih je bilo 2014. godine, na 500 koliko ih ima 2020. godine). Iako je ukupan broj parking mjesta na teritoriji općine kroz posmatrani period rastao za skoro 64% (sa 411 na 645), i dalje je izražen problem nedostatka parking prostora koji se reflektuje na pojavu nepravilnog parkiranja automobila naročito na trotoarima i u blizini raskrsnica, što dovodi do ugrožavanja sigurnosti građana. Sadašnji broj parking mjesta uz podatak da je u 2019. godini bilo 1.066 produženih registracija motornih vozila na teritoriji općine je nezadovoljavajući, te bi u narednom strateškom periodu trebalo poraditi na tome da se njihov broj poveća.

Tehnička infrastruktura

Općina Doboj Jug za razliku od općina u okruženju i drugih općina nema puno imovine koja je u njenom vlasništvu. Imajući u vidu da je ukupna površina općine Doboj Jug 10,2 km², površina imovine koja je u njenom vlasništvu od 6,2 ha je zanemariva i čini 0,6 % ukupne površine. Naime, radi se o parcelama koje je Općina Doboj Jug dobila od Federalnog Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i koje se nalaze pored rijeke Usore na kome se trenutno vrši uređenje industrijske zone, te o zemljištu i parcelama koje je Općina Doboj Jug kupovala u vodozaštitnoj zoni izvorišta Havdine radi izgradnje novih bunara.

Stanje elektro-distributivne mreže na području općine Doboj Jug

Poslovna jedinica Doboj Jug je u sastavu Elektrodistribucije Podružnica Zenica. Na prostoru općine u naseljenom mjestu Matuzići izgrađena je i u rad puštena 1997. godine 35/10 kV

transformatorska stanica koja je uvezana u energetske prsten i iz koje idu energetske kablove prema svim KBTS na području Matuzića. U ratnom periodu elektro distributivna mreža je pretrpila teška oštećenja čijoj sanaciji se užurbano prišlo odmah nakon ratnih dešavanja, te je trenutno u potpunosti obnovljena.

Ono što je pozitivan pokazatelj je i to da od 2014. godine nismo imali niti jedno domaćinstvo koje nema priključak na elektro mrežu. Iz prikupljenih podataka evidentno je da je broj potrošača stalno rastao tako da smo 2014. godine imali 1329 domaćinstava, a 2019. godine imamo 1360 domaćinstava što je svakako ohrabrujuće i što znači da se ovo područje izgrađuje.

Broj potrošača pravnih osoba, u razmatranom periodu, je u konstantnom porastu što znači da se i broj novoregistriranih firmi povećavao tako da ih je 2014. godine bilo 186, a 2019. godine 202, što opet govori u prilog razvoju ovog područja. Prema planu „Elektrodistribucije“ za izgradnju novih energetskih postrojenja ovo područje će i u narednom periodu biti pokriveno adekvatnim brojem trafostanica.

Tabela 8. Stanje elektro-distributivne mreže na području općine Doboj Jug (2014.-2019.)

Opis	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1. Dužina elektro mreže	88.889	93.568	97.467	100.483	102.535	103.046
<i>Na visokom naponu</i>	21.289	22.410	23.344	24.067	24.559	24.681
<i>Na niskom naponu</i>	67.600	71.158	74.123	76.416	77.976	78.365
2. Dužina rekonstruirane elektro mreže	4.678	3.119	2.598	2.010	1.368	259
<i>Na visokom naponu</i>	1.120	747	622	482	328	0
<i>Na niskom naponu</i>	3.558	2.372	1.976	1.528	1.040	259
3. Dužina izgrađene elektro mreže	2.340	1.560	1.301	1.006	684	252
<i>Na visokom naponu</i>	561	374	312	241	164	122
<i>Na niskom naponu</i>	1.779	1.186	989	765	520	130

Izvor: Elektrodistribucija PJ Doboj Jug

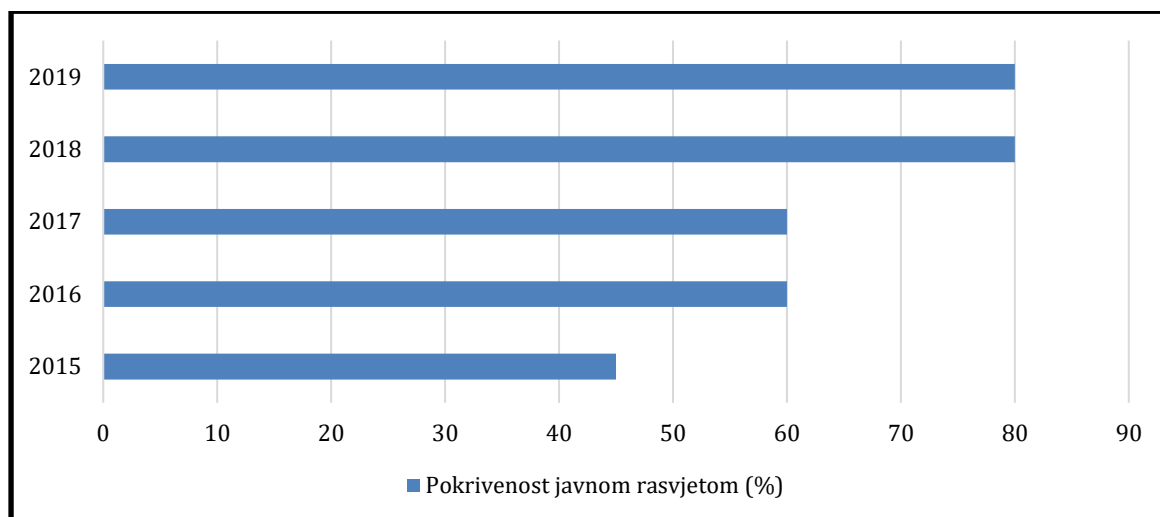
Javna rasvjeta

Općina Doboj Jug do sada ima izvedeno 80% planirane javne rasvjete (2014. godine taj procenat je iznosio 45%) na 10 zasebnih zona. U prvim godinama izgradnje ulične rasvjete 2005. – 2006. godine urađeno je u saradnji Općine sa građanima koji su se odazivali akciji prikupljanja sredstava za izgradnju ulične rasvjete učešćem od po 100,00 KM po domaćinstvu, ali se od toga odustalo jer se građani više nisu odazivali akcijama prikupljanja sredstava pa se prešlo na financiranje izgradnje rasvjete iz budžeta općine Doboj Jug. U proteklom periodu se mnogo toga uradilo što je dovelo do ovako značajne pokrivenosti općine javnom rasvjetom.

Kada je riječ o potrošačima javne rasvjete kojih za sada ima 10 u 10 zasebnih zona priključenih na 10 različitih trafo područja, mora se napomenuti da će se u skorije vrijeme taj broj zasebnih zona javne rasvjete povećati tj. nakon što se izgradi sva rasvjeta na području općine Doboj Jug

i taj broj će se popeti najmanje na 15 zasebnih zona javne rasvjete. Izgradnja rasvjete na cjelom području općine i njena pokrivenost rasvjetom u iznosu od 100% koja se očekuje u narednom četverogodišnjem periodu (do kraja 2024. godine) će svakako povećati sigurnost građana cijele općine kao i povećati komfor življenja na području općine.

Grafikon 12: Pokrivenost općine javnom rasvjetom (2015.-2019.)

Izvor: Općina Doboj Jug

Telekomunikacije, internet i RTV signal

Područje općine Doboj Jug je još prije rata bilo pokriveno kvalitetnim telefonskim instalacijama koje su uradili građani u saradnji sa tadašnjom Poštom Doboj. Telefonska centrala je bila smještena u lokalnoj pošti u Matuzićima, ali je prije nekoliko godina ista modernizovana i premještena u poseban objekat BH Telecoma koji se nalazi u Matuzićima. Nakon rata prišlo se rekonstrukciji telefonske mreže tako da se uradio podzemni razvod, dok je prije bio zračni razvod preko bandera. U više navrata proteklih godina BH Telecom je vršio modernizaciju i proširavanje svojih kapaciteta. Na području naselja Matuzići na uzvišenju „Strane“ je urađena bazna stanica koja poboljšava pokrivenost ovog područja sa mobilnom telefonskom mrežom. Iz podataka koje smo dobili od predstavnika BH Telecoma može se vidjeti da je broj pretplatnika posljednjih godina opadao vjerovatno iz razloga pojave konkurentnih operatera koji djeluju na području naše općine. Tako se vidi da je broj fiksnih pretplatnika sa 1146 pretplatnika 2014. godine pao na 823 pretplatnika 2018. godine. Pored BH Telecoma na području općine kao telefonski operater djeluje i firma „europroNET Bosnia“ Društvo za telekomunikacijske usluge doo.

O slaboj pokrivenosti TV signalom državnih TV stanica tj. Javnog RTV servisa BiH građani naše općine sa područja MZ Mravići su pisali peticije, jer ne žele da plaćaju pretplatu za nešto za što nemaju adekvatnu uslugu. Ovaj problem datira još od prije rata i do danas nije riješen. Međutim, u posljednje vrijeme skoro cijelo područje općine osim malog dijela MZ Mravići je pokriveno kablovskom televizijom. Uslugu kablovske televizije lokalnom stanovništvu pružaju operateri BH Telecom i KTV EGE. Stanovnici tako imaju pristup svim javnim servisima kao i

velikom broju komercijalnih TV stanica sa čime je riješen problem koji nije uspjela da riješi državna televizija odnosno Javni RTV servis.

Kada je riječ o broju priključaka na internet BH Telecoma evidentno je da se broj od 569 priključaka u 2014. godini smanjio na 507 priključaka u 2018. godini što je vjerovatno posljedica postojanja konkurentskih operatera koji djeluju na području naše općine. Podaci koje smo iznijeli, odnose se na korisnike interneta BH Telecoma, dok prema našim procjenama operater kablovske televizije KTV EGE na ovim prostorima ima cca 400 pretplatnika kablovskog interneta što, kada se na gore iznesene brojke doda, daje još bolju sliku kada je u pitanju korištenje interneta na ovim prostorima. Tačne podatke od operatera kablovske televizije nismo dobili iako smo ih uredno tražili.

Ovo područje je veoma dobro pokriveno i signalom za mobilnu telefoniju (95% općine) od strane drugih mobilnih operatera u BiH, a broj korisnika mobilne mreže je u konstantnom porastu (prema podacima BH Telekomu zabilježen je porast od 8,4% kroz posmatrani vremenski period).

Tabela 9: Pokrivenost općine telekomunikacijskom mrežom i TV signalom

	2014	2015	2016	2017	2018
Broj fiksnih priključaka	1146	1025	963	878	823
Broj korisnika mobilne mreže	cca 2200	cca 2250	cca 2300	cca 2400	cca 2400
% Pokrivenosti općine mobilnim signalom	95%	95%	95%	95%	95%
Broj INTERNET korisnika	569	536	502	492	507
Broj MZ-a koji imaju telefonsku mrežu	2	2	2	2	2
Broj MZ-a koji imaju mogućnost internet konekcije	2	2	2	2	2

Izvor: BH Telekom

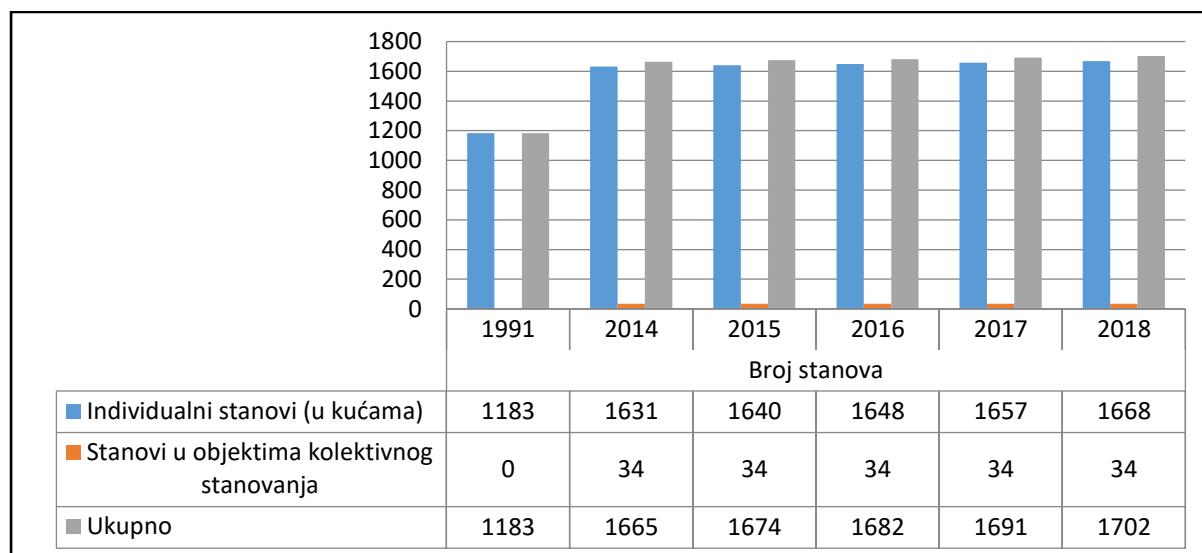
Stanovanje

Po završetku ratnih dešavanja na ovim prostorima stambeni fond se počeo intenzivno povećavati izgradnjom na stotine privatnih stambenih objekata. Navedene stambene i stambeno-poslovne objekte su gradili mahom raseljeni koji nisu mogli ili nisu željeli da se vrate na područje drugog entiteta. Prema podacima sa kojima raspolažemo da se primjetiti da je stambeni fond u 2019. godini u odnosu na 2014. godinu za 2,94 % veći i ukupno ima 1.679 stanova u kućama i 34 stana u objektima kolektivnog stanovanja. Na uvećanje stambenog fonda svakako je uticao povoljan i primamljiv geo-strateški položaj naše općine, blizina Grada Doboja, te perspektiva razvoja ovog kraja koju su doseljenici prepoznali. Stambeni fond čine mahom privatni stambeni objekti sa jednim ili dva stana, a postoje i dva stambeno-poslovna

objekta u privatnom vlasništvu u kojima je kolektivno stanovanje, te jedan kolektivni stambeni objekat koji je u izgradnji.

Od navedenih objekata za kolektivno stanovanje jedan ima 24, a drugi 10 stanova. Individualni stambeni objekti su građeni od čvrstih materijala sa čvrstim temeljima. Maksimalno do 5% individualnih stambenih objekata su lošije konstrukcijske izvedbe, pri čemu se misli na objekte koji nemaju armirano betonsku međuspratnu konstrukciju.

Grafikon 13: Stambeni fond na teritoriji općine 2014.-2018. u odnosu na 1991.

Izvor: Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove

Vodovodna mreža, potrošnja vode i projekcija potrebnih količina vode

Jedino izvorište pitke vode na području općine Doboj Jug iz kojeg se snabdijevaju stanovnici općine je izvorište „Havdine“, koje je smješteno nedaleko od ušća Usore u rijeku Bosnu u rejonu Karuša u naseljenom mjestu MZ Matuzići. Izvorište je izgrađeno osamdesetih godina, a nakon rata je doživjelo rekonstrukciju i modernizaciju. Do 2009. godine iz navedenog izvorišta pitkom vodom se snabdijevalo samo stanovništvo MZ Matuzići, a od 2009. godine iz navedenog izvorišta se snabdijevaju i MZ Mravići koji su tada uključeni u jedinstveni vodovodni sistem na području općine. U posmatranom vremenskom razdoblju 2016-2019. godine, ukupna dužina vodovodne mreže na području općine iznosila je konstantnih 39,26 km (tek je u 2020. godini urađeno novih 11,927km, što čini ukupno 51,187km vodovodne mreže na području općine). Na istu je 2019. godine bilo priključeno 1.401 potrošač i to 108 pravnih lica i 1.293 domaćinstava. U odnosu na 2016. godinu, ukupan broj priključaka veći je za 66 ili 5%. Trend porasta se nastavlja i u 2020. godini, kada je iznosio 1.427 ili za gotovo 2% više.

Ukupna pokrivenost stanovništva vodovodnom mežom 2020. godine iznosi 87,06% ili 1.639 stambenih i poslovnih objekata.

Tabela 10: Dužina vodovodne mreže i pokrivenost opštine vodovodnom infrastrukturom

Opis	2016	2017	2018	2019	2020
Ukupna dužina vodovodne mreže	39.260	39.260	39.260	39.260	51.187
Broj domaćinstava	1.237	1.262	1.280	1.293	1.315
Broj pravnih lica	98	100	101	108	112
Pokrivenost u %	-	-	-	-	1.639*
					87,06%

*Podatak iz Službe za Urbanizam Općine Doboj Jug na osnovu kućni brojeva (stambeni i poslnvi objekat)

Tabela 11: Potrošnja vode za period 2017-2020 i projekcija potrebnih količina vode za naredne tri godine

	Ostvareno 2017	Ostvareno 2018	Ostvareno 2019	Ostvareno 2020	Projekcija 2021	Projekcija 2022	Projekcija 2023
Ukupno zahvaćeno vode u m ³	227.311	252.615	252.731	258.994	261.000	263.000	265.000
Isporučena fakturisana voda u m ³	183.108	179.135	179.719	183.608	189.500	194.500	198.500
Domaćinstva	163.596	160.353	160.650	164.816	170.000	174.000	177.000
Privredna Društva	16.888	16.386	16.652	16.485	17.000	18.000	19.000
Javne Ustanove	2.624	2.396	2.417	2.307	2.500	2.500	2.500
Gubitak vode u m ³	44.203	73.480	73.012	75.386	71.500	68.500	66.500

Izvor: JKP „VIR“ soo Doboj-Jug

Prema istraživanjima izvorište „Havdine“ daje zadovoljavajuće količine vode, te se pretpostavlja da u narednom periodu, prema potrebnim projekcijama, ne bi trebalo biti problema u vodosnabdijevanju. Ipak, kako se stvar ne bi prepustila slučaju urađen je projekat kojim bi se povećale količine vode u navedenom izvorištu, prema kojem bi bilo potrebno uraditi pragove na rijeci Bosni. Ono što je potrebno napomenuti je to da bi navedeno izvorište u narednom periodu bilo potrebno i zaštititi na propisan način od zagađenja, provođenjem mjera koje su navedene u Odluci o sanitarnoj zaštiti izvorišta „Havdine“ koja je donesena 2018. godine. Početni koraci u tom pravcu su poduzeti pa je prva zaštitna zona izvorišta i ograđena oko samih eksploatacionih bunareva i oko crpne stanice. Općina je izvršila u proteklom periodu i kupovinu određenih parcela zemljišta kako bi se na istim mogli graditi i dodatni kapaciteti, a koje ujedno služe i kao zaštitne zone. Za rekonstrukciju vodovodne mreže urađen je i Glavni projekat kojim je planirana i zamjena azbest cementnih cijevi iz vodovodnog sistema Matuzići PE cijevima, što će svakako uticati na ispravnost i kvalitet vode

u budućnosti, te je taj projekat realizovan skoro u cijelosti (oko 95%) osim u dijelu gdje se sa građanima nisu mogli riješiti imovinsko-pravni odnosi. Većina navedene investicije oko 90% je financirana iz budžeta viših nivoa vlasti i donatora. Da se vodovodna mreža sve više modernizira pokazuju i podaci o gubicima koji su sa 42% u 2014. godini svedeni na 28% u 2019. godini. Možemo se pohvaliti da na području općine nemamo niti jedno domaćinstvo ili privredni subjekt koji nemaju priključak na javni vodovod, te da svi potrošači njih 1381 (domaćinstva + pravni subjekti) imaju uredno i kvalitetno snabdijevanje pitkom vodom. Potrošači vode, naročito domaćinstva se mogu pohvaliti da u poređenju sa okruženjem (Doboj, Tešanj, Usora) imaju najnižu prosječnu cijenu 1m³ pitke vode od svega 1,1KM. Da je usluga JKP „VIS“ u snabdijevanju pitkom vodom kvalitetna pokazuju i podaci da je naplativost ove vrste usluge sa 97% kolika je bila 2014. godine povećana na 101% (uračunate su uplate unaprijed) u 2018. godini.

Ono što se mora napomenuti je i to da još uvijek imamo 154 domaćinstva u MZ Mravići koja imaju paralelno snabdijevanje vodom i iz javnog vodovoda kojim upravlja JKP „VIS“ i iz lokalnih vodovoda kojim upravljaju grupe građana, odnosno MZ jer se građani ne žele odreći alternativnog načina snabdijevanja vodom iz izvorišta „Jakitovac“ čiju su izgradnju financirali vlastitim sredstvima. Kvaliteta i ispravnost vode iz lokalnih vodovoda se ne kontroliše, što svakako može utjecati na zdravlje stanovništva ove MZ koji koriste ovu vodu za piće.

Otpadne vode – kanalizaciona mreža

Do 2014. godine na području općine Doboj Jug je bilo izgrađeno 10,40km kanalizacione mreže, a danas ima izgrađeno ukupno 12,69km. Pitanje otpadnih voda koje proizvode domaćinstva i privredni subjekti danas je riješeno na takav način da je 40% ukupnog broja potrošača vode (domaćinstva i privredni subjekti) priključeno na izgrađenu kanalizacionu mrežu, 30% ukupnog broja potrošača ima kanalizaciju riješenu putem propisno urađenih septičkih jama, dok još uvijek 30% potrošača svoje otpadne vode ispušta u nepropisne septičke jame ili direktno ispušta u obližnje potoke, putne kanale i sl. što svakako utiče na stanje u okolišu i daje ružnu sliku. Prema procjeni, na području općine ima oko 2000 septičkih jama. Općina ima urađen glavni projekat izgradnje primarnih kanalizacionih kolektora za područje skoro cijele općine (90 % teritorije) i urađen projekat sekundarne kanalizacione mreže za oko 60 % teritorije, a također ima urađen i idejni projekat uređaja za prečišćavanja otpadnih voda čija lokacija je predviđena i Prostornim planom. Prema projektu, kanalizaciona mreža se sastoji iz tri kanalizaciona kolektora sa pripadajućim kanalima. U periodu od 2008. godine pa do danas je urađeno 12,69km kanalizacionih kolektora i to cijeli kolektor I, kolektor II i dio kolektora III sredstvima iz EIB kredita i sredstvima općine i viših nivoa vlasti. Ono što je značajno napomenuti, kada su u pitanju priključci na kanalizacionu mrežu, je mali broj kanalizacionih priključaka svega 351 domaćinstvo i 56 pravnih lica, iako su stvoreni uslovi za priključenje daleko većeg broja objekata, jer se građani i pravni subjekti ne priključuju dobrovoljno ni tamo gdje su stvoreni uvjeti za priključenje na kanalizacioni sistem. Ova pojava govori da nije dovoljno podignuta svijest građana kada je u pitanju odvodnja otpadnih voda. Cijena odvođenja 1m³ otpadne vode iz domaćinstva je 0,45KM što je svakako najniža cijena u okruženju (Doboj, Tešanj, Usora). Uzimajući u obzir procenat naplativosti ove komunalne

usluge od 102% (uračunate su uplate unaprijed) može se zaključiti da su navedenom doprinijeli kvalitet i cijena ove usluge.

Ono o čemu treba povesti računa u narednom periodu je svakako stvaranje mehanizma koji će povećati broj priključaka na kanalizacionu mrežu u djelovima općine gdje su stvoreni uslovi za to na način da se uvede inspeksijska služba koje sada nemamo.

Tabela 12: Otpadne vode-kanalizaciona mreža na području općine (2014.-2019.)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Br. kilometara kanalizacijske mreže na području općine	10.398	11.250	11.250	11.578	12.294	12.694
Nivo investicija u izgradnju kanalizacijske infrastrukture	128.863	222.863	162.647	6.502	105.699	126.368
Domaćinstva – priključci	209	253	268	269	316	351
Pravne osobe – priključci	41	47	52	54	56	56
Br. domaćinstava u općini bez priključka na kanalizacionu mrežu – procjena	72%	67%	65%	65%	60%	58%
Prosječna cijena m3 otpadne vode	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45	0,45
Postotak naplate usluga	97	101	104	101	101	102

Izvor: JKP Vis Doboju Jug

Grijanje

Na području općine Doboju Jug nije riješeno kolektivno grijanje, ali se o istom razmišlja od samog osnivanja Općine. Naime, kako su se na području općine u poratnom periodu počela intenzivno graditi individualna stambena naselja, zbog zagađenja zraka i iskazanih potreba građana osjeća se potreba da se sistemski rješi kolektivno grijanje. Neka razmišljanja su vodila u pravcu da se sa gradskom toplanom gradom Doboja, koja je od centra naše općine udaljena cca 3 km, sklopi ugovor kako bi ona svoje usluge zagrijavanja prostora proširila i na našu općinu. Po tom pitanju rađene su i određene ankete, ali je sve ostalo samo na tom nivou. Druga razmišljanja su bila da se uradi posebna toplana, ali ni u tom pravcu se nije daleko odmaklo.

Bilo je incijativa i da se iskoriste geo-termalne vode koje se nalaze u dubini zemljine kore na području naše općine čime bi se mogla zagrijati regija Pousorja tj. tri općine Doboju Jug, Usora i Tešanj, ali i sa tom idejom se stalo. Ono što je evidentno je da će se u narednom periodu ovaj problem morati rješavati najviše iz razloga što je na području općine izgrađeno i u upotrebi mnoštvo kućnih kotlovnica kojima se zagrijavaju prostorije u domaćinstvima i određeni broj kotlovnica u vlasništvu pravnih lica kojima se zagrijavaju poslovni, proizvodni i drugi prostori, čiji dim u vrijeme kada su u funkciji „guši“ stanovnike naseljenog mjesta Matuzići, a naročito dio naselja pored magistralnog puta M-4 i uz rijeku Usoru, gdje se u vrijeme niskog atmosferskog pritiska nad naseljem formira oblak od dima. O zagađenosti zraka u periodu grijne sezone se radila i studija zagađenosti zraka u čijoj funkciji je bila postavljena mjerna stanica na području naše općine u centru Matuzića, te je studija dokazala da je zrak u tom periodu zagađen iznad dozvoljene granice (SO₂, PM₁₀ lebdeće čestice) .

Prema procjeni na području općine u 2014. godini samo cca 20% domaćinstava ima riješeno grijanje stambenog prostora dok se taj procent u 2018. godini popeo na 35%, tj. zagrijava se sav stambeni prostor u domaćinstvu putem kućne kotlovnice, dok preostali dio stanovništva zagrijava samo jednu ili dvije prostorije domaćinstva. Što se tiče kolektivnog grijanja postoje dvije kotlovnice i to kotlovnica OŠ sa koje se griju OŠ i Poliklinika, i kotlovnica Općine sa koje se griju Općina, JKP „VIS“ i sala društvenog doma u Matuzićima.

Groblja

Groblje predstavlja obavezan sadržaj svakog naseljenog mjesta koje egzistira na određenom lokalitetu i funkcionira bez obzira na vrstu naselja i njegovu opremljenost drugim sadržajima. Osim toga groblja zauzimaju i važna mjesta u kulturno-historijskom nasljeđu jednog naroda, odnosno „groblja su često svjedoci vremena koji ne mogu ispričati pojednostavljenu istoriju naselja“.

S obzirom na postojeće stanje, situacija po pitanju grobalja na prostoru općine je veoma složena. U naselju Mravići susrećemo se sa pojavom da su mnoge familije sahranjivale svoje članove na svojim privatnim parcelama tako da imamo slučajeve da se grobna mjesta – mezarja, često nalaze ispod prozora kuća za stanovanje, a pojedine lokacije se nalaze u blizini vode za piće. Ovakva pojava je prestala donošenjem Odluke o mjesnim grobljima 2011. godine, a koja su planirana i Prostornim planom. Na prostoru općine Doboj Jug tri grobne lokacije su u vlasništvu Islamske vjerske zajednice, jedna lokacija u vlasništvu Katoličke vjerske zajednice, jedna lokacija u vlasništvu MZ Mravići i jedna u vlasništvu Općine Doboj Jug. Prema podacima sa kojima raspolažemo, te normativu da svako grobno mjesto zahtjeva prosječnu površinu od 4 m² zemljišta, postojeća groblja svojim kapacitetom zadovoljavaju ovaj normativ te se ne ukazuje potreba za njihovim proširenjem niti formiranjem novih.

U proteklom periodu radilo se na uređenju postojećih grobalja (Jakitovac, Ibrahimovo brdo, Groblje Matuzići i Groblje Zaimović, katoličko groblje Jakitovac), uradili su se kvalitetni prilazi, izvršeno je njihovo ozelenjavanje i uređenje. Redovito se vrši košenje trave od strane pripadnika vjerskih zajednica.

Ono što je potrebno u narednom periodu jeste dopuniti sva groblja objektima komunalne infrastrukture i to izgraditi prostor za parkiranje vozila, postaviti rasvjetna tijela, te postaviti korpe za otpatke.

g) Zaštita okoliša/životne sredine uključujući smanjenje rizika od katastrofa/nesreća

Civilna zaštita

Pravilnikom o sistematizaciji i unutrašnjoj organizacije organa uprave općine Doboj Jug poslovi civilne zaštite povjereni su Službi za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove.

Pored Službe, Općina Doboj Jug ima formiran štab civilne zaštite, službe zaštite i spašavanja (Služba za spašavanje na vodi i pod vodom, Služba za zaštitu od požara, Služba hitne

medicinske pomoći, Služba za spašavanje iz ruševina, Služba za sanaciju terena, vodosnadbijavanje i čistoću) i formirane jedinice opće namjene.

U svome radu ova Služba kao i njene strukture postupaju u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima te planskim i organizacionim aktima donesenim iz svoje nadležnosti, kao što je Plan zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara donesen u novembru 2018., te Procjena ugroženosti Općine Doboj Jug donesena u junu 2008. godine.

Služba za civilnu zaštitu u zaštiti ljudi i materijalnih dobara uradila je sljedeće:

- Izgradila je dio odbrambenog nasipa u dužini 1100 m,
- Formirala je te osposobila i opremila dvije posade za zaštitu i spašavanje na vodi i pod vodom,
- Izvršeno je kanalisanje i usmjeravanje oborinskih voda prema koritu rijeka Usore i Bosne,
- Izvršeno je čišćenje obala i korita od šiblja, krutog otpada i drugih zapreka.

Zaštita od poplava i klizišta

Općina Doboj Jug u narednom periodu planira znatna finansijska sredstva u pogledu poduzimanja preventivnih mjera za zaštitu od prirodne nesreće poplave i klizišta te sanacije terena. Općina Doboj Jug je kroz izradu dokumenta Procjene ugroženosti dala poseban značaj na zaštiti teritorije od elementarne nepogode poplave. Shodno tome razlog takvoj procjeni je geografski položaj općine Doboj Jug koja se nalazi između dvije rijeke Usore i Bosne zašto postoji realni rizik od izlivanja čime se direktno ugrožavaju ljudi i materijalna dobra u ravničarskom djelu općine.

Ključni rizik je elementarna nepogoda od poplave. Plavno područje obuhvata 97 hektara građevinskog zemljišta i 40 hektara poljoprivrednog zemljišta sa tendencijom opadanja (2014. godine površina građevinskog zemljišta u plavnom području iznosilo je 140ha, a poljoprivrednog 43ha). Intervali, učestalosti poplave je svake četiri godine kada dolazi do većih poplava koje ugrožavaju ljude i materijalna dobra. Broj stanvenih objekata ugroženih od poplava 2014. godine iznosio je 323 dok je taj broj 2019. godine 81. Broj ljudi obuhvaćenih poplavama 2014. godine iznosio je 1200, dok je taj broj višetruko manji 2019. godine i iznosio je 255.

Nakon poplava 2014. godine, Agencija za vodno područje rijeke Save uradila je Preliminarnu procjenu rizika od poplava za područje FBiH. Na osnovu ove procjena na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona, rijeka Usora na teritoriji Općine Doboj Jug označena je kao područje na kojem se može očekivati značajan poplavni rizik, a što je prikazano prethodno na grafikonu „Obuhvat poplava 2014. i 2019. godine“.

Tabela 13. Uporedni pregled obuhvata poplava 2014. i 2019. godine na području općine

	2014	2019
Putna infrastruktura (m)	5000	1500
Ukupna površina zemljišta (ha)	140	97
Broj poslovnih objekata	91	21
Površina poljoprivrednog zemljišta (ha)	43	40
Broj stambenih objekata	323	81
Broj ljudi obuhvaćenih poplavom	1200	255

Izvor: Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove

Požari nisu jedan većih ili srednjih rizika u općini Doboj Jug obzirom da nepostoje velike šumske površine, one su manje i nalaze se u privatnom vlasništvu.

Klizišta su jedan od manjih rizika bez većih do sada prouzrokovanih šteta sa malom vjerovatnoćom ugroženosti nekih od stambenih objekata. Uzadnjih pet godina registrovano je do deset što manjih klizišta

Trenutno Općina Doboj Jug u suradnji sa UNDP BiH radi izradu SECAP-a (Akcioni plan za održivu energiju), koji je izrađen u nacrtu, a finančna verzija se može očekivati krajem tekuće godine.

Upravljanje otpadom

Sistemom prikupljanja i odvoženja otpada iz domaćinstava i privrednih subjekata upravlja Javno komunalno poduzeće Vis. Obzirom da je općina male površine, nema instaliranu deponiju otpada, nego prikupljeni otpad JKP VIS na komercijalnoj osnovi odlaže na deponiju Lipac u Doboju. Troškovi odlaganja otpada 2018-2019. godine su gotovo na istom nivou – oko 37.700KM, dok u 2020. godini bilježe blagi porast i iznose oko 39.500KM, dok se ukupne količine otpada konstantno povećavaju (2019. godine iznose više od 1,5 miliona tona). JKP VIS ima na raspolaganju jedno specijalno vozilo za prikupljanje otpada, koje je nabavljeno donacijom Vlade Japana, kao pomoć u oporavku od poplava iz 2014. godine. Uz ovo vozilo JKP VIS d.o.o. posjeduje i jedan kombi-kamion za prikupljanje otpada u manje pristupačnim terenima i uskim ulicama. Cijelo područje općine je pokriveno prikupljanjem i odvozom otpada, od ukupnog broja domaćinstava 95,48% je procenat korisnika ove usluge, što je na gotovo istom nivou od 2018. godine. Isti je slučaj i sa korisnicima iz reda pravnih lica.

Naplativost usluga komunalnog preduzeća je iznad 100% (2019-2020. godine, iznosila je 102%).

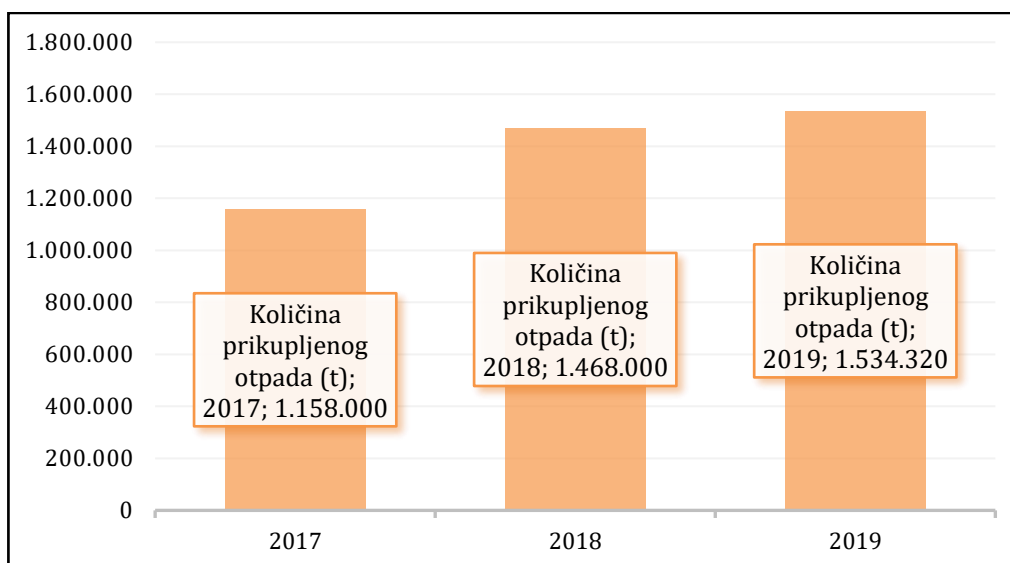
Tabela 14. Upravljanje otpadom na području općine

Opis	2018	2019	2020
Koliki su troškovi odlaganja otpada	38.770,00 KM bez PDV-a	37.635,50 KM bez PDV-a	39.587,00 KM bez PDV-a
Naplata usluga odvoza i deponovanja otpada	100,51	102,80	102,00
Kako posluje JKP VIS doo	Pozitivno	Pozitivno	Pozitivno
Koje su potrebe JKP VIS d.o.o. za usluge odvoza otpada	-vozilo za prikupljanje i deponovanje otpada, metenje ulica-vise namjensko vozilo; -posude za otpad 120 l PVC -1.250 komada -kontejneri 1100 l limeni -50 komada -reciklažno dvorište 40.000,00 KM (presa, traka za razvrstavanje otpada i sjekač-šreder)		
Pokreivenost odvozom otpada	95%	95%	95,48%

Izvor: JKP Vis Doboju Jug

JKP posluje pozitivno kroz posmatrani vremenski periodu i konstantno ulaže u razvoj i napredak poslovnaja. U narednom periodu, potrebno je obezbijediti vozilo za prikupljanje i deponovanje otpada, te višenamjensko vozilo za metenje ulica, najmanje 1250 komada posuda za otpad 120 l, te najmanje 50 limenih kontejnera od 1100 l. Takođe, plan je urediti reciklažno dvorište (presa, traka za razvrstavanje otpada i sjekač-šreder) što je investicija od oko 40.000,00 KM.

Grafikon 14: Količina prikupljenog otpada 2017.-2019.

Izvor: JKP Vis Doboju Jug

Od kada se ova usluga uvela, stanje sa divljim deponijama se znatno popravilo u smislu da im se smanjio broj i spriječilo nastajanje novih. Također, NVO „Majka“ je u saradnji sa MZ Matuzići i JKP Vis 2018. godine kroz projekat radilo na uklanjanju 6 divljih deponija, od kojih se njih 3 potpuno ukolonilo, a tri još uvijek postoje. Tri divlje deponije su još uvijek aktivne na području općine i nalaze se u:

- ul.Usorska - put prema poljima velika deponija,
- Šuma Gajevi - vl.Redžo Aličić,
- Kanal Osoje - Oploti, na granici Matuzići-Kraševo.

Divlje deponije su produkt ilegalnog odlaganja otpada stanovnika sa drugih općina u graničnim područjima, ali i građana naše općine koji ne koriste uslugu sistemskog prikupljanja i odvoza otpada. Trenutno se ne vrši selektiranje otpada, ali JKP Vis ima u planu u budućnosti raditi na podsticanju selekcije kao i uspostavljanju reciklaže kako bi se smanjile količine otpada.

Općina Doboj Jug ima izražen nedostatak zelenih površina, prvenstveno parkova te su ulaganja u navedeni sektor minimalna. U narednom periodu neophodno je raditi na uspostavljanju zelenih oaza kroz zasađivanje drveća i ukrasnog bilja čime bi se stekli preduvjeti za oformljivanje parkova. Pozitivan primjer tome je da je tokom 2019. godine Udruženje građana sportskih ribolovaca „Kulina“ kroz projekata „Čista rijeka Bosna“ izvršilo sadnju katalpi duž obale rijeke Bosne.

Kvalitet zraka

Potrebe za čistim zrakom građani zadovoljavaju posjetom šumama koje se nalaze u privatnom vlasništvu i kao takve nisu predmet uređivanja od strane Općine.

S obzirom da se veliki dio općine Doboj Jug nalazi u ravničarskom dijelu koje je pogođeno poplavama nije zabilježena pojava gubljenja zemljišta kroz erozije, nije bilo izgradnje novih saobraćajnica koje bi dovele do toga. Dio zemljišta je izgubljen kroz pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko i izgradnju industrijskih objekata za koje nemamo egzaktne podatke o kojoj površini se radi.

Na području općine Doboj Jug trenutno nema postavljenih stanica za mjerenje zraka i stanje zagađenosti zraka se utvrđuje povremenim postavljanjem pokretnih stanica za mjerenje. Zadnje takvo izvršeno je u 2020. godini za koju nema finalnih rezultata, a stanje zagađenosti zraka prema podacima iz 2019. godine (period mjerenja: 29.10. – 29.11.) prikazano je u tabelama ispod.

Tabela 15: Zagađenost zraka sumpornim dioksidom SO₂ u 2019. godini

Pokazatelj	Mobilna stanica za monitoring kvaliteta zraka
Broj validnih satnih prosjeka mjerenja	756
Maksimalni satni prosjek (µg/m ³)	433,92
Broj prekoračenja praga „UZBUNE“ (SO ₂ >500 µg/m ³ tri ili više sati uzastopno)	0

Broj prekoračenja granične vrijednosti za satni prosjek ($>350 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	6
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za satni prosjek ($\text{SO}_2 > 380 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	4
Broj validnih dnevnih prosjeka mjerenja	29
Maksimalna srednja dnevna vrijednost mjerenja ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	134,5
Broj prekoračenja granične vrijednosti za dnevni prosjek ($\text{SO}_2 > 125 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	1

Izvor: Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove

Tabela 16: Zagađenost zraka lebdećim česticama PM_{10} u 2019. godini

Pokazatelj	Mobilna stanica za monitoring kvaliteta zraka
Broj validnih satnih prosjeka mjerenja	439
Maksimalna satna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	123,85
Broj validnih dnevnih prosjeka mjerenja	30
Maksimalna srednja dnevna vrijednost ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	76,21
Broj prekoračenja granične vrijednosti za dnevni prosjek ($\text{PM}_{10} > 50 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	9
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za dnevni prosjek ($\text{PM}_{10} > 56 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	4

Izvor: Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove

Tabela 17: Zagađenost zraka azotnim dioksidom NO_2 u 2019. godini

Pokazatelj	Mobilna stanica za monitoring kvaliteta zraka
Broj validnih satnih prosjeka mjerenja	755
Maksimalni satni prosjek ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	67,04
Broj prekoračenja praga „UZBUNE“ ($\text{NO}_2 > 400 \mu\text{g}/\text{m}^3$) tri ili više sati uzastopno	0
Broj prekoračenja granične vrijednosti za satni prosjek ($>200 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	0
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za satni prosjek ($\text{NO}_2 > 220 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	0
Broj validnih dnevnih prosjeka mjerenja	32

Maksimalna srednja dnevna vrijednost za dnevni prosjek (NO ₂ >85 µg/m ³)	38,88
Broj prekoračenja granične vrijednosti za dnevni prosjek (NO ₂ >85 µg/m ³)	0
Broj prekoračenja tolerantne vrijednosti za dnevni prosjek (NO ₂ >93 µg/m ³)	0

Izvor: Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove

Na osnovu izvršenih mjerenja zagađenosti zraka za period od 29.10. - 29.11.2019. godine prikazanim u tabelama iznad utvrđeno je sljedeće:

- Granična vrijednost satnog prosjeka koncentracija SO₂ od 350 µg/m³ (ne smije se prekoračiti više od 24 puta u jednoj kalendarskoj godini) prekoračena 6 puta u periodu mjerenja;
- Svakog dana za period mjerenja sa prosječnim dnevnim koncentracijama sumpor dioksida iznad 125 µg/m³ (norma je do 3 dana u toku jedne kalendarske godine) prekoračena jednom u periodu mjerenja,
- minimalna vrijednost satnog prosjeka koncentracija SO₂ u periodu mjerenja je iznosila 433,92 µg/m³ i prekoračila je tolerantnu vrijednost od 380 µg/m³.
- minimalna srednja vrijednost koncentracija PM₁₀ u periodu mjerenja je iznosila 76,21 µg/m³.
- prosječna vrijednost dnevnog presjeka koncentracija CO od 5 mg/m³ nije prekoračena u periodu mjerenja,
- minimalna dnevna osmočasovna srednja koncentracija CO od 1,48 µg/m³ nije prekoračila maksimalno dozvoljenu 8-časovnu vrijednost,
- minimalna dnevna osmočasovna srednja koncentracija O₃ u periodu mjerenja nije prekoračila maksimalno dozvoljenu 8-časovnu vrijednost.

Na osnovu izmjerenih vrijednosti koje su u granicama dozvoljenog, zaključak je da je na teritoriji općine, kvalitet zraka dobar.

Kvalitet vode

U JKP „VIS“ d.o.o. Doboj Jug se pridaje velika pažnja kontroli kvaliteta vode koja se distribuira u sistem vodosnabdjevanja. Sve aktivnosti i obaveze kontrole kvaliteta vode regulisane su Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (Sl. Glasnik BiH br.40/10, 43/10 i 30/12). Higijenski –zdravstvenom ispravnom vodom za piće u smislu navedenog Pravilnika, smatra se voda koja odgovara u pogledu:

- mikrobioloških osobina,
- fizičko-hemijskih i hemijskih osobina,
- hemijskih supstanci,
- pesticida,
- brojnih otrova i
- radioloških osobina.

Laboratorijske analize i uzorkovanja vode za potrebe JKP „VIS“ d.o.o. Doboj-Jug obavlja „Javna ustanova institut za zdravlje i sigurnost hrane“ iz Zenice na osnovu Direktanog sporazuma.

U 2020. godini, JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane, izvršila je ukupno 72 kontrole uzorka vode. Od navedenog broja uzoraka urađeno je 36 mikrobioloških analiza i 36 fizičko–hemijskih analiza. Rezultati analiza u prikazani u tabeli ispod, a iz podataka se može konstatovati da su sve urađene analize bile 100% ispravne.

Tabela 18: Ukupan broj svih uzoraka mikrobioloških i fizičko-hemijskih analiza vode u Općini Doboj Jug

2020	MIKROBIOLOŠKA ANALIZA VODE					FIZIČKO-HEMIJSKA ANALIZA VODE						
	UKUPNO		ISPRAVNO		NEISPRAVNO		UKUPNO		ISPRAVNO		NEISPRAVNO	
	Broj	broj	%	broj	%	broj	broj	%	broj	broj	%	broj
	36	36	100	-	-	36	36	100	-	-	-	-

Izvor: JKP „VIS“ doo Doboj-Jug

Na osnovu tih analiza mjesečno se dostavlja izvještaj Službi civilne zaštite Općine Doboj Jug i drugim Javnim ustanovama.

Energerska efikasnost

Ulaganja u energetska efikasnost u navedenom periodu nije bilo osim u dijelu privatnih stambenih jedinica i industrijskih objekata za koje nedostaju traženi podaci. Za potrebe zagrijavanja objekata u vlasništvu Općine koriste se energenti: lož ulje i ugalj i potrošnja se kreće u zadatim okvirima za površinu prostora i namjenu istog, pored toga Osnovna škola „21.mart“ se grije na pelet.

Električna energija kontinuirano se koristi za potrebe objekata u vlasništvu Općine i nema većih odstupanja kada je potrošnja na godišnjem nivou u pitanju. Koristi se staro tehničko rješenje korištenjem fluorescentnih cijevi u više od 90% prostorija te je istu neophodno mjenjati savremenim rješenjima kao što je LED tehnologija kako bi se postigla ušteda i smanjila emisija štetnih zračenja.

Zaključak

Općina Doboj Jug je poslove civilne zaštite povjerila Službi za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove, a u narednom periodu se planira intenzivniji rad na zaštiti općine od prirodnih nesreća. Od prirodnih nepogoda, općinu pogađaju poplave u četverogodišnjem vremenskom intervalu. Radom na unapređenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području, smanjen je rizik za ljude, objekte i zemlju, međutim, neophodno je nastaviti aktivnosti i u narednom strateškom periodu da bi se rizik sveo na minimum. Obzirom da na području općine nema značajnih površina pod šumom, rizik od požara je minimalan, dok se rizik od klizišta koja se javljaju u malom obimu, sveo na minimum.

Stanje javne infrastrukture na području općine Doboj Jug je na zadovoljavajućem nivou. U općini Doboj Jug je asfaltirano gotovo 80% putnih pravaca. U narednom periodu neophodno je bazirati se na modernizaciju preostale neasfaltirane lokalne i nekategorisane cestovne mreže, provođenje postupka proglašenja regionalne ceste na području općine, te otkup zemljišta za izgradnju cestovne mreže unutar Poslovne zone Karuše koja je u razvoju. Sadašnje stanje lokalne i nekategorisane cestovne mreže je zadovoljavajuće, s tim što bi u ljetnom

periodu tj. u periodu bez snijega, bilo neophodno organizirati cestarsku službu koja bi vršila zaštitu i održavanje lokalnih i nekategorisanih cesta, a što je u nadležnosti Općine.

Pokrivenost stanovništva pitkom vodom je 100%. Trenutno su obezbijeđene zadovoljavajuće količine pitke vode, te se pretpostavlja da u narednom periodu ne bi trebalo biti problema u vodosnabdijevanju. Ipak, kako se stvar ne bi prepustila slučaju urađen je projekat kojim bi se povećale količine vode u izvorištu Havdine. Kvalitet vode je dobar što pokazuju hemijske analize vode.

Kada su u pitanju priključci na kanalizacionu mrežu, je malen broj kanalizacionih priključaka, iako su stvoreni uslovi za priključenje daleko većeg broja objekata, jer se građani i pravni subjekti ne priključuju dobrovoljno ni tamo gdje su stvoreni uvjeti. Ova pojava govori da nije dovoljno podignuta svijest građana kada je u pitanju odvodnja otpadnih voda.

Na području općine organozovano je prikupljanje komunalnog otpada, čija se količina iz godine u godinu povećava. Radi se na selekciji otpada, ali je u planu povećati aktivnosti selekcije i uspostaviti reciklažno dvorište kako bi se smanjila količina otpada. Iako se kontinuirano radi na čišćenju i uklanjanju divljih deponija te sprječavanju nastajanja novih, najoš uvijek su aktivne tri divlje deponije koje su rezultat ilegalnog odlaganja otpada kako stanovnika općine tako i stanovnika okolnih općina. Plan je da se sve divlje deponije saniraju i uklone.

Općina Doboj Jug je zadovoljna PTT uslugama i mobilnom mrežom koju održava. Čitavo područje pokriveno fiksnom i mobilnom mrežom. U proteklom periodu radilo se na uređenju postojećih grobalja ali je u narednom periodu iste dopuniti objektima komunalne infrastrukture. Stanje uređenja javnih površina nije na najvišem nivou te je neophodno u cilju poboljšanja kvalitete života u narednom periodu pažnju posvetiti ovom dijelu. Kvalitet zraka se na području općine ne mjerei redovno, ali analize rađene 2019. godine pokazuju da je kvalitet zraka dobar i u granicama paramatara koji pokazuju kvalitetu. Na području općine Doboj Jug nije rješeno kolektivno grijanje, te je u narednom periodu potrebno razmatrati rješavanje ovog problema. U cilju podizanja energetske efikasnosti objekata, aktivnosti oko utopljanja zgrada su već otpočele, a plan je u narednom periodu iste podsticati u cilju uštede energije i smanjivanja troškova.

h) Stanje prostorno planske dokumentacije

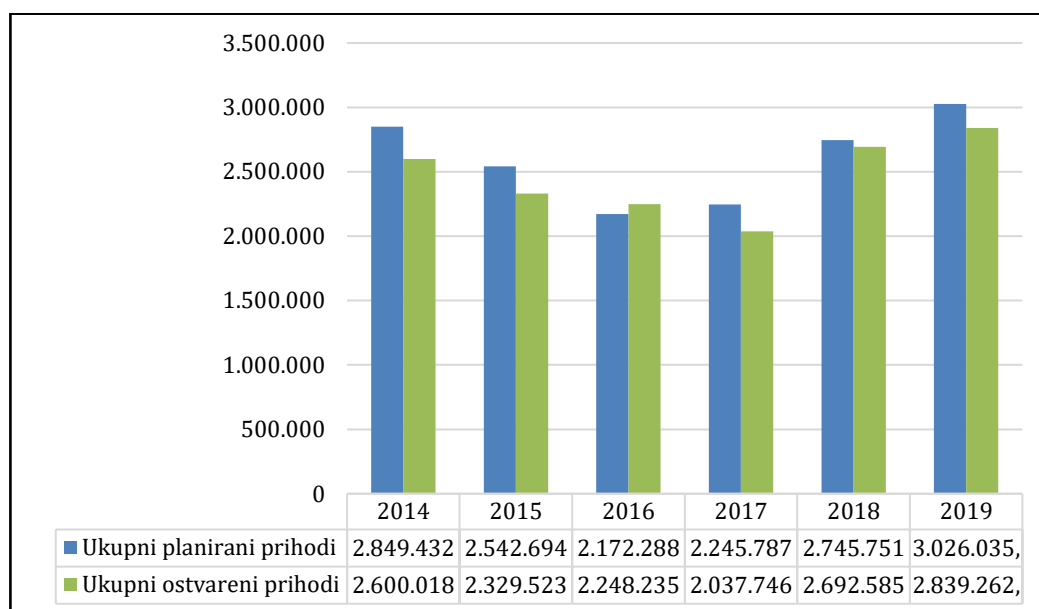
Općina Doboj Jug je 2005. godine počela izradu Prostornog plana Općine Doboj Jug za period 2005. do 2020. godina koji je usvojen 2007. godine i koji je još uvijek na snazi, zaključkom Općinskog vijeća produžen je do 2025. godine. U toku postojanja isti je imao samo jednu izmjenu i dopunu i to 2018. godine. U 2012. godini Općina Doboj Jug je izradila i usvojila Regulatorni plan „Poslovna zona Karuše“ koji je bio na snazi do 2017. godine i čija važnost je produžena do 2022. godine. Na području općina je još urađeno i usvojeno 5 urbanističkih projekata za određene lokalitete. Kada je u pitanju izrada detaljne prostorno planske dokumentacije – regulatornih planova, postoji potreba za izradom još 3 regulatorna plana zbog velike zainteresovanosti za izgradnjom od strane potencijalnih investitora, kako bi se

određena područja zaštitila od neplanske gradnje. Za izradu tih regulacionih planova je pokrenuta inicijativa kod Općinskog vijeća ali iste nisu podržane niti od strane Načelnika općine niti od strane Općinskog vijeća, pa bi se u narednom periodu tom pitanju trebala posvetiti velika pažnja.

i) Analiza budžeta i projekcije sredstava za financiranje realizacije strategije razvoja

U periodu 2014. – 2018. godine kako plan, tako i izvršenje budžeta su bili u blagom padu, te je tek u 2019. zabilježen blagi rast. Najniži zabilježeni planirani prihodi su bili 2016. godine sa 2,17 milion KM. Ukupno izvršenje budžeta, u posmatranom periodu na najvišem nivou zabilježeno je u 2019. godini (2,83 miliona KM) i nešto je više nego izvršenje 2014. godine (2,60 miliona KM).

Grafikon 15: Ukupni planirani i ostvareni prihodi općinskog budžeta u periodu 2014.-2019.

Izvor: Služba za budžet, financije i privredu

Kada govorimo o strukturi prihoda Općine, procentulano najviše učešće u ukupnim prihodima imaju porezni prihodi. Najveća planiranja i ostvarenja poreza u budžetu Općine Doboj Jug su konstantno od prihoda od poreza, i to prihoda od indirektnih poreza, od porez na dohodak, poreza na imovinu pravnih i fizičkih lica, te poreza na promet nepokretnosti pravnih i fizičkih lica. Taj procenat na godišnjem nivou iznosi 32%.

Neporezni prihodi, s druge strane, gdje se uglavnom ubrajaju prihodi od poduzetih aktivnosti i imovine (općinske komunalne takse, sve druge općinske takse, rente, prihodi od katastra, prihodi od pružanja usluga pravnim licima i drugi), kroz posmatrani period iznose u prosjeku oko 20% planiranih i ostvarenih prihoda.

Učešće tekućih transfera u budžetskim prihodima kroz posmatrani period iznosi u prosjeku 30% godišnje. Većinski dio prihoda u tekućim transferima su uglavnom namjenska sredstva

koja su namijenjena i uplaćena u budžet općine Doboj Jug, kako bi bila usmjerena ka socijalnoj zaštiti (sredstva namijenjena za financiranje bruto plata za zaposlene porodilje, zatim naknade za dječiji doplatak, i druge srodne naknade), boračko invalidskoj zaštiti, te sredstvima za ekologiju doznačena od Ministarstva za prostorno uređenje.

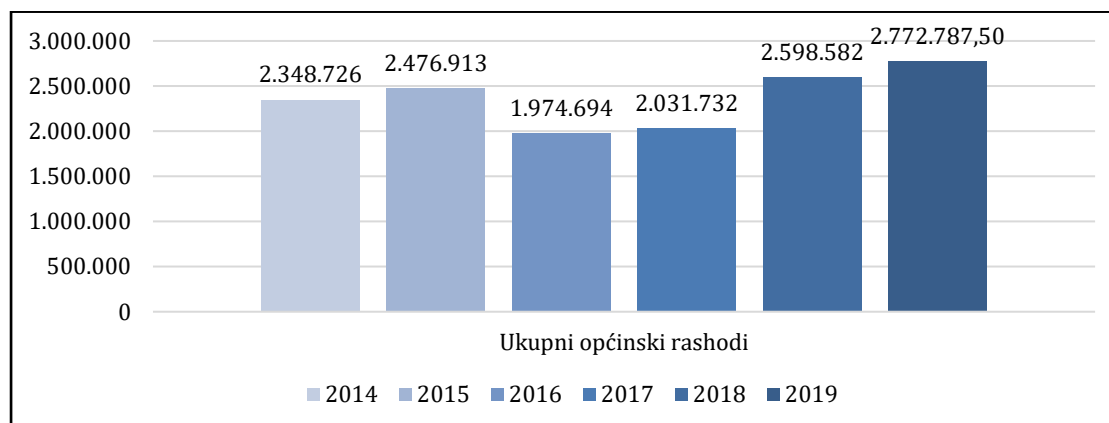
Kada su u pitanju nenamjenska sredstva tu se uglavnom ubrajaju sitni nenamjenski prilivi u budžet Općine Doboj Jug, a njihovo učešće u strukturi budžetarih prihoda je 8% godišnje.

Kapitalni transferi, odnosno namjenski grantovi koji se prikupljaju od ino vlada, od Vlada Federacije i Kantona, za period 2014.-2019. godine iznosili su u prosjeku: 30% od ukupno ostvarenog budžeta. Iz navedenih sredstava zajedno sa kreditnim sredstvima i sredstvima iz općinskog budžeta se financiraju svi kapitalni projekti. Posmatrajući navedeni period, u 2019. godini je bilo najveće ostvarenje kapitalnih transfera - grantova koji su iznosili 681.502,00 KM ili 25,31% budžeta.

Kapitalni primici, u koje se ubrajaju primici od prodaje stalnih sredstava i kreditnog zaduženja, u toku 2014. godine iznosili su 830.042,00 KM ili 31,92% budžetskih prihoda. Međutim, na navedenu grupu je knjižen i prihod od kapitalnih transfera, shodno tada postojećem kontnom planu (u 2019. godini kapitalne transferi su knjiženi odvojeno te je iznos kapitalnih primitaka u budžetu 2014. godine prikazan uvećan za iznos kapitalnih transfera). Također, bitno je napomenuti da je Općina Doboj Jug domaće kreditno zaduženje (revolving kredit⁶) koristila u toku 2014. godine u iznosu od 62.000,00 KM, zatim 2015. godine u iznosu od 67.000,00 KM, 2016. godine u iznosu od 80.000,00 KM, dok u 2017. i 2018. godini revolving kredit nije korišten.

Kroz posmatrani period Općina Doboj Jug imala je najniže rashode 2016. godine, 1,97 miliona KM, dok su najviši zablježeni 2019. godine, u iznosu od 2,77 milina KM.

Grafikon 16: Ukupni rashodi Općine Doboj Jug za period 2014.-2019.

Izvor: Služba za budžet, financije i privredu

Kada govorimo o strukturi rashoda, plaće i naknade troškova uposlenih i općinskih vijećnika (bruto iznosi) u prosjeku iznose: 693.669,00 KM na godišnjem nivou ili 31% od ukupnih

⁶ Revolving kredit je vrsta kredita koja se koristi kao prekoračenje u toku jedne fiskalne godine koji se vrati do kraja godine odnosno do 31.12.

rashoda, a uglavnom se financiraju od neporeznih prihoda. Općina Doboj Jug trenutno ima 28 uposlenih od kojih su 3 pripravnika i 13 općinskih vijećnika.

Rashodi za materijalne izdatke čine svi izdaci za materijal, sitan inventar i usluge, a u navedenom periodu činili su do 10% budžetskih rashoda.

Rashodi za tekuće grantove uključuju sve transfere za kulturu, sport, ali i namjenska sredstva prema nezaposlenim porodiljama iz budžeta Općine, namjenska sredstva za zaposlene porodilje, braniteljsku i socijalnu populaciju. Ova grupa rashoda u proteklom periodu činila je 10 % ukupnih budžetskih rashoda.

Prema Zakonu o budžetima obaveza planiranja budžetske rezerve iznosi do 3% ukupno planiranih rashoda, a u navedenom periodu ona je korištena samo u 2014. godine poslije poplava.

Također, prema Statutu općine, Općina Doboj Jug svaku godinu ima planirana sredstva i izvršenje budžeta prema mjesnim zajednicama koje iz navedenih prihoda financiraju određene kapitalne projekte i rad savjeta mjesnih zajednica u visini od 0,6% ukupno planiranih godišnjih rashoda.

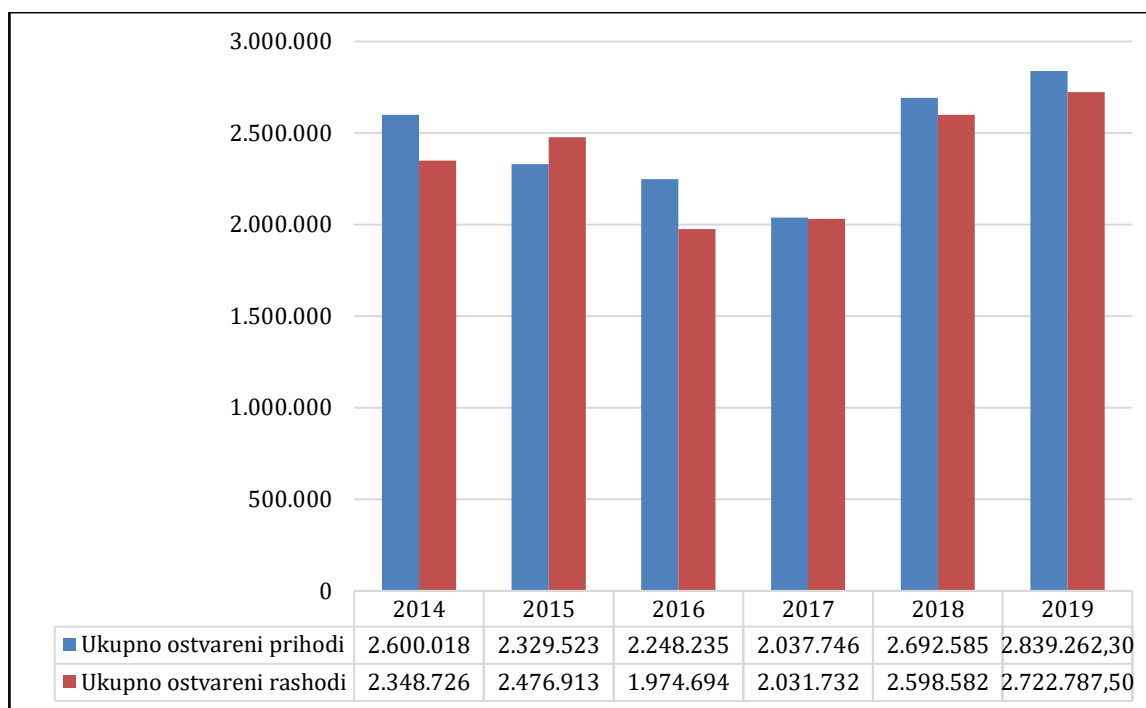
Kapitalni transferi su planirani rashodi koji se izdvajaju iz budžeta općine Doboj Jug za potrebe JU Opća biblioteka i drugih javnih ustanova i čine 0,015 % godišnjih planiranih rashoda.

Općina Doboj Jug je korisnik EIB kreditnih sredstava, a od 2018. godine počela je otplata navedenog kredita iz 2013. i 2015. godine koji je korišten za projekat "Kanalizacija". Kamata po navedenom kreditu iznosi 0,076 % godišnjih budžetskih rashoda.

Izdaci za nabavku stalnih sredstva (kapitalno ulaganje) su u suštini većinski dio budžetskih rashoda, uglavnom se financiraju iz grantova sa svih nivoa vlasti, zatim kreditnih sredstava i raspoloživih sredstava u budžetu općine. Koliko će kapitalno ulaganje biti u određenoj fiskalnoj godini zavisi isključivo od primljenih kapitalnih transfera. Prateći navedeni period vidljivo je da su najveća ulaganja bila na kapitalnim projektima „Kanalizacija“ i „Putna infrastruktura“.

Posmatrajući poslovne rezultate Općine Doboj Jug vidljivo je kroz navedeni period da su ostvareni prihodi veći u odnosu na rashode (izuzev 2014. godine nakon poplava) tako da je već 2018. godine općina Doboj Jug ostvarila suficit budžeta u iznosu od: 50.891,91 KM koji je i dalje održiv. Do 2017. godine Općina je, bez obzira za višak prihoda nad rashodima, pokrivala prenešene deficite iz ranijih godina, ali je 2018. godine pokrila prenešeni deficit iz ranijih godina i prešla u suficitarno stanje budžeta.

Grafikon 17: Odnos ostvarenih budžetskih prihoda i rashoda Općine Doboj Jug (2014.-2019.)

Izvor: Služba za budžet, financije i privredu

Kreditno zaduženje i potencijal financiranja strategije

Zaduženje Općine Doboj Jug se vrši u skladu sa zakonom o dugu, zaduživanju i garancijama Federacije Bosne i Hercegovine. Na osnovu prethodno spomenutih parametara, Općina se može zadužiti dugoročno na godišnjem nivou kako slijedi:

- Ostvareni prihod u 2019. godini je 2.839.262,30 KM
- Mogući godišnji limit je 10% od 283.926,23 KM
- Postojeće zaduženje na godišnjem nivou je 15.925,22 KM
- Moguće dugoročno zaduženje na godišnjem nivou je 17.000,00 KM.

Općina Doboj Jug je potpisala sa Federalnim ministarstvom financija kao posrednikom za povlačenje kredita u iznosu od 897.371,00 evra ili 1.775,106,00 KM od Evropske investicione banke (EIB) na period od 20 godina za projekat Izgradnja sistema vodosnabdijevanja općine Doboj Jug. Od 2018. godine Općina Doboj Jug otplaćuje EIB kreditna sredstava za korišten kredit iz 2013. i 2015. godine, a otplata traje do 2037. godine.

Tabela 19: Pregled kreditnog zaduženja Općine Doboj Jug

Kredit -broj	Iznos-KM	Mjesečni anutet u KM	Godišnji iznos u KM	Broj godina do isplate	Ukupno isplaćeno KM
	302.579,95 (navedeni iznos je bez kamate)	1.327,10 (navedeni iznos je bez kamate)	15.925,20 (navedeni iznos je bez kamate)	17	31.848,00

Izvor: Služba za budžet, financije i privredu

U analizi je vidljiva otplata domaćeg kreditnog zaduženja općine Doboj Jug za revolving kredit 2014., 2015. i 2016. godine kao i činjenica da 2017. i 2018. godine isti nije korišten kredit.

Kada je riječ o financijskom stanju JLS Doboj Jug, akumulirane obaveze na dan 30.09.2020. godine iznose 448.002,97 KM. Za servisiranje kreditnih obaveza u narednih 7 godina će biti potrebno godišnje izdvajati oko 16.000,00 KM. U pogledu ostalih mogućih financijskih obaveza koje mogu uticati na mogućnosti financiranja strategije razvoja JLS najviši rizik se odnosi na tužba koja je u toku (Teddy Company d.o.o.).

Od ukupno planiranih sredstava za razvojne prioritete i/ili kapitalne/infrastrukturne investicije u proteklih 5 godina, od 3.447.306,00 KM, realizirano je 86,70 % ili 3.014.771,76 KM iz budžetskih i eksternih izvora, i to prosječno 600.000,00 KM godišnje. Iz budžeta je izdvojeno ukupno 387.724,47 KM, godišnje u prosjeku 80.000,00 KM, iz eksternih izvora 2.266.505,40 KM, prosječno 450.000,00 KM.

Strukturom planiranih sredstava bilo je predviđeno financiranje od 20 % iz budžeta i financiranje iz eksternih izvora od 80 %. Tokom 2019. godine, struktura realiziranih sredstava nije značajno izmijenjena u odnosu na inicijalni plan, gdje je 75,18 % ostvareno iz vanjskih izvora, a 24,82 % iz budžeta. Kada je riječ o strukturi financiranja po oblastima razvoja, u proteklih 5 godina za oblast ekonomskog razvoja izdvojeno je 38,6 %, za društveni razvoj 93,9 %, a za razvoj okoliša / zaštite životne sredine 90,9 % od ukupno planiranog iznosa po svakom sektoru. Zbog poplava, i projekata fokusiranih na određene oblasti obim realizacije sredstava je bio značajno veći u oblasti društvenog razvoja i zaštite okoliša. Isti trend se očekuje u narednom periodu.

Procjena financiranja Strategije razvoja JLS za period 2021. - 2027. godine pripremljena je uzimajući u obzir (i) trend izdvojenih sredstava u prethodnih 5 godina; (ii) budžet za tekuću godinu i projekcije budžeta (DOB-a) za naredne 2021. i 2022. godinu (iii) očekivana dopunska sredstva iz ostalih eksternih izvora; (iv) očekivani blagi rast prosječnih izdvajanja od 1-3 % godišnje; (vi) ograničenja u pogledu akumuliranih obaveza i zaduženosti kao i drugih rizika.

U sljedećem sedmogodišnjem razdoblju procjenjuje se da će Općina za financiranje Strategije moći osigurati oko 6.400.000,00 KM od čega se očekuje oko 10% sredstava iz vlastitog budžeta, oko 60% iz eksternih izvora, odnosno kredita, entiteta, države, javnih poduzeća i privatnih izvora, te oko 30% iz IPA programa i drugih donatorskih izvora.

Tabela 20. Pregled procjene po glavnim izvorima financiranja za period 2021.-2027.

Izvori financiranja strategije razvoja JLS	Okvirna procjena po godinama							UKUPNO (u KM)
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Iz budžeta	80.000	80.000	80.000	85.000	90.000	95.000	100.000	610.000
Iz eksternih izvora (kredit, entiteti, kantoni, država, javna poduzeća i privatni izvori)	450.000	500.000	530.000	550.000	580.000	600.000	650.000	3.860.000
Iz eksternih izvora (IPA, donatori i ostalo)	200.000	250.000	250.000	280.000	300.000	300.000	350.000	1.930.000
UKUPNO (u KM)	730.000	830.000	860.000	915.000	970.000	995.000	1.100.000	6.400.000

Tabela 21 Prijedlog okvirne raspodjele financiranja po razvojnim oblastima

Ekonomski razvoj	Društveni razvoj	Razvoj okoliša / zaštite životne sredine	Ukupno
1.285.000,00 KM	1.695.000,00 KM	4.135.000,00 KM	7.115.000,00

1.3 SWOT analiza i strateško fokusiranje

a) Pregled unutrašnjih i spoljnih faktora – SWOT analiza.

SWOT analiza je zasnovana na ažuriranoj situacionoj analizi i uzima u obzir sadašnje stanje ključnih faktora u lokalnoj zajednici i njenom okruženju, te tako predstavlja pregled aktuelnih snaga i slabosti, prilika i prijetnji kao osnovu za definisanje strateških fokusa, vizije i strateških ciljeva.

Tabela 22 SWOT analiza

SNAGE	<p>Povoljan geografski položaj i dobra prometna povezanost sa okruženjem (magistralni putevi M-17 i M-4, blizina željeznice)</p> <p>Uspostavljene tri poslovne zone (Matuzići, Mravići i Karuše) i privučeni strateški investitori u proizvodnji i uslugama (trgovina)</p> <p>Izrađen prostorni plan Općine i regulacioni plan poslovne zone Karuše</p> <p>Dobro uređena komunalna infrastruktura (snabdijevanje vodom, elektro-energetska mreža, putna mreža, telekomunikacije)</p> <p>Jaka privatna inicijativa sa velikim brojem poduzeća na 1000 stanovnika, sa intenzivnim učešćem poduzetnika iz bližeg okruženja</p> <p>Uspostavljena saradnja sa privatnim sektorom (ubrzne procedure za dobivanje dozvola i sl.)</p> <p>Razvijen zdravstveni sektor</p> <p>Stabilna demografska slika općine</p>
SLABOSTI	<p>Površinski mala općina</p> <p>Nerazvijena prerađivačka industrija</p> <p>Nedostatak saradnje između poduzeća (potrebna zbog malih pojedinačnih kapaciteta poduzeća)</p> <p>Nizak nivo izvozne orijentacije privrede</p> <p>Visoka stopa nezaposlenosti</p> <p>Usitnjenost poljoprivrednih posjeda</p> <p>Neiskorištenost poljoprivrednih resursa (voćnjaci, jagodičasto voće)</p> <p>Nedovoljno razvijena sekundarna kanalizaciona mreža na prostoru općine i nedovoljan stepen korištenja</p> <p>Ugroženost poslovne zone, ali i ostalog područja općine od poplava</p> <p>Nedovoljno izgrađena infrastruktura za kulturne i sportske djelatnosti</p> <p>Nedostatak institucionalnih mehanizama za razvoj i uvođenje inovacija u privredi i lokalnoj zajednici</p> <p>Nedovoljno uređen IT sistem unutar organa uprave</p> <p>Nedovoljan budžet za ulaganja u razvojne projekte i podsticaje privredi</p> <p>Odlazak mladih / Odliv stanovništva</p>

	Blokirani zemljišni resursi (privatno vlasništvo) zbog neriješenih pitanja u vezi sa zemljišnim knjigama Nepostojanje sistema recikliranja otpada
PRILIKE	Koridor Vc-priključna petlja planirana u neposrednoj blizini teritorije Općine Blizina razvijenih općina sa prerađivačkim kapacitetima – Tešanj, Doboj, Žepče Interesovanje poduzetnika iz okruženja za ulaganje Rijeke Usora i Bosna kao energetska i sportsko-rekreacioni potencijal
PRIJETNJE	Pandemija uzrokovana virusom Covid-19 – usporen razvoj općine Neadekvatna raspodjela prihoda između viših nivoa vlasti i lokalnih samouprava Komplikovan administrativni aparat na višim nivoima koji koči investicije Nestabilna politička situacija na svim nivoima vlasti u BiH, ali i u okruženju

b) Strateško fokusiranje

Strateški fokusi općine Doboj Jug su bazirani na analizi stanja te na kombinaciji unutrašnjih i vanjskih faktora koji mogu uticati na budućni razvoj općine, kao i na iskorištavanje dostupnih prilika i izbjegavanje ili smanjivanje utjecaja vanjskih prijetnji. Na osnovu ovih analiza izdvojili su se sljedeći ključni strateški fokusi:

Tabela 23 Pregled strateških fokusa

STRATEŠKI FOKUSI	
1.	Povećanje stope zaposlenosti podrškom poduzetničkim inicijativama, poljoprivredi i poboljšanjem poslovne infrastrukture u poslovnim zonama kao centrima privlačenja investicija
2.	Unapređenje javne infrastrukture na cjelokupnom području općine
3.	Povećanje stepena zaštite životne sredine od zagađenja i nepogoda, te jačanje otpornosti, spremnosti i sposobnosti za upravljanje krizama - odgovor na prirodne i vještački izazvane katastrofe, epidemije i pandemije.

1. Povećanje stope zaposlenosti podrškom poduzetničkim inicijativama, poljoprivredi i poboljšanjem poslovne infrastrukture u poslovnim zonama kao centrima privlačenja investicija

Iako je u posljednjih nekoliko godina zabilježen trend opadanja broja nezaposlenih i rast broja zaposlenih, pored razvoja infrastrukture u poslovnim zonama, gdje je ostvaren znatan napredak, pažnju je potrebno posvetiti i drugim mjerama podrške poduzetnicima, kao što su mjere podrške usmjerene na inovacije, ali i na podršku za samozapošljavanje. Pri tome, zbog organičnosti resursa i specifične strukture privrede u općini Doboj Jug, potrebna je komunikacija i saradnja sa privrednim subjektima iz okruženja. Treba imati u vidu da je broj privrednih subjekata relativno stabilan, ali još uvijek nedovoljan u pogledu generiranja značajnijeg razvoja zajednice. Struktura privrednih subjekata prema broju zaposlenih

pokazuje dominaciju mikro i malih poduzeća koja pored dominacije usluga u strukturi lokalne privrede, teško mogu biti konkurentna u okruženju.

Rast broja privrednih subjekata se može uočiti samo u trgovini na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala, te u određenoj mjeri u prevozu i skladištenju. Iako je potrebno koristiti razvijene kapacitete u oblasti trgovine, kao i kapacitete u oblasti prevoza i skladištenja i prerađivačke industrije koji bilježe rast izvoza kao snagu lokalne privrede, potrebno je uložiti napore i za dalje privlačenje investicija u proizvodnju, što može biti usmjereno na razvoj poslovanja u već prisutnim oblastima kao što su tekstilna i drvna industrija, ali i na privlačenje investicija u drugim oblastima, radi boljeg korištenja lokalnih resursa, prvenstveno dobrog geografskog položaja i dobre infrastrukture. Važno je napomenuti da poduzetnici iz okruženja pokazuju interes za ulaganje na području općine Doboj Jug u okviru poslovnih zona. Trenutno su na području općine aktivne tri poslovne zone: Matuzići, Mravići i Karuše. Osnivač poslovnih zona je Općina Doboj Jug koja ima i glavnu ulogu u njihovom razvoju, izgradnji tehničke i ostalih oblika poduzetničke infrastrukture, koja je neophodna za funkcionisanje zone.

S druge strane, kada je riječ o razvoju poljoprivrednog sektora, u zadnjih pet godina su ojačani kapaciteti lokalnih poljoprivrednih proizvođača. Pojedini poljoprivredni proizvođači su putem Javnih poziva koje objavljuju institucije sa viših nivoa vlasti u BiH, u oblasti razvoja poljoprivrede, registrovali poljoprivredne obrte i ostvaruju prava na poticajna sredstva, a radi se i na edukativnom planu za pojedine oblasti poljoprivrede. Ipak, broj zvanično registrovanih poljoprivrednih proizvođača je još uvijek mali, te je neophodno provesti mjere koje će doprinijeti povećanju broja registrovanih poljoprivrednih proizvođača.

Dakle, fokus treba staviti na poslovne zone i privlačenje investicija, te na iznalaženje olakšica za registraciju novih poljoprivrednih proizvođača, a posebnu pažnju, pored daljeg unapređenja infrastrukture gdje su već ostvarena unapređenja, treba posvetiti izradi prostorno-planske dokumentacije, te zaštiti od poplava kako poslovnih zona, tako i poljoprivrednih dobara/gazdinstava, što dovodi do povećanja zaposlenih na području općine.

2. Unapređenje javne infrastrukture na cjelokupnom području općine

Pored toga što je u posljednjih pet godina unaprijeđen kvalitet kako komunalen tako i društvene infrastrukture, još uvijek postoje potrebe za unapređenjima infrastrukture.

Blizina buduće autoceste, te priključne petlje koja se nalazi u neposrednoj blizini općine, odigrat će značajnu ulogu u budućem razvoju općine, jer će saobraćajna povezanost općine sa ostalim općinama i regionom biti znatno bolja. U narednom periodu neophodno je bazirati se na modernizaciju preostale neasfaltirane lokalne i nekategorisane cestovne mreže, provođenje postupka proglašenja regionalne ceste na području općine, te otkup zemljišta za izgradnju cestovne mreže unutar buduće industrijske zone u Matuzićima. Pored toga, izražen je problem nedostatka parking prostora koji se reflektuje na pojavu nepravilnog parkiranja automobila naročito na trotoarima i u blizini raskrsnica što dovodi do ugrožavanja sigurnost građana. Također, još uvijek postoje problemi divljih deponija kao i zapuštenih površina, izgrađeno je 80% javne rasvjete te se planira dovesti do 100% kako bi se osigurala osvjetljenost zbog sigurnosti građana.

Trenutno su obezbijedene zadovoljavajuće količine pitke vode za sve stanovnike općine, te se pretpostavlja da u narednom periodu ne bi trebalo biti problema u vodosnabdijevanju. Ipak,

kako se stvar ne bi prepustila slučaju urađen je projekat kojim bi se povećale količine vode u izvorištu Havdine, prema kojem bi bilo potrebno uraditi pragove na rijeci Bosni.

Iako je kalandizaciona infrastruktura izrađena da pokrije daleko veći broj korisnika nego što je trenutno, broj korisnika je na izuzetno niskom nivou jer se građani i pravni subjekti ne priključuju dobrovoljno. U narednom sedmogodišnjem periodu potrebno je raditi na podizanju svijest građana kada je u pitanju odvodnja otpadnih voda.

Iako se u proteklom periodu radilo se na uređenju postojećih grobalja, u narednom strateškom periodu potrebno je raditi na izgradnji objekata komunalne infrastrukture: izgraditi prostor za parkiranje vozila, postaviti rasvjetna tijela, te postavljanje korpi za otpatke.

Iako je početkom 2018. godine počela sa radom JU "Opća biblioteka" Doboj Jug čime je općina dobila ustanovu za promicanje kulture i kulturnih dešavanja, biblioteka još uvijek nema svoje prostorije, ali je izrađen glavni projekat za izgradnju zgrade biblioteke i skladišta civilne zaštite, te nas njegova ova aktivnost očekuje u narednim godinama. Kad su u pitanju sportske aktivnosti, postoji nekoliko udruženja koje rade na promociji sporta, međutim sportska infrastruktura je nedovoljna i zahjeva ulaganja u narednom periodu.

Na području općine Doboj Jug djeluju mnoga udruženja, od kojih, nažalost, samo rijetka aktivno djeluju i doprinose razvoju zajednice. To se najviše ogleda u činjenici nedovoljno razvijenih kapaciteta za pisanje i upravljanje projektima od strane civilnog sektora, odnosno u privlačenju eksternih sredstava za projekte, ali i u malim izdvajanjima iz budžeta općine za sufinansiranje projekata NVO sektora.

Iz gore navednih razloga u narednom sedmogodišnjem periodu jedan od strateških fokusa će biti izgradnja javne infrastrukture uz obogaćivanje kulturnih, sportskih i rekreativnih sadržaja na teritoriji općine uz povećanje učešća i kapaciteta civilnog društva.

3. Povećanje stepena zaštite životne sredine od zagađenja i nepogoda, te jačanje otpornosti, spremnosti i sposobnosti za upravljanje krizama - odgovor na prirodne i vještački izazvane katastrofe, epidemije i pandemije

Izloženost elementarnim nepogodama, posebno poplavama, jedna je od najvećih prijetnji koja ugrožava razvoj općine, čemu su dokaz i nedavne elementarne nepogode koje su značajno uticale, kako na društvenu i javnu infrastrukturu, tako i na privredu te usmjerile budžetska sredstva u sanaciju šteta umjesto u razvojne svrhe. Nakon poplava 2014. godine, Agencija za vodno područje rijeke Save uradila je Preliminarnu procjenu rizika od poplava za područje FBiH. Na osnovu ove procjena na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona, rijeka Usora na teritoriji Općine Doboj Jug označena je kao područje na kojem se može očekivati značajan poplavni rizik. S tim u vezi, strateški fokus općine u narednom periodu treba biti jačanje kapaciteta organa uprave i lokalnih institucija za prevenciju i smanjenje rizika od elementarnih nepogoda kao i otklanjanje faktora rizika u lokalnoj zajednici.

Kako zdravlje građana ne bi bilo ugroženo, i dalje će se aktivno raditi na izgradnji kanalizacione mreže.

Općina Doboj Jug ima izražen nedostatak zelenih površina, prvenstveno parkova te su ulaganja u navedeni sektor minimalna. U narednom periodu neophodno je raditi na uspostavljanju zelenih oaza kroz zasađivanje drveća i ukrasnog bilja čime bi se stekli preduvjeti

za oformljivanje parkova, ali i na aktivnom uklanjanju nepropisno odložene otpada i saniranu divljih deponija.

Ulaganja u energetska efikasnost u navedenom periodu nije bilo osim u dijelu privatnih stambenih jedinica i industrijskih objekata za koje nedostaju traženi podaci. Trenutno, Općina Doboj Jug u suradnji sa UNDP BiH radi izradu SECAP-a (Akcioni plan za održivu energiju), koji je u nacrtu, a finalna verzija se može očekivati krajem tekuće godine. Njegova implementacija će umnogome doprinijeti povećanju energetske efikasnosti javnih i privrednih objekata zaštiti životne sredine. Također, zaštita životne sredine podrazumijeva nastavak izgradnje i povećanje stepena korištenja sistema za zbrinjavanje otpadnih voda i čvrstog otpada gdje su kapaciteti već izgrađeni.

Vizija razvoja i strateški ciljevi, sa indikatorima

a) Vizija razvoja

Vizijom i strateškim ciljevima oblikuju se namjeravana konkurentna pozicija, u kojoj je ugrađen princip stvaranja i održavanja konkurentne prednosti, i zajednička perspektiva, u kojoj je ugrađen princip održivosti. Članovi ORT-a su se složili da je vizija Općine Doboj Jug kao optimistička slika budućnosti i da za naredni sedmogodišnji strateški period 2021-2027 glasi:

Vizija razvoja Općine Doboj Jug

Općina Doboj Jug – dinamična poduzetnička zajednica i mjesto ugodnog života!

b) Strateški ciljevi, sa indikatorima

Strateški ciljevi predstavljaju prvu transformaciju vizije razvoja. Definirani ciljevi imaju uporište u strateškim fokusima kao finalnom rezultatu provedene situacione analize i SWOT analizi. Tako zasnovanim i definiranim strateškim ciljevima ocrtavaju se glavni dugoročni pravci i očekivani dometi transformacije općine Doboj Jug kao cjeline.

Definirani strateški ciljevi su:

1. Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje
2. Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život
3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine

Strateški cilj 1. Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje

Prvi strateški cilj se odnosi na prvi strateški fokus „Povećanje stope zaposlenosti podrškom poduzetničkim inicijativama, poljoprivredi i poboljšanjem poslovne infrastrukture u poslovnim zonama kao centrima privlačenja investicija“ i usmjeren je na unapređenje i rast poslovanja privrednih subjekata na području općine i privlačenje novih investicija u cilju povećanja broja radnih mjesta i prihoda, dok mjere usmjerene na iskorištavanje ograničenih

resursa za razvoj poljoprivrede mogu da podrže ostvarenje navedenih rezultata obezbjeđenjem prihoda za određeni broj domaćinstava i samozapošljavanjem. Cilj uključuje međuopćinsku i druge vidove saradnje sa okruženjem.

Strateški cilj 2. Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život

Drugi strateški cilj se odnosi na drugi strateški fokus „Unapređenje javne infrastrukture na cjelokupnom području općine“ i usmjeren je na dalje poboljšanje komunalne i društvene infrastrukture, ali i na mjere za obogaćivanja društvenog života na području općine uz aktivno učešće nevladinog sektora i saradnju sa subjektima u okruženju. Trenutno stanje je da općina Doboj Jug ne nudi svojim stanovnicima, kao niti posjetiteljima dovoljan broj kvalitetnih kulturnih i sportskih sadržaja, te se u tom kontekstu u idućih sedam godina želi razviti potrebna infrastruktura za njihov razvoj. Cilj uključuje međuopćinsku saradnju i druge vidove saradnje sa subjektima u okruženju, što je neophodno zbog ograničenih resursa na području općine.

Strateški cilj 3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine

Treći strateški cilj se odnosi na treći (Povećanje stepena zaštite životne sredine od zagađenja i nepogoda) i četvrti fokus (Jačanje otpornosti, spremnosti i sposobnosti za upravljanje krizama) i odgovor na prirodne i vještački izazvane katastrofe, epidemije i pandemije, gdje je napore potrebno usmjeriti ne samo na dalje unapređenje zaštite životne sredine, već i na zaštitu od poplava, odnosno prirodnih i vještački izazvanih katastrofa, epidemija i pandemije. Cilj je također u vezi sa drugim fokusom, jer komunalna infrastruktura ima veliku ulogu u zaštiti okoline, te uključuje saradnju sa relevantnim subjektima iz okruženja koje su neophodne za rješavanje pitanja koja prevazilaze kapacitete lokalne zajednice.

Tabela 24 Indikatori realizacije strateških ciljeva

STRATEŠKI CILJ 1	Indikator	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje	Stopa zaposlenosti	52,4%	60%
	Stopa nezaposlenosti	30,9%	27%
	Broj privrednih subjekata (obrta i pravna lica)	266	300
STRATEŠKI CILJ 2	Indikator	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje	Broj stanovika	4.078	4.500
	Indeks razvijenosti Općine	1,18	1,30
	Postotak stanovnika zadovoljnog društvenim ulugama na području Općine	0	90%

STRATEŠKI CILJ 3	Indikator	Polazna vrijednost (2019.)	Ciljna vrijednost (2027.)
Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine	Broj stanovnika ugroženih ⁷ od prirodnih nepogoda	255	50
	Broj priključaka na kanalizacionu mrežu	407	1500
	Količina recikliranog otpada godišnje u tonama	0	1

⁷ Ugroženih u smislu koji su polavljeni, koji prema evidenciji uprave i popisne komisije imaju registrovanu materijalnu štetu.

3. Prioriteti i mjere sa indikatorima

Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći uticaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. Definisani prioriteti su grupisani pod relevantnim strateškim ciljevima.

Tabela 25. Prioriteti grupirani po strateškim ciljevima

Strateški cilj 1: Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritet 1: Privlačenje investicija proizvodnog karaktera • Prioritet 2: Razvoj poljoprivredne proizvodnje
Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritet 1: Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja • Prioritet 2: Unaprijeđenja rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje • Prioritet 3: Unaprijeđenje socijalne i zdravstvene zaštite
Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritet 1: Unaprijeđenje komunalne i putne infrastrukture • Prioritet 2: Unaprijeđenje energetske efikasnosti i sistema za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) • Prioritet 3: Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća

a) Pregled prioriteta i pripadajućih mjera sa indikatorima

Prioriteti za prvi strateški cilj, uključujući pripadajuće mjere, prikazani su u tabeli ispod. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 26. Prioriteti za Strateški cilj 1 sa pripadajućim mjerama

STRATEŠKI CILJ 1	PRIORITETI	Indikator rezultata	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027.)
	Prioritet 1.1. Privlačenje investicija proizvodnog karaktera	Broj novih investicija proizvodnog karaktera u poslovnim zonama	8	11
		Broj zaposlenih u proizvodnom sektoru na nivou općine	162	210
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
1.1.1. Uređenje poslovnih zona				
1.1.2. Promocija investicionih mogućnosti na području općine				

PRIORITET 1.2. Razvoj poljoprivredne proizvodnje	Broj registriranih poljoprivrednih gazdinstava	200	270
	Broj registrovanih poljoprivrednih obrta/pravna lica	8	16
	Broj zaposlenih lica u poljoprivrednoj proizvodnji	8	16
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
1.2.1 Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine			
1.2.2 Unaprijeđenje proizvodnje domaćih proizvoda			

Prioriteti za drugi strateški cilj sa pripadajućim mjerama prikazani su u tabeli ispod. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 27. Prioriteti za Strateški cilj 2 sa pripadajućim mjerama

STRATEŠKI CILJ 2	PRIORITETI	Indikator (krajnjeg) Rezultata	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
	Prioritet 2.1. Razvoj infrastrukture za unaprijeđenje obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja	Broj učenika u osnovnoj školi	368	385
		Broj kulturnih i sportskih manifestacija (godišnje)	10	20
		Broj članova sportskih udruženja/saveza	340	510
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
2.1.1 Rekonstrukcija i opremanje školskih ustava na području općine				
2.1.2 „Obogaćivanje“ kulturnog života na području općine				
2.1.3 Izgradnja infrastrukture i unaprijeđenje sporta na području općine				
PRIORITET 2.2. Unaprijeđenje rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje		Procenat riješenosti zaprimljenih predmeta u Općini	90	95
		Broj provedenih razvojnih projekata međuopćinske saradnje	0	3
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA				
2.2.1 Informatička modernizacija lokalne uprave				
2.2.2 Unaprijeđenje međuopćinske saradnje				
PRIORITET 2.3. Unaprijeđenje socijalne i zdravstvene zaštite		Visina izdvajanja za korisnike socijalne i dječije zaštite.	10.000,00	30.000,00

	Broj novih usluga zdravstvene zaštite dostupni korisnicima u sklopu poliklinike	0	3
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
2.3.1 Unapređenje socijalne zaštite			
2.3.2 Unapređenje zdravstvene zaštite			

Prioriteti za treći strateški cilj sa pripadajućim mjerama prikazani su u tabeli ispod. U sklopu svakog prioriteta definisani su indikatori (krajnjeg) rezultata sa početnim i ciljnim vrijednostima.

Tabela 28. Prioriteti za Strateški cilj 3 sa pripadajućim mjerama

Strateški cilj 3 Prioriteti	Indikator (krajnjeg) Rezultata	Polazna vrijednost (2019)	Ciljna vrijednost (2027)
Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura	Procenat satnovništva i privrednih subjekata koji uz vodovodni imaju pristup i kanizacionom priključku	40	85
	Broj divljih deponija na području JLS	6	0
	Broj saobraćajnih nesreća godišnje	43	30
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture			
3.1.2 Uređenje putne mreže, ulica i trotoara			
PRIORITET 3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)	Emisija CO2 izražena u t/g	438,19	214
	Godišnji troškovi električne energije za zagrijavanje i rasvjetu u KM	42.000	28.800
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
3.2.1 Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug			
3.2.2 Unapređena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug			
3.2.3 Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije			
PRIORITET 3.3. Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija	Broj aktivnih klizišta	3	1
	Vrijednost prijavljenih materijalnih šteta od poplava	563.500	100.000
	Postotak vakcinisanog stanovništva od virusnih oboljenja	0	9
PRIPADAJUĆE MJERE ZA REALIZACIJU PRIORITETA			
3.3.1 Unaprijeđenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području.			
3.3.2 Unaprijeđenje zaštite stanovništva od epidemija i pandemija			

4. Ključni strateški projekti

Definiranjem prioriteta i pripadajućih mjera, izdvojili su se sljedeći ključni strateški projekti:

1. „Infrastrukturno i ambijentalno uređenje poslovnih zona“. Realizacijom prvog projekta unaprijedit će se infrastruktura u poslovnoj zoni Mravići. Krajnji rezultat projekta se odnosi na povećanje broja novih investicija i time broja zaposlenih na području općine Doboj Jug. Financiranje projekta u vrijednosti od 300.000,00 KM predviđeno je djelimično 20% iz budžeta, a preostali iznos od 80% iz eksternih izvora financiranja.
2. „Izgradnja i modernizacija zgrade biblioteke“ je projekat čijom realizacijom će se kreirati uslovi za kvalitetan i kreativan rad biblioteke. Naime, projektom je osmišljeno da naša općina dobije novu, modernu zgradu u kojoj će, pored prostora za Civilnu zaštitu i Općinskog vijeća na jednom spratu biti smještena i biblioteka. Taj prostor je osmišljen tako što će biblioteka imati dva velika odjeljenja (dječije i centralno), kancelarije i salu u kojoj će moći održavati razne edukacije, književne večeri, promocije i edukativne radionice za djecu i odrasle. Biblioteka bi bila opremljena modernom opremom (laptopima, prostorom za učenje i druženje), koje će olakšati održavanje edukacija i tribina koje su potrebne građanima naše općine. Također, kompletan ili bar dio knjižnog fonda treba biti i elektronski dostupan tako da čitaoci mogu imati uvid u literaturu koju žele. Biblioteka danas treba da ponudi razne sadržaje i na taj način privuče pažnju pojedinca, te postane ustanova za neformalno obrazovanje. Sve troškove izgradnje i opreme (cca. 200.000,00 KM) će snositi Općina Doboj Jug i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, te jedan dio u opremanju Fondacija za bibliotečku djelatnost.
3. „Izgradnja sportske dvorane“ je projekat čijom bi se realizacijom poboljšao razvoj sporta, te obezbjedio prostor za kulturna, privredna i druga dešavanja na području općine.
Finasiranje projekta u vrijednosti od 500.000,00 KM vršiti će se iz budžeta Vlade FBiH, Vlade ZDK-a, te djelimično iz Općine Doboj Jug.
4. „Izgradnja uređaja za prečišćavanje otpadnih voda“ je projekat čijom realizacijom će se poboljšati zaštita okoliša na području općine Doboj Jug. Krajnji rezultat ovog projekta je smanjenje septičkih jama i nekontrolisanih ispusta komunalnog otpada u vodotoke. Financiranje ovog projekta u iznosu od 2.400.000,00 KM predviđeno je djelimično 10 % iz budžeta, a 90% iz eksternih izvora financiranja.
5. „Utopljanje javnih zgrada na području općine Doboj Jug“ je projekat čijom realizacijom će se stvoriti bolji uslovi za boravak i rad u javnim ustanovama kao za korisnike objekata tako i za uposlene u istim. Krajnji rezultati projekta se odnose na smanjenje emisije CO₂, ušteda u potrošnji električne energije i energenata u javnim zgradama. Financiranje projekta u vrijednosti od 200.000 KM djelimično je predviđeno (30%) iz budžeta Općine, a preostali dio iz vanjskih izvora (70%).

5. Provjera međusobne usklađenosti strateških dokumenata

Strateški dokument višeg nivoa	Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz strategije razvoja
Strategije razvoja FBiH (2021.-2027.)	
Strateški cilj 1: Ubrzan ekonomski razvoj	<p>Strateški cilj 1: Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje</p> <p>Prioritet 1.1: Privlačenje investicija proizvodnog karaktera <i>Mjera: 1.1.1. Uređenje poslovnih zona</i> <i>Mjera: 1.1.2. Promocija investicionih mogućnosti na području općine</i></p> <p>Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivredne proizvodnje <i>Mjera: 1.2.1. Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine</i> <i>Mjera: 1.2.2 Unaprijeđenje proizvodnje domaćih proizvoda</i></p>
Strateški cilj 2: Prosperitetan i inkluzivan društveni razvoj	<p>Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje</p> <p>Prioritet 2.1: Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja <i>Mjera: 2.1.1 Rekonstrukcija i opremanje školskih ustavna na području općine</i> <i>Mjera: 2.1.2 „Obogaćivanje“ kulturnog života na području općine</i> <i>Mjera: 2.1.3 Izgradnja infrastrukture i unaprijeđenje sporta na području općine</i></p> <p>Prioritet 2.2: Unapređenja rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje <i>Mjera: 2.2.1 Informatička modernizacija lokalne uprave</i> <i>Mjera: 2.2.2 Unaprijeđenje međuopćinske saradnje</i></p> <p>Prioritet 2.3: Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite <i>Mjera: 2.3.1 Unapređenje socijalne zaštite</i> <i>Mjera: 2.3.2 Unapređenje zdravstvene zaštite</i></p>
Strateški cilj 3: Održiv okolišni razvoj	<p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine</p> <p>Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura <i>Mjera: 3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture</i> <i>Mjera: 3.1.2 Uređenje putne mreže, ulica i trotoara</i></p> <p>Prioritet 3.2: Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) <i>Mjera: 3.2.1 Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug</i> <i>Mjera: 3.2.2 Unapređena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug</i> <i>Mjera: 3.2.3 Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije</i></p> <p>Prioritet 3.3: Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija <i>Mjera: 3.3.1 Unaprijeđenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području.</i></p>

<p>Strateški cilj 4: Efikasan razvoj infrastrukture</p>	<p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura <i>Mjera: 3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture</i> <i>Mjera: 3.1.2 Uređenje putne mreže, ulica i trotoara</i> Prioritet 3.3: Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija <i>Mjera: 3.3.1 Unaprijeđenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području</i></p>
<p>Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona (2021. – 2027.)</p>	
<p>Strateški cilj 1: Osigurati resursno efikasan i održiv razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj poduzetništva</p>	<p>Strateški cilj 1: Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje Prioritet 1.1: Privlačenje investicija proizvodnog karaktera <i>Mjera: 1.1.1. Uređenje poslovnih zona</i> <i>Mjera: 1.1.2. Promocija investicionih mogućnosti na području općine</i> Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivredne proizvodnje <i>Mjera: 1.2.1. Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine</i> <i>Mjera: 1.2.2 Unaprijeđenje proizvodnje domaćih proizvoda</i></p>
<p>Strateški cilj 2: Unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja</p>	<p>Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje Prioritet 2.1: Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja <i>Mjera: 2.1.1 Rekonstrukcija i opremanje školskih ustavna na području općine</i> <i>Mjera: 2.1.2 „Obogaćivanje“ kulturnog života na području općine</i> <i>Mjera: 2.1.3 Izgradnja infrastrukture i unaprijeđenje sporta na području općine</i> Prioritet 2.3: Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite <i>Mjera: 2.3.1 Unapređenje socijalne zaštite</i> <i>Mjera: 2.3.2 Unapređenje zdravstvene zaštite</i></p>
<p>Strateški cilj 3: Poboljšati trenutno stanje okoliša, povećati energijsku efikasnost i unaprijediti javnu infrastrukturu</p>	<p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura <i>Mjera: 3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture</i> <i>Mjera: 3.1.2 Uređenje putne mreže, ulica i trotoara</i> Prioritet 3.2: Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) <i>Mjera: 3.2.1 Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug</i> <i>Mjera: 3.2.2 Unapređena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug</i> <i>Mjera: 3.2.3 Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije</i></p>

	<p>Prioritet 3.3: Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija</p> <p><i>Mjera: 3.3.1 Unaprijeđenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području.</i></p>
Transportna strategija FBiH (2016. – 2030.)	
<p>Strateški cilj 6: Zadovoljavanje potreba sa aspekta održavanja i unapređenja i razvoja saobraćajne infrastrukture</p>	<p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine</p> <p>Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura</p> <p><i>Mjera: 3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture</i></p> <p><i>Mjera: 3.1.2 Uređenje putne mreže, ulica i trotoara</i></p>
<p>Strateški cilj 9: Minimalni uticaj na životnu sredinu</p>	<p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine</p> <p>Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura</p> <p><i>Mjera: 3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture</i></p>
Srateški plan ruralnog razvoja BiH (2018. – 2021.)	
<p>Strateški cilj 2: Jačanje konkurentnosti poljoprivrede, šumarstva i ruralnih područja kroz povećanje nivoa investicija i unaprjeđenje prijenosa znanja i promoviranje inovacija;</p>	<p>Strateški cilj 1: Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje</p> <p>Prioritet 1.1: Privlačenje investicija proizvodnog karaktera</p> <p><i>Mjera: 1.1.2. Promocija investicionih mogućnosti na području općine</i></p> <p>Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivredne proizvodnje</p> <p><i>Mjera: 1.2.1. Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine</i></p> <p><i>Mjera: 1.2.2 Unaprijeđenje proizvodnje domaćih proizvoda</i></p>
<p>Strateški cilj 4: Održivo upravljanje prirodnim resursima i prilagođavanje klimatskim promjenama</p>	<p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine</p> <p>Prioritet 3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)</p> <p><i>Mjera: 3.2.1 Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug</i></p> <p><i>Mjera: 3.2.2 Unapređena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug</i></p> <p><i>Mjera: 3.2.3 Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije</i></p>
Agenda2030: Ciljevi održivog razvoja u BiH	
<p>Razvojni pravac 1: Dobra uprava i upravljanje javnim sektorom</p>	<p>Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje</p> <p>Prioritet 2.1: Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja</p>

<p><i>Akcelerator 1.1</i> <i>Efikasan, otvoren,</i> <i>inkluzivan i odgovoran</i> <i>javni sektor</i> <i>Akcelerator 1.3.</i> <i>Otpornost na</i> <i>katastrofe</i></p>	<p>Prioritet 2.2: Unaprijeđnja rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje Prioritet 2.3: Unaprijeđenje socijalne i zdravstvene zaštite</p> <p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine</p> <p>Prioritet 3.3: Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija</p>
<p>Razvojni pravac 2: Pametni rast <i>Akcelerator 2.1</i> <i>Jačanje povoljnog</i> <i>okruženja za</i> <i>poduzetništvo i</i> <i>inovacije za</i> <i>proizvodnju dobara</i> <i>visoke dodane</i> <i>vrijednosti za izvoz</i> <i>Akcelerator 2.2</i> <i>Povećanje investicija u</i> <i>infrastrukturu</i> <i>Akcelerator 2.3</i> <i>Unapređenje pristupa</i> <i>i kvalitete</i> <i>obrazovanja i obuke</i> <i>Akcelerator 2.5</i> <i>Pametno upravljanje</i> <i>prirodnim resursima i</i> <i>okolišem</i></p>	<p>Strateški cilj 1: Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje</p> <p>Prioritet 1.1: Privlačenje investicija proizvodnog karaktera Prioritet 1.2: Razvoj poljoprivredne proizvodnje</p> <p>Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje</p> <p>Prioritet 2.1: Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja Prioritet 2.2: Unapređenja rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje Prioritet 2.3: Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite</p> <p>Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine</p> <p>Prioritet 3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura Prioritet 3.2: Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) Prioritet 3.3: Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija</p>
<p>Strateški cilj 3: Društvo jednakih mogućnosti <i>Akcelerator 3.1</i> <i>Unapređenje politike</i> <i>socijalne zaštite</i> <i>Akcelerator 3.3</i> <i>Efikasna zdravstvena</i> <i>zaštita za sve</i></p>	<p>Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje</p> <p>Prioritet 2.1: Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja Prioritet 2.2: Unapređenja rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje Prioritet 2.3: Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite</p>

Strateški dokument na nivou općine	Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz strategije razvoja
Akциони plan održivog upravljanja energijom i prilagođavanja klimatskim promjenama Općine Doboj Jug (SECAP) za period do 2030. godine	
SZ-2 Poboljšanje energetskih karakteristika postojećih i ugradnja novih energetski efikasnih sistema grijanja u stambenim zgradama individualnog stanovanja	Strateški cilj 3: Unapređena infrastruktura i stanje okoliša Prioritet 3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) <i>Mjera: 3.2.1</i> Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug <i>Mjera: 3.2.3</i> Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije
JZO-1 Integralna energetska obnova javnih zgrada u vlasništvu Općine Doboj Jug u kojima se kao energent za grijanje koriste fosilna goriva	Strateški cilj 3: Unapređena infrastruktura i stanje okoliša Prioritet 3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) <i>Mjera: 3.2.1</i> Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug <i>Mjera: 3.2.3</i> Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije
JR-1 Zamjena energetski neefikasnih rasvjetnih tijela sa visokoefikasnim i okolišno prihvatljivim rasvjetnim tijelima	Strateški cilj 3: Unapređena infrastruktura i stanje okoliša Prioritet 3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) <i>Mjera: 3.2.2</i> Unapređena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug

6. Indikativni finansijski okvir

INDIKATIVNI FINANCIJSKI OKVIR OPĆINE DOBOJ JUG ZA PERIOD 2021.-2027.					
Redni broj i oznaka	Struktura finansiranja (u %)*	Ukupno (KM)	Budžet institucije (KM)	Ostali izvori	
				(KM)	Naziv potencijalnog izvora
1. Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje	18,06%	1,285,000	360,000	925,000	
1.1. Privlačenje investicija proizvodnog karaktera	9,70%	690,000	150,000	540,000	
1.1.1. Uređenje poslovnih zona	4,22%	300.000	70,000	230,000	FMRPO, Fond za zaštitu okoliša FBiH
1.1.1.1. Infrastrukturno i ambijentalno uređenje poslovnih zona	1,41%	100.000	20.000	80.000	FMRPO, Fond za zaštitu okoliša FBiH
1.1.2. Promocija investicionih mogućnosti na području općine	5,48%	390,000	80,000	310,000	FMRPO
1.2. Razvoj poljoprivredne proizvodnje	8,36%	595,000	210,000	385,000	
1.2.1.Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine	5,76%	410,000	200,000	210,000	Kantonalno i Federalno ministarstvo za poljoprivredu, fondovi EU
1.2.2. Unapređenje proizvodnje domaćih proizvoda	2,60%	185,000	10,000	175,000	Kantonalno i Federalno ministarstvo za poljoprivredu
2. Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje	23,82%	1,695,000	260,000	1,435,000	
2.1. Razvoj infrastrukture za	15,95%	1,135,000	135,000	1,000,000	

unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja					
2.1.1. Rekonstrukcija i opremanje školskih ustanova na području općine	4,01%	285,000	35,000	250,000	Kantonalno i federalno ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Ambasada Japana u BiH
2.1.2. „Obogaćivanje“ kulturnog života na području općine	3,79%	270,000	70,000	200,000	Kantonalno Ministarstvo za obrazovanje, nauku kulturu i sport, KUCZ
2.1.2.1, Izgradnja i modernizacija zgrade biblioteke	2,81%	200.000	50.000	150.000	Kantonalno Ministarstvo za obrazovanje, nauku kulturu i sport, KUCZ
2.1.3. Izgradnja infrastrukture i unapređenje sporta na području općine	8,15%	580,000	30,000	550,000	Kantonalno i federalno ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Međunarodne organizacije i Ambasade
2.1.3.1. Izgradnja sportske dvorane	7,03%	500,000	10,000	490,000	Kantonalno I federalno ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu I sport, Međunarodne organizacije I Ambasade
2.2. Unapređenje rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje	3,65%	260,000	45,000	215,000	
2.2.1. Informatička	2,25%	160,000	35,000	125,000	Međunarodne organizacije,

modernizacija lokalne uprave					Ambasade, Fondovi EU
2.2.2. Unapređenje međuopćinske saradnje	1,40%	100,000	10,000	90,000	TIKA, Općina Sincan (Turska)
2.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite	4,22%	300,000	80,000	220,000	
2.3.1. Unapređenje socijalne zaštite	0,70%	50,000	50,000	0	
2.3.2. Unapređenje zdravstvene zaštite	3,52%	250,000	30,000	220,000	JU Poliklinika s dnevnom bolnicom Doboj Jug, Međunarodne organizacije
3. Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine	58,12%	4,135,000	460,000	3,675,000	
3.1. Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura	41,04%	2,920,000	335,000	2,585,000	
3.1.1 Izgradnja komunalne infrastrukture	34,43%	2,450,000	265,000	2,185,000	Fond za zaštitu okoliša FBiH, Fondovi EU
3.1.1.1 Izgradnja uređaja za prečišćavanje otpadnih voda	33,73%	2,400,000	215,000	2,185,000	Fond za zaštitu okoliša FBiH, Fondovi EU
3.1.2 Uređenje putne mreže, ulica i trotoara	6,61%	470,000	70,000	400,000	Kantonalno Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, Agencija za ceste FBiH, KUCZ

3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)	11,46%	815,000	125,000	690,000	
3.2.1 Unaprijeđena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u općini Doboj Jug	8,01%	570,000	70,000	500,000	Fond za zaštitu okoliša FBiH, Međunarodne organizacije, Kantonalno Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline
3.2.1.1. Utopljanje javnih zgrada na području Općine Doboj Jug	2,81%	200,000	70,000	130,000	Fond za zaštitu okoliša FBiH, Međunarodne organizacije, Kantonalno Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline
3.2.2 Unaprijeđena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug	2,11%	150,000	50,000	100,000	Međunarodne organizacije, Fond za zaštitu okoliša FBiH
3.2.3. Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije	1,34%	95,000	5,000	90,000	Međunarodne organizacije, EU fondovi
3.3. Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta	5,62%	400,000	0	400,000	

nesreća, epidemija i pandemija					
3.3.1. Unapređenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području.	2,81%	200,000	0	200,000	Agencija za vodno područje rijeke Save, KUCZ
3.3.2. Unapređenje zaštite stanovništva od epidemija i pandemija	2,81%	200,000	0	200,000	WHO, Federalno ministarstvo zdravstva, Ministarstvo zdravstva Ze-do kantona
Ukupno iz strateškog dokumenta**	100%	7,115,000.00	1,080,000.00	6,035,000.00	
PREGLED PO IZVORIMA (iznosi u KM i procenti)					
Budžetska sredstva	Kreditna sredstva		Sredstva EU i drugi međunarodni donatori		Ostale donacije
1,080,000 KM	0 KM		5,535,000 KM		500.000 KM
15,18 %	0 %		77,79 %		7,03 %

* Struktura učešća financiranja (u %) prioriteta i strateških ciljeva u ukupnom iznosu financiranja strateškog dokumenta.

** Struktura financiranja po izvorima financiranja.

7. Okvir za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja

Pregled postojećih kapaciteta za implementaciju Strategije

Zbog daljeg poboljšanja nivoa praćenja implementacije Strategije, Općina Doboj Jug treba ići u smjeru osnivanja Odjeljenja za strateško planiranje i upravljanje razvojem/ Jedinice za upravljanje razvojem (JURA), kako bi se u Općini uspostavila centralna koordinaciona jedinica za *planiranje i koordinaciju aktivnosti implementacije razvojne Strategije*, te po mogućnosti izdvajanje većeg iznosa sredstava iz budžeta za sufinansiranje razvojnih projekata, s obzirom da je u zadnje vrijeme praksa donatora da za sufinansiranje razvojnih projekata očekuju minimalno 50% od ukupne vrijednosti projekta. Ujedno, u sklopu svih općinskih službi bi trebalo formalno sistematizirati funkcije planiranja i implementacije razvojne strategije. Na taj način ne samo da bi se ojačale funkcije planiranja i praćenja, te izvještavanja o napretku realizacije Strategije, adekvatnije praćenje javnih poziva i kvalitetnije pripremanje projektnih prijedloga, nego bi se i konkretizirala stvarna zaduženja svih službi kao i zaposlenih u općinskoj administraciji kada je riječ o praćenju napretka strateških projekata.

Trenutno samo jedna osoba u funkciji Savjetnika obavlja dio posla, što predstavlja problem za budući sistemski razvoj Općine. Također, sistematizovano je još jedno radno mjesto, ali osoba koja je uposlena na to radno mjesto, odmah je premještena u Službu za budžet, finansije i privredu i obavlja finansijske poslove. Ovo se prije svega odnosi na stanje centralne Jedinice za upravljanje razvojem (JURA-e / Odjeljenja za razvoj) koje, kako je već rečeno, još nije osnovano, a čiju funkciju privremeno vrši ORT. Generalno, upoređujući sadašnje stanje sa „preporučenim“ stanjem/funkcijama sistemskog upravljanja razvojnim aktivnostima (date od strane UNDP-a) može se zaključiti da preporuke u velikoj mjeri nisu realizirane.

Nakon sjednice OV-a održane 27. 2. 2020. godine imenovana je Komisija za planiranje i upravljanje lokalnim razvojem. Na navednoj sjednici je rečeno da je u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju FBiH neophodno prilagoditi pravilnik o unutrašnjoj sistematizaciji zbog poslova razvojnog planiranja i upravljanja, što se nije desilo.

U narednom planskom ciklusu posebnu pažnju je potrebno posvetiti:

- *Formirati funkcionalnu Službu / Odjeljenje za razvoj*
- *realnijem finansijskom planiranju budžeta i/ili eksternih izvora financiranja;*
- *timskom pristupu za pripremu projektnih prijedloga za apliciranje na dostupne eksterne izvore financiranja;*
- *dodatnom unapređenju koordinacije procesa pripreme općinskog budžeta i jednogodišnjeg i trogodišnjeg planiranja;*
- *uspostavljanju sistema kontinuiranog praćenja implementacije Strategije, uključujući namjenske baze podataka i pomoćne alate;*
- *unapređenju jačanja saradnje poslovnog sektora i ORT-a tokom ciklusa planiranja kao i zajedničkih javno-privatnih partnerstava ili projekata međuopćinske saradnje;*
- *formalnoj sistematizaciji/popunjavanju radnih mjesta centralne koordinacione Jedinice za upravljanje razvojnom aktivnostima (Odjeljenja za razvoj) sa stručnim osobama;*

- jačanju kapaciteta Odjeljenja za razvoj i službi/odjeljenja za eksternu komunikaciju sa eksternim razvojnim akterima, višim nivoima vlasti i donatorima .

Tabela 29. Pregled aktivnosti i odgovornosti za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja JLS

Osnovne aktivnosti i odgovornosti za provođenje, praćenje, izvještavanje i evaluaciju strategije razvoja	
Aktivnosti ^(*)	Nadležnost (ko?)
Priprema/ažuriranje Kalendara aktivnosti Jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima (JURA***)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Ostali članovi ORT-a
Priprema mehanizama i alata za praćenje i izvještavanje o ostvarenju strategije razvoja (uključujući lokalizirane ciljeve održivog razvoja BIH)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Koordinator ORT-a; Kolegij načelnika JLS
Definisanje prioriteta na osnovu strateško-programskih dokumenata za naredni 1+2 planski ciklus	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a zajedno sa Kabinetom načelnika Učesnici u procesu: Rukovodioci nadležnih službi/odjeljenja JLS; Kolegij načelnika JLS; Ostali članovi ORT-a
Priprema trogodišnjih i godišnjih planova rada službi, uključujući projekte iz strategije razvoja i vezane redovne aktivnosti	Nosilac procesa: Rukovodioci nadležnih službi/odjeljenja JLS Učesnici procesa: Koordinator ORT-a
Izrada Trogodišnjeg i Godišnjeg plana rada JLS (za narednu godinu)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a zajedno sa Kabinetom grado/načelnika Učesnici procesa: Kolegij načelnika JLS
Uključivanje ključnih strateških projekata i aktivnosti u plan Budžeta (za narednu godinu)	Nosilac procesa: Rukovodilac Službe/Odjeljenja za budžet i financije Učesnici procesa: Koordinator ORT-a; Kolegij načelnika JLS
Usklađivanje godišnjih planova rada službi/odjeljenja i Godišnjeg plana rada JLS sa usvojenim Budžetom (za narednu godinu)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a zajedno sa Kabinetom grado/načelnika Učesnici procesa: Rukovodioci nadležnih službi/odjeljenja; Kolegij načelnika JLS
Usvajanje Godišnjeg plana rada JLS (za narednu godinu)	Nosilac procesa: Načelnik JLS Učesnici procesa: Općinsko vijeće ili Skupština opštine
Razrada projekata iz Godišnjeg plana rada JLS	Nosilac procesa: Koordinator RT-a Učesnici procesa: Ostali službenici JURA-e/RT-a, Nadležne službe/odjeljenja
Praćenje i privlačenje eksternih izvora financiranja projekata	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Nadležne službe/odjeljenja; Ostali službenici JURA-e/RT-a
Praćenje provođenja Godišnjeg plana rada JLS i ostvarenja strateških ciljeva	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Ostali članovi ORT-a; Šefovi službi/odjeljenja
Izrada godišnjih izvještaja o radu službi/odjeljenja	Nosilac procesa: Rukovodioci službi/odjeljenja Učesnici procesa: Kolegij načelnika JLS; Koordinator ORT-a; Ostali članovi ORT-a

Uključivanje javnosti/ Partnerske grupe u praćenje provođenja strategije razvoja(**)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Ostali službenici JURA-e/RT-a; Partnerska grupa/Razvojni tim
Priprema i razmatranje Izvještaja o razvoju (za prethodnu godinu)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Ostali članovi ORT-a; Rukovodioci službi/odjeljenja
Priprema i razmatranje Godišnjeg izvještaja o radu JLS (za prethodnu godinu)	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a zajedno sa kabinetom grado/načelnika Učesnici procesa: Rukovodioci službi/odjeljenja; Kolegij grado/načelnika JLS
Usvajanje i objavljivanje Izvještaja o razvoju (za prethodnu godinu)	Nosilac Inicijator i vlasnik procesa: Načelnik JLS Učesnici procesa: Općinsko vijeće ili Skupština opštine
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvještaja o radu JLS (za prethodnu godinu)	Nosilac procesa: Načelnik JLS Učesnici procesa: Općinsko vijeće ili Skupština opštine
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uspostavljanje i unaprijeđenje međuopćinske/međuopštinske saradnje ▪ Pokretanje procesa evaluacije strategije razvoja 	Nosilac procesa: Koordinator ORT-a Učesnici procesa: Ostali članovi ORT-a

Napomene:

() Predviđene aktivnosti se odnose na godišnji ciklus planiranja, praćenja, vrednovanja i izvještavanja i za svaki naredni ciklus se ponavljaju. Aktivnosti su u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH koji je stupio na snagu u mjesecu maju 2017. godine. Rokovi za izvršenje predviđenih aktivnosti se preuzimaju iz provedbenih uredbi Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u FBiH i Zakona o budžetima Federacije Bosne i Hercegovine, kao i internog regulatornog okvira JLS.*

(**) Partnerska grupa se uključuje minimalno jednom godišnje u praćenje provođenja strategije lokalnog razvoja.

(***) JURA je jedinica za upravljanje razvojem. Tamo gdje nije uspostavljena JURA, ulogu preuzima Razvojni tim (RT) do potpune uspostave JURA-e.

8. Prilozi

8.1. Sažeti prikaz strategije

Redni broj i oznaka	NAZIV	INDIKATORI I FINACIJSKI IZVORI		
1. Strateški cilj	Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Stopa zaposlenosti	52,4%	60%
		Stopa nezaposlenosti	30,9%	27%
		Broj privrednih subjekata (obrta i pravna lica)	266	300
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		290,000	695,000	985,000
1.1. Prioritet	Privlačenje investicija proizvodnog karaktera	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj novih investicija proizvodnog karaktera u poslovnim zonama	8	11
		Broj zaposlenih u proizvodnom sektoru na nivou općine	162	210
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		150,000	540,000	690,000
1.1.1. Mjera	Uređenje poslovnih zona	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj osvijetljenih ulica u poslovnim zonama	3	6
		Dužina asfaliranih ulica u PZ	2000	5000
		Program za podršku start-upovima proizvodnog karaktera	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		70,000	230,000	300,000
1.1.2. Mjera	Promocija investicionih mogućnosti na području općine	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Izrađen i usvojen marketing plan	0	1

		Broj objavljenih promotivnih članaka o poslovnim zonama	2	7
		Broj učešća na investicionim sajmovima, B2B sastancima i sl.	0	5
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		80,000	310,000	390,000
1.2. Prioritet	Razvoj poljoprivredne proizvodnje	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj registriranih poljoprivrednih gazdinstava	200	270
		Broj registrovanih poljoprivrednih obrta/pravna lica	8	16
		Broj zaposlenih lica u poljoprivrednoj proizvodnji	8	16
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		210,000	385,000	595,000
1.2.1. Mjera	Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj Programa za (samo) zapošljavanje u oblasti poljoprivredne proizvodnje godišnje	0	1
		Godišnji iznos poticajnih izdvajanja za poljoprivrednu proizvodnju u KM	30.000	50.000
		Površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta (ha)	512	520
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		200,000	210,000	410,000
1.2.2. Mjera	Unaprijeđenje proizvodnje domaćih proizvoda	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj radionica za polj.proizvođače	0	7
		Broj educiranih polj.proizvođača	0	70
		Broj sprovedenih promotivnih aktivnosti u cilju promocije domaće proizvodnje	0	5

		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		10,000	175,000	185,000
2. Strateški cilj	Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj stanovika	4078	4500
		Indeks razvijenosti Općine	1,18	1,30
		Postotak stanovnika zadovoljnog društvenim ulugama na području Općine	0	90%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		260,000	1,435,000	1,695,000
2.1. Prioritet	Razvoj infrastrukture za unapređenje, obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj učenika u osnovnoj školi	368	385
		Broj kulturnih i sportskih manifestacija (godišnje)	10	20
		Broj članova sportskih udruženja/saveza	340	510
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		135,000	1,000,000	1,135,000
2.1.1. Mjera	Rekonstrukcija i opremanje školskih ustanova na području općine	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj rekonstruisanih kotlovnica u školama	0	1
		Broj utopljenih obrazovnih ustanova	1	2
		Broj opremljenih kabineta za izvođenje nastave	0	3
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		35,000	250,000	285,000
2.1.2. Mjera	„Obogaćivanje“ kulturnog života na području općine	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj objekata namjenjenih kulturnim sadržajima iz oblasti kulture	0	1

		Elektronska platforma knjižnog fonda	0	1
		Broj korisnika biblioteke – broj članova	450	1000
		Broj održanih edukacija i edukativno-kreativnih radionica za djecu i mlade kroz razne projekte i manifestacije	3	10
		Broj manifestacija iz oblasti kulture	3	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		70,000	200,000	270,000
2.1.3. Mjera	Izgradnja infrastrukture i unaprijeđenje sporta na području općine	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Izrađena analiza stanja sportskog saveza i sportskih klubova koji djeluju na području JLS	0	1
		Broj organizovanih tribina i predavanja o uticaju sporta na zdravlje	0	6
		Broj novoizgrađenih sportskih objekata-terena	0	1
		Broj sportskih manifestacija na području općine	7	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		30,000	550,000	580,000
2.2. Prioritet	Unapređenje rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat riješenosti zaprimljenih predmeta u Općini	90	95
		Broj provedenih razvojnih projekata međuopćinske saradnje	0	3
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		45,000	215,000	260,000
2.2.1. Mjera	Informatička modernizacija lokalne uprave	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj općinskih službi potpuno opremljenih IT opremom	0	2

		Broj sjednica vijeća za koje je dostavljen elektorniski materijal godišnje	0	12
		Uspostavljen i funkcionalan arhiv lokalne uprave za pohranjivanje arhivske građe	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		35,000	125,000	160,000
2.2.2. Mjera	Unaprijeđenje međuopćinske saradnje	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj potpisanih sporazuma međuopćinske saradnje	0	4
		Broj kreiranih međuopćinskih projekata	0	7
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		10,000	90,000	100,000
2.3. Prioritet	Unaprijeđenje socijalne i zdravstvene zaštite	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Visina izdvajanja iz budžeta za korisnike socijalne i dječje zaštite.	10.000,00	30.000,00
		Broj novih usluga zdravstvene zaštite dostupni korisnicima u sklopu poliklinike	0	3
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		45,000	215,000	260,000
2.3.1. Mjera	Unaprijeđenje socijalne zaštite	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Izrađena analiza o potrebama građana za uslugama socijalne i dječije zaštite.	0	1
		Broj revidiranih općinskih odluka o socijalnoj dječijoj zaštiti.	4	4
		Broj usvojenih odluka za uvođenje novih korisnika u prava socijalne i dječije zaštite.	0	3
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)

		50,000	0	50,000
2.3.2. Mjera	Unapređenje zdravstvene zaštite	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj službi sa novom opremom	1	5
		Broj digitalizovanih službi u okviru poliklinike	1	5
		Broj educiranih zdravstvenih radnika (nove tehnologije, novi pristupi liječenju...)	10	20
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		30,000	220,000	250,000
3. Strateški cilj	Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine	Indikatori strateškog cilja	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj stanovnika ugroženih od prirodnih nepogoda	255	50
		Broj priključaka na kanalizacionu mrežu	407	1500
		Količina recikliranog otpada godišnje u tonama	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		460,000	3,675,000	4,135,000
3.1. Prioritet	Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Procenat satnovništva i privrednih subjekata koji uz vodovodni imaju pristup i kanalizacionom priključku	40	85
		Broj divljih deponija na području JLS	6	0
		Broj saobraćajnih nesreća godišnje	43	30
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		335,000	2,585,000	2,920,000
3.1.1. Mjera	Izgradnja komunalne infrastrukture	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti

		Dužina novosagrađene kanalizacione mreže u km	4	7
		Broj septičkih jama na području općine	2000	600
		Procenat domaćinstava i privrednih subjekata uključen u sistem organizovanog odlaganja otpada	95	100
		Procenat domaćinstava i privrednih subjekata uključenih u sistem recikliranja otpada postavljanjem za to namjenjenih kontejnera	0	10
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		265,000	2,185,000	2,450,000
3.1.2. Mjera	Uređenje putne mreže, ulica i trotoara	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Dužina asfaltiranih puteva i ulica u metrima	27 617	32 617
		Dužina urađenih pješačkih staza/trotora u metrima	6 764	7 764
		Procenat stanovništva koje ima pristup asfaltiranim i uređenim putevima	85	95
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		70,000	400,000	470,000
3.2. Prioritet	Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Emisija CO2 izražena u t/g	438,19t/g	214 t/g
		Godišnji troškovi električne energije za zagrijavanje i rasvjetu u KM	42.000KM	28.800KM
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		125,000	690,000	815,000
3.2.1. Mjera	Unaprijeđena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj javnih zgrada u kojima su uvedena energetska tehnička rješenja	1	5

		Broj privatnih stambenih objekata u kojima su uvedena energetska efikasna tehnička rješenja	0	70
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		70,000	500,000	570,000
3.2.2. Mjera	Unaprijeđena energetska efikasnost sistema javne rasvjete	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj rasvjetnih stubova na kojima je izvršena zamjena postojećih rasvjetnih tijela novim LED rasvjetnim tijelima	0	500
		Broj novopostavljenih rasvjetnih tijela	500	1000
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		50,000	100,000	150,000
3.2.3. Mjera	Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Urađen pregled stanja zagrijavanja stambenog i drugog prostora po ulicama i naseljima sa evidencijom trenutnog načina zagrijavanja objekata i godišnjih troškova za zagrijavanje po objektu	0	1
		Izrađen i usvojen općinski propis kojim se propisuje pokretanje postupka na ispitivanju mogućnosti kolektivnog grijanja za područje cijele općine iz OIE (termalna energija podzemnih termalnih izvora)	0	1
		Izrađena studija izvodivosti korištenja OIE na području općine	0	1
		Izrađen idejni projekat daljinskog grijanja svih objekata na području općine iz OIE	0	1
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		5,000	90,000	95,000
3.3. Prioritet	Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija	Indikatori prioriteta	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti indikatora
		Broj aktivnih klizišta	3	1

		Vrijednost prijavljenih materijalnih šteta od poplava izražna u KM	563,500	100,000
		Postotak vakcinisanog stanovništva od virusnih oboljenja	0%	90%
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	400,000	400,000
3.3.1. Mjera	Unapređenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Dužina izgrađenog odbrambenog nasipa uz rijeku Usoru u metrima	1060	1960
		Broj stambenih i poslovnih objekata ugroženih od poplava	102	20
		Poljoprivredna površina koja plavi u ha	42	30
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	200,000	200,000
3.3.2. Mjera	Unapređenje zaštite stanovništva od epidemija i pandemija	Indikatori mjere	Polazne vrijednosti indikatora	Ciljne vrijednosti
		Broj održanih edukacija	0	36
		Broj usvojenih zdravstvenih preporuka za Covid-19	0	1
		Broj vakcinisane djece (općenito)	434	454
		Budžet (KM)	Ostali izvori (KM)	Ukupno (KM)
		0	200,000	200,000

8.2. Detaljan pregled mjera

Strateški cilj 1: Pospiješen ekonomski rast i zapošljavanje

Veza sa strateškim ciljem	1. Pospiješen ekonomski rast i zapošljavanje		
Prioritet	1.1. Privlačenje investicija proizvodnog karaktera		
Naziv mjere	1.1.1. Uređenje poslovnih zona		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	<p>Cilj ove mjere je pospješiti ekonomski rast i zapošljavanje na području općine Doboj Jug. Ključna područja djelovanja su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja infrastrukture u poslovnim zonama (asfaltiranje ulica, osvjetljavanje ulica, itd) - Mapiranje beneficija za privlačenje novih investicija proizvodnog karaktera, - Donošenje programa za podršku statup-ima proizvodnog karaktera. <p>Ključni strateški projekti: „<i>Infrastrukturno i ambijentalno uređenje poslovnih zona</i>“.</p> <p>Realizacijom projekta unaprijedit će se infrastruktura u poslovnoj zoni Mravići. Krajnji rezultat projekta se odnosi na povećanje broja novih investicija i time broja zaposlenih na području općine Doboj Jug. Financiranje projekta u vrijednosti od 100.000,00 KM predviđeno je djelimično (20%) iz budžeta, a preostali iznos od 80% iz eksternih izvora financiranja.</p>		
Ključni strateški projekti	„ <i>Infrastrukturno i ambijentalno uređenje poslovnih zona</i> “.	Očekivani krajnji razultat:	
		<ul style="list-style-type: none"> - Do 2027. godine povećati broj uposlenih u proizvodnom sektoru na području općine Doboj Jug za 30% u odnosu na 2019. godinu. - Do 2027. godine registrovane najmanje 3 nove investicije u proizvodnom sektoru 	
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj osvjetljenih ulica u poslovnim zonama - Dužina asfaliranih ulica u PZ - Program za podršku start-upovima proizvodnog karaktera 	<p>3</p> <p>2000</p> <p>0</p>	<p>6</p> <p>5000</p> <p>1</p>
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Razvojem infrastrukture u poslovnim zonama doprinijet će se privlačenju investicija proizvodnog karaktera, a što će dalje doprinijeti ostvarenju strateškog cilja „Pospiješene ekonomski rast i zapošljavanje“.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	<p>Iznos: 300.000,00 KM</p> <p>Izvor: 70.000,00 KM iz budžeta JLS i 230.000,00 KM iz vanjskih izvora</p>		

Period implementacije mjere	2021-2027
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug
Nosioci mjere	Služba za budžet, financije i privredu
Ciljne grupe	Investitori, građani

Veza sa strateškim ciljem	1. Pospiješen ekonomski rast i zapošljavanje		
Prioritet	1.1. Privlačenje investicija proizvodnog karaktera		
Naziv mjere	1.1.2. Promocija investicionih mogućnosti na području općine		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	Cilj ove mjere je pospiješiti ekonomski rast i zapošljavanje na području općine Doboj Jug. Ključna područja djelovanja su: <ul style="list-style-type: none"> - Izrada marketing plana poslovnih zona za privlačenje novih investicija, - Provedba marketing plana, - Učešće na sajmovima, - Promovisanje poslovnih zona na društvenim mrežama - Donošenje programa za podršku statup-ima proizvodnog karaktera. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	- Izrađen i usvojem marketing plan	0	1
	- Broj objavljenih promotivnih članaka o poslovnim zonama	2	7
	- Broj učešća na investicionim sajmovima, B2B sastancima i sl.	0	5
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Promocijom poslovnih zona doprinjet će se privlačenju investicija proizvodnog karaktera, a što će dalje doprinijeti ostvarenju strateškog cilja „Pospiješene ekonomski rast i zapošljavanje“.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 390.000,00 KM Izvor: 80.000,00 KM iz budžeta JLS i 310.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Služba za budžet, financije i privredu		
Ciljne grupe	Investitori, građani		

Veza sa strateškim ciljem	1. Pospješen ekonomski rast i zapošljavanje		
Prioritet	1.2. Razvoj poljoprivredne proizvodnje		
Naziv mjere	1.2.1. Podsticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	Cilj ove mjere je stvoriti pretpostavke za veći broj registrovanih poljoprivrednih obrta i gazdinstava kroz podrške unapređenja poljoprivredne proizvodnje. Ključna područja djelovanja: <ul style="list-style-type: none"> - Posticanje registracije poljoprivrednih obrta, - Provođenje Programa za (samo)zapošljavanja u oblasti poljoprivredne proizvodnje, - Provođenje edukativnih radionica za poljoprivredne proizvođače. - Posticanje poljoprivredne proizvodnje na području općine Doboj Jug. 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	- Broj Programa za (samo) zapošljavanje u oblasti poljoprivredne proizvodnje godišnje - Godišnji iznos poticajnih izdvajanja za poljoprivrednu proizvodnju u KM - Površina obrađenog poljoprivrednog zemljišta (ha)	0 30.000 512	1 50.000 520
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Unapređenjem poljoprivredne proizvodnje na području općine Doboj Jug doprinijet će se razvoju poljoprivredne proizvodnje u pogledu jačanja kapaciteta i (samo)zapošljavanja.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 410.000,00 Izvor: 200.000,00 KM iz budžeta JLS i 210.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Služba za budžet, financije i privredu		
Ciljne grupe	Poljoprivrednici, NVO-i iz područja poljoprivrede, poljoprivredni obrti, građani		

Veza sa strateškim ciljem	1. Pospiješen ekonomski rast i zapošljavanje		
Prioritet	1.2. Razvoj poljoprivredne proizvodnje		
Naziv mjere	1.2.2. Unapređenje proizvodnje domaćih proizvoda		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	Cilj ove mjere je unaprijediti nivo znanja o poljoprivrednoj proizvodnji proizvođača, te promovisati domaće proizvode, sa krajnjim ciljem poticanja		

	domaće proizvodnje i povećanja obradive poljoprivredne površine. Ključna područja djelovanja:		
	<ul style="list-style-type: none"> - Istražiti potrebe (edukativne) poljoprivrednih proizvođača, - Organizirati i provesti edukativne radionice i seminare, - Istražiti obim i vrste poljoprivrednih proizvoda, - Promovisati domaće proizvode 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj radionica za polj.proizvođače - Broj educiranih polj.proizvođača - Broj sprovedenih promotivnih aktivnosti u cilju promocije domaće proizvodnje 	0 0 0	7 70 5
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Educiranjem poljoprivrednih proizvođača, te promocijom njihovih proizvoda unaprijedit će se domaća proizvodnja, što će dalje doprinijeti pospješenoj ekonomskoj rastu i zapošljavanju.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 185.000,00 KM Izvor: 10.000,00 KM iz budžeta JLS i 175.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboju Jug, Služba za budžet, financije i privredu		
Nosioci mjere	Služba za budžet, financije i privredu		
Ciljne grupe	Građani, poljoprivredni proizvođači, poljoprivredni obrti		

Strateški cilj 2: Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje		
Prioritet	2.1 Razvoj infrastrukture za unapređenje obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja		
Naziv mjere	2.1.1. Rekonstrukcija i opremanje školskih ustanova na području općine		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je adekvatna rekonstrukcija i opremanje objekata osnovnih škola na području opštine u cilju obezbjeđivanja kvalitetnih i sigurnih uslova za učenje i rad kako učenika tako i nastavnika.</p> <p>Ključna područja djelovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza potreba u osnovnom obrazovanju na godišnjem i višegodišnjem nivou - Nastavak rada na rekonstrukciji objekata u skladu sa standardima energetske efikasnosti (utopljavanje objekata, zamjena stolarije, zamjena sistema grijanja i dr.) - Opremanje objekata u skladu sa potrebama nastavnog plana i programa 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	- Broj rekonstruisanih kotlovnica - Broj utopljenih obrazovnih ustanova - Broj opremljenih kabineta za izvođenje nastave	0 1 0	1 2 3
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Ova mjera doprinijet će razvoju prioriteta 2.1. Rekonstrukcija i opremanje obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja, ali i prioriteta 3.2. Unaprijeđena energetska efikasnost i sistemi za korištenje obnovljivih izvora energije jer će se njenom realizacijom obezbijediti adekvatni uslovi za obrazovanje učenika i rad nastavnika na području opštine uz praćenje principa energetske efinasnosti.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 285.000,00 KM Izvor: 35.000,00 KM iz budžeta Općine, 250.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Osnovna škola 21. mart		
Nosioci mjere	Osnovna škola 21. mart		
Ciljne grupe	Građani, učenici, nastavno osoblje		

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturno i ambijentalno uređena sredina atraktivna za život i poslovanje
----------------------------------	---

Prioritet	2.1 Razvoj infrastrukture za unapređenje obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja		
Naziv mjere	2.1.2. „Obogaćivanje“ kulturnog života na području općine		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je stvoriti uslove za kvalitetan rad ustanove za kulturu, koja će promovirati kulturna dešavanja i uticati na kulturnu osviještenost građana.</p> <p>Ključna područja djelovanja su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omogućiti prostor za kulturna dešavanja na području općine - Aktivno raditi na podizanju svijesti javnosti o značaju kulture, te potrebi da se uključujemo od najranijeg doba u kulturna dešavanja - Aktivno raditi na osmišljavanju novih kulturnih sadržaja prilagođenih svim stanovalnicima opštine, te uspostavljanju saradnje sa drugim ustanovama kulture u okruženju u šire radi uspostavljanja saradnje. <p>Ključni strateški projekt: „Izgradnja i modernizacija zgrade biblioteke“ je projekat čijom realizacijom će se kreirati uslovi za kvalitetan i kreativan rad biblioteke. Naime, projektom je osmišljeno da naša općina dobije novu, modernu zgradu u kojoj će, pored prostora za Civilnu zaštitu i Općinskog vijeća na jednom spratu biti smještena i biblioteka. Taj prostor je osmišljen tako što će biblioteka imati dva velika odjeljenja (dječije i centralno), kancelarije i salu u kojoj će moći održavati razne edukacije, književne večeri, promocije i edukativne radionice za djecu i odrasle. Biblioteka bi bila opremljena modernom opremom (laptopima, prostorom za učenje i druženje), koje će olakšati održavanje edukacija i tribina koje su potrebne građanima naše općine. Također, kompletan ili bar dio knjižnog fonda treba biti i elektronski dostupan tako da čitaoci mogu imati uvid u literaturu koju želi. Biblioteka danas treba da ponudi razne sadržaje i na taj način privuče pažnju pojedinca, te postane ustanova za neformalno obrazovanje.</p> <p>Sve troškove izgradnje (cca. 200.000,00 KM) će snositi Općina Doboj Jug i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, te jedan dio u opremanju Fondacija za bibliotečku djelatnost.</p>		
Ključni strateški projekti	Izgradnja i modernizacija zgrade biblioteke	Očekivani krajnji rezultat: Do kraja 2027. godine najmanje dvije adekvatno uređene i funkcionalne institucije za kulturu i sport na području općine Do kraja 2027. godine povećan broj kulturnih i sportskih manifestacija na području općine za najmanje 10 u odnosu na 2019. godinu	
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj objekta namjenjenih kulturni i sadržajima iz oblasti kulture	0	1
	Elektonska dostupnost knjižnog fonda	0	1
	Broj korisnika biblioteke – broj članova	450	1000

	Broj održanih edukacija i edukativno-kreativnih radionica za djecu i mlade kroz razne projekte i manifestacije	3	10
	Broj manifestacija iz oblasti kulture	3	10
Broj objekata namjenjenih kulturnim sadržajima iz oblasti kulture	Realizacijom mjere građani opštine Doboj Jug dobiće ustanovu koja im može ponuditi razne sadržaje iz oblasti kulture i neformalnog obrazovanja. Moderan koncept rada biblioteke, koji će građanima nuditi razlog više za dolazak i posjetu biblioteci, kroz edukacije i druženja, omogućiće organizaciju zanimljivih dešavanja kako za najmlađe tako i za starije stanovnike naše opštine. Realizacija mjere direktno utiče na realizaciju prioriteta, ali i strateškog cilja.		
Elektronska platforma knjižnog fonda	Iznos: 270.000,00 KM Izvor: 70.000,00 KM iz budžeta kantona i 200.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Broj korisnika biblioteke – broj članova	2021-2022.		
Broj održanih edukacija i edukativno-kreativnih radionica za djecu i mlade kroz razne projekte i manifestacije	Općina Doboj Jug, Zeničko-dobojski kanton		
Broj manifestacija iz oblasti kulture	JU Opća biblioteka Doboj Jug / Općina Doboj Jug		
Ciljne grupe	Svi građani s akcentom na stariju populaciju i djecu predškolske, školske dobi i studente		

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturalno i ambijentalno uređenje sredine za život i poslovanje
Prioritet	2.1. Razvoj infrastrukture za unapređenje obrazovnih, kulturnih i sportskih sadržaja
Naziv mjere	2.1.3. Izgradnja infrastrukture i unapređenje sporta na području općine
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je podsticanje i jačanje svijesti o važnosti redovne fizička kulture.</p> <p>Ključna područja djelovanja su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza stanja sportskog saveza i sportskih klubova koja djeluju na području na području općine; - Organizovanje tribina i predavanja o uticaju sporta na zdravlje; - Izgradnja sportske infrastrukture; - Rekonstrukcija i adaptacija postojeće sportske infrastrukture kroz izvođenje potrebnih građevinskih radova i nabavke opreme za klubove; - Nabavka opreme za klubove; - Organizovanje-sportsko rekreativnih manifestacija. <p>Ključni strateški projekt: „Izgradnja sportske dvorane“ je projekat čijom bi se realizacijom poboljšao razvoj sporta, te obezbjedio prostor za kulturna, privredna i druga dešavanja na području općine.</p>

	Finasiranje projekta u vrijednosti od 500.000,00 KM vršiti će se iz budžeta Vlade FBiH, Vlade ZDK-a, te djelimično oz Općine Doboj Jug.		
Ključni strateški projekti	Izgradnja sportske dvorane	Očekivani krajnji rezultat: Do kraja 2027. godine najmanje dvije adekvatno uređenih institucija za kulturu i sport na području općine Do kraja 2027. godine povećan broj kulturnih i sportiskih manifestacija na području općine za najmanje 10 u odnosu na 2019. godinu Do kraja 2027. godine broj članova sportskih udruženja na području općine veći za najmanje 50% u odnosu na broj u 2019. godini	
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	<ul style="list-style-type: none"> - Izrađena analiza stanja sportskog saveza i sportskih klubova koji djeluju na području JLS - Broj organizovanih tribina i predavanja o uticaju sporta na zdravlje - Broj novoizgrađenih sportskih objekata-terena - Broj sportskih manifestacija na području općine 	0 0 0 7	1 6 1 10
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera 2.2.1. podstići i ojačati svijest o važnosti redovnog bavljenja sportom i poboljšati materijalno tehnički uvjeti u oblasti sporta ove JLS.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 580.000,00 KM Izvor: 30.000,00 iz budžeta Općine, 550.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	JLS Doboj Jug		
Nosioci mjere	Općina Doboj Jug, Sportski savez i Sportski klubovi .		
Ciljne grupe	Građani opštine (sportisti, rekreativci, privrednici)		

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturalno i ambijentalno uređenje sredine za život i poslovanje		
Prioritet	2.2. Unapređenje rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje		
Naziv mjere	2.2.1. Informatička modernizacija lokalne uprave		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je unapređenje rada Općinskog vijeća u skladu sa informacionim i tehničkim dostignućima, te uspostava Arhiva organa uprave općine Doboj Jug.</p> <p>Ključna područja djelovanja informatičke modernizacije lokalne uprave su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza potreba za modernizacijom i digitalizacijom općinske uprave; - Aktivnosti promocije benefita koje sprovođenje aktivnosti na ovom polju donosi u zakonodavnom i izvršnom vlasti; - Izrada projektne dokumentacije za uspostavu arhiva organa uprave uz dogradnju zgrade Općine; - Izrada potrebnih elaborata (na primjer, protivpožarnog elaborata); - Provedba postupka JNB i izbor najpovoljnijeg izvođača radova na izgradnji Arhiva; - Nabavka potrebnih IT uređaja; - Zapošljavanje arhivara u općinskoj upravi i uspostava sistema pohranjivanja arhivske građe. 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	Indikatori za praćenje rezultata mjere		
	<ul style="list-style-type: none"> - Broj općinskih službi potpuno opremljenih IT opremom - Broj sjednica vijeća za koje je dostavljen elektronički materijal godišnje - Uspostavljen i funkcionalan arhiv lokalne uprave za pohranjivanje arhivske građe 	0	2
		0	12
		0	1
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera 2.2.1. Informatička modernizacija lokalne uprave i uspostavljanje arhiva organa uprave omogućiti efikasnost i ekonomičnost u radu općinskog vijeća, te da će se izgradnjom arhiva organa uprave urediti arhivska građa što će omogućiti brži pristup arhiviranim dokumentima kako organu uprave tako i fizičkim i pravnim licima.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 160.000 KM Izvor: 35.000 KM iz budžeta JLS, 125.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	JLS Doboj Jug		
Nosioci mjere	Općina Doboj Jug/ Služba za stručne poslove Općinskog Vijeća i Općinskog načelnika i Služba za urbanizam, katastar i privredu.		
Ciljne grupe	Općinski vijećnici, organ uprave, pravni i fizička lica		

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturalno i ambijentalno uređena sredina za život i poslovanje		
Prioritet	2.2. Unapređenje rada lokalne uprave i međuopćinske saradnje		
Naziv mjere	2.2.2 Unapređenje međuopćinske saradnje		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je stvaranje saradnje sa drugim općinama kako susjednim, tako i općinama drugih država sa zajedničkim interesima i mogućnošću za razvoj i imeplementaciju zajedničkih projekata. Ključna područja djelovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza dosadašnjih suradnji na međuopćinskom nivou, - Reaktiviranje međuopćinskih ranijih odnosa, - Posjeta drugim općinama sa ciljem uspostavljanja saradnje, - Kreiranje i provođenje međuopćinskih projekata, - Jačanje kapaciteta NVO sektora, - Reaktiviranje međuopćinske saradnje sa Općinom Sincan iz Turske. 		
Ključni strateški projekti			
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	Broj potpisanih sporazuma međuopćinske saradnje	0	4
	Broj kreiranih međuopćinskih projekata	0	7
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Unaprijeđenjem međuopćinske saradnje doprinijet će se ostvarenju unapređenju rada lokalne samouprave i međuopćinske saradnje kroz zajedničke projekte i aktivnosti.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 100.000,00 KM Izvor: 10.000,00 KM iz budžeta JLS i 90.000,00 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove		
Ciljne grupe	Građani, javne ustanove, privrednici		

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturalno i ambijentalno uređenje sredine za život i poslovanje		
Prioritet	2.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite		
Naziv mjere	2.3.1. Unapređenje socijalne zaštite		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je poboljšanje i podsticanje nastavka razvoja usluga socijalne i dječije zaštite prema potrebama indetifikovanim od strane lokalne zajednice.</p> <p>Ključna područja djelovanja su:</p>		

	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza potreba građana za uslugama socijalne i dječije zaštite na području JLS; - Mapiranje usluga socijalne zaštite od strane općine, viših nivoa vlasti i organizacija; - Revidiranje postojećih i donošenje novih općinskih odluka o socijalnoj i dječijoj zaštiti koje su u nadležnosti općine; - Razviti sistem monitoringa, evaluacije i izvještavanja za pružene usluge od sredstava općine. 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	- Izrađena analiza o potrebama građana za uslugama socijalne i dječije zaštite.	0	1
	- Broj revidiranih općinskih odluka o socijalnoj dječijoj zaštiti.	4	4
	- Broj usvojenih odluka za uvođenje novih korisnika u prava socijalne i dječije zaštite.	0	3
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će realizacija mjere unaprijediti sistem socijalne zaštite na području općine Doboj Jug, proširiti broj korisnika socijalne zaštite koji se nalaze u stanju socijalne potrebe te razviti efikasniji sistem dječije zaštite, te samim tim direktno doprinijeti realizaciji prioriteta.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 50.000 KM Izvor: 50.000 KM iz budžeta JLS		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Općina Doboj Jug/ Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove općine Doboj Jug.		
Ciljne grupe	Lica u stanju socijalne potrebe na području općine		

Veza sa strateškim ciljem	2. Infrastrukturno i ambijentalno uređenje sredine za život i poslovanje
Prioritet	2.3. Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite
Naziv mjere	2.3.2. Unapređenje zdravstvene zaštite
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je poboljšanje informatizacije i digitalizacije sistema zdravstvene zaštite na području općine Doboj Jug da bi korisnicima bio omogućen što jednostavniji i lakši pristup zdravstvenom sistemu.</p> <p>Ključna područja djelovanja su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza potreba za unapređenje informatizacije i digitalizacije, - Nabavka potrebne nove opreme za unapređenje digitalizacije zdravstvenog sektora,

	<ul style="list-style-type: none"> - Nabavka novih aparata u svrhu proširivanja i jačanja kapaciteta zdravstvene ustanove, - Sprovođenje sistemskih, organizovanih preventivnih pregleda u cilju preventivnog djelovanja i očuvanja zdravlja - Edukacije medicinskog osoblja. 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	<ul style="list-style-type: none"> - Broj službi sa novom opremom - Broj digitalizovanih službi u okviru poliklinike - Broj educiranih zdravstvenih radnika (nove tehnologije, novi pristupi liječenju...) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>10</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>20</p>
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će realizacija mjere unaprijediti sistem zdravstvene zaštite na području općine Doboj Jug, kako bi korisnici imali što efikasniji i efektivniji digitalizovani sistem i nove usluge.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 250.000 KM Izvor: 30.000 KM iz budžeta JLS, 220.000,00 iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	JU Poliklinika Doboj Jug / Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Općina Doboj Jug/ Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove općine Doboj Jug.		
Ciljne grupe	Građani, uposleni u JU Poliklinika Doboj Jug		

Strateški cilj 3: Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine		
Prioritet	3.1. Unapređena komunalna i putna infrastruktura		
Naziv mjere	3.1.1. Izgradnja komunalne infrastrukture		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je smanjiti šetan uticaj komunalnog otpada na okoliš na području općine Doboj Jug. Ključna područja djelovanja su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja kanalizacione mreže na području općine, - Izrada projektne dokumentacije za uređaj za prečišćavanje otpadnih voda (UPOV), - Pribavljanje saglasnosti i dozvola za izgradnju UPOV, - Otkup zemljišta za izgradnju UPOV, - Izgradnja UPOV - Zbrinjavanje divljih deponija - Uspostavljanje sistema za recikliranje otpada - Aktivnosti na podsticanju razdvajanja otpada/recikliranja na području općine <p>Ključni strateški projekt: „Izgradnja uređaj za prečišćavanje otpadnih voda“ je projekat čijom realizacijom će se poboljšati zaštita okoliša na području općine Doboj Jug. Krajnji rezultat ovog projekta je smanjenje septičkih jama i nekontrolisanih ispusta komunalnog otpada u vodotoke. Financiranje ovog projekta u iznosu od 2.400.000,00 KM predviđeno je djelimično 10 % iz budžeta, a 90% iz eksternih izvora financiranja.</p>		
Ključni strateški projekti	Izgradnja uređaj za prečišćavanje otpadnih voda	Očekivani krajnji rezultat: Do 2027. godine smanjenje broja septičkih jama i nekontrolisanih ispusta otpadnih voda u vodotoke za 70%. Do kraja 2027. godine izgrađeno najmanje 3 km kanalizacione mreže koje pokriva 70% korisnika opštine.	
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Dužina novosagrađene kanalizacione mreže u km	4	7
	Broj septičkih jama na području općine	2000	600
	Procenat domaćinstava i privrednih subjekata uključen u sistem organizovanog odlaganja otpada	95	100
	Procenat domaćinstava i privrednih subjekata uključenih u sistem recikliranja	0	10

	otpada postavljanjem za to namjenjenih kontejnera		
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Izgradnjom komunalne infrastrukture doprinijet će se ostvarenju prioriteta, odnosno unaprijediti će se komunalna infrastruktura općine.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 2.920.000,00 KM Izvor: 335,000 KM iz budžeta JLS i 2,585,000 KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove / JKP „Vis“ Doboj Jug		
Ciljne grupe	Građani, privredni subjekti, NVO iz područja zaštite okoliša		

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite Općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine		
Prioritet	3.1.Unaprijeđena komunalna i putna infrastruktura		
Naziv mjere	3.1.2. Uređenje putne mreže, ulica i trotoara		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	Cilj mjere je uređenje putne infrastrukture koja utiče na ekonomski i društveni razvoj, osigurava bolju komunikaciju i omogućava lakše i sigurnije kretanje ljudi i roba lokacijama od značaja za ekonomski i društveni razvoj općine, stvara se vizuelno ljepši izgled i kvalitetnija sredina za življenje. Putna infrastruktura pored što treba da bude efikasna mora da bude sigurna i ima minimalan negativan uticaj na okoliš. Ključna područja djelovanja su: <ul style="list-style-type: none"> - izrada srednjoročnog plana i programa održavanja, zaštite, rekonstrukcije i izgradnje putne infrastrukture na području općine Doboj Jug; - iznalaženje novih tehničkih rješenja za izgradnju novih putnih pravaca-ulica; - asfaltiranje ulica i putnih pravaca; - nastavak izgradnje pješačkih staza/trotoara. 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Dužina asfaltiranih puteva i ulica u metrima	27 617	32 617
	Dužina urađenih pješačkih staza/trotoara u metrima	6 764	7 764
	Procenat stanovništva koje ima pristup asfaltiranim i uređenim putevima	85	9
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera, pored toga što omogućava lakše i sigurnije kretanje ljudi i roba te stvara vizuelno ljepši izgled i kvalitetniju sredinu za življenje,		

	uticati na ekonomski i društveni razvoj općine Doboj Jug u pozitivnom smislu, te samim tim uticati na ostvarenje prioriteta.
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 470.000,00 KM Izvor: 70.000,00 KM iz budžeta JLS i 400.000,00 KM iz vanjskih izvora
Period implementacije mjere	2021-2027
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug
Nosioci mjere	Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove
Ciljne grupe	Građani, učenici

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenosti životne sredine	
Prioritet	3.2. Unapređena energetska efikasnost i sistem za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)	
Naziv mjere	3.2.1. Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug	
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je smanjenje emisije stakleničkih plinova, smanjenje potrošnje električne energije i minimiziranje gubitaka energije u javnim zgradama i privatnim stambenim objektima na području Općine Doboj Jug. U okviru realizacije ove mjere bi se trebale provesti sljedeće ključne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uraditi spisak javnih objekata i uraditi studiju izvodivosti za primjenu energetski efikasnih tehničkih rješenja u javnim zgradama na području općine - Uraditi spisak privatnih stambenih objekata po ulicama sa evidencijom trenutnog stanja u primjeni energetski efikasnih mjera na objektu (izrađena termo izolacija, urađena fasada, uvedeno centralno grijanje ...) - Izrada i usvajanje općinskog propisa i izrada planskog akta za uvođenje novih tehničkih rješenja za energetska efikasnost u javnim zgradama i privatnim stambenim objektima - Realizacija energetski efikasnih tehničkih rješenja u javnim zgradama na području Općine Doboj Jug - Realizacija poticaja za uvođenje energetski efikasnih tehničkih rješenja u privatnim objektima na području Općine Doboj Jug <p>KLJUČNI STRATEŠKI PROJEKAT: „Utopljavanje javnih zgrada na području Općine Doboj Jug“ je projekat čijom realizacijom će se stvoriti bolji uslovi za boravak i rad u javnim ustanovama kao za korisnike objekata tako i za uposlene u istim. Krajnji rezultati projekta se odnose na smanjenje emisije CO₂, ušteda u potrošnji električne energije i energenata u javnim zgradama. Financiranje projekta u vrijednosti od 200.000 KM djelimično je predviđeno (30%) iz budžeta Općine, a preostali dio iz vanjskih izvora (70%).</p>	
Ključni strateški projekti	Utopljavanje javnih zgrada na području Općine Doboj Jug	Očekivani krajnji rezultat: Do 2027. godine smanjene emisije CO ₂ u sektoru

Indikatori za praćenje rezultata mjere		zgradarstva na području Općine Doboj Jug za 40% u odnosu na 2020. godinu. Do 2027. godine troškovi za električnu energiju i energente u javnim zgradama manji za 30% u odnosu na 2020. godinu.	
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	- Broj javnih zgrada u kojima su uvedena energetska tehnička rješenja - Broj privatnih stambenih objekata u kojima su uvedena energetska tehnička rješenja	1 0	5 70
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera 3.2.1. Unapređena energetska efikasnost javnih i privatnih zgrada u Općini Doboj Jug stimulirati korištenje novih vrsta goriva iz obnovljivih izvora energije, da će doći do povećanja zaposlenosti u sektoru energije, te da će doći do općeg poboljšanja stanja i kvaliteta okoliša.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 570.000 KM Izvor: 70.000 KM iz budžeta Općine Doboj Jug i 500.000 KM iz budžeta viših nivoa vlasti i donatora		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Služba za urbanizam , katastar i geodetske poslove		
Ciljne grupe	Građani općine Doboj Jug , korisnici usluga javnih ustanova i javne uprave, zaposleni u javnim ustanovama i javnoj upravi, građani vlasnici stambenih objekata koji su prošli na konkursu za dodjelu poticaja		

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine
Prioritet	3.2. Unapređena energetska efikasnost i sistem za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)
Naziv mjere	3.2.2. Unapređena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u Općini Doboj Jug
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	Cilj ove mjere je smanjenje emisije stakleničkih plinova, smanjenje potrošnje električne energije i minimiziranje kvarova na postojećem sistemu javne rasvjete, te izgradnja nove energetska efikasne javne rasvjete na području Općine Doboj Jug. U okviru realizacije ove mjere bi se trebale provesti sljedeće ključne aktivnosti: - Uraditi pregled javne rasvjete po ulicama sa evidencijom trenutnog stanja u smislu vrste i snage rasvjetnog tijela

	<ul style="list-style-type: none"> - Izrada i usvajanje općinskog propisa kojim se propisuje uvođenje energetske efikasne led rasvjete na području cijele općine - Izrada projektne dokumentacije za zamjenu postojećih rasvjetnih tijela i postavljanje novih rasvjetnih tijela - Realizacija energetske efikasne tehničke rješenja u sistemu javne rasvjete – ugradnja led rasvjete na području Općine Doboj Jug (zamjena postojeće i izgradnja nove) <p>Realizacijom aktivnosti u okviru mjere će se stvoriti bolji uslovi za saobraćaj u večernjim satima kao i bolja sigurnost pješaka, te bolja opšta sigurnost građana i imovine.</p>		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj rasvjetnih stubova na kojima je izvršena zamjena postojećih rasvjetnih tijela novim LED rasvjetnim tijelima	0	500
	Broj novopostavljenih rasvjetnih tijela	500	1000
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera Unaprijeđena energetska efikasnost sistema javne rasvjete u općini Doboj Jug povećati stepen sigurnosti građana općine, unaprijediti uslove života stanovnika općine, te da će doći do općeg poboljšanja stanja i kvaliteta okoliša.		
	Iznos: 150.000 KM Izvor: 50.000 KM iz budžeta Općine Doboj Jug i 100.000 KM iz budžeta viših nivoa vlasti i donatora.		
Period implementacije mjere	2021-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug		
Nosioci mjere	Služba za urbanizam, katastar i geodetske poslove		
Ciljne grupe	Građani općine Doboj Jug, učesnici u saobraćaju koji prolaze kroz općinu.		

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenosti životne sredine
Prioritet	3.2. Unapređena energetska efikasnost i sistem za korištenje obnovljivih izvora energije (OIE)
Naziv mjere	3.2.3. Uspostavljen sistem za korištenje obnovljivih izvora energije
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	Cilj ove mjere je da se sagledaju mogućnosti korištenje obnovljivih izvora energije na području općine, te da se korištenje istih stavi na viši nivo čime će se uticati na smanjenje emisije stakleničkih plinova, smanjenje potrošnje električne energije i minimiziranje troškova za energente za zagrijavanje stambenog i radnog prostora.

	<p>U okviru realizacije ove mjere bi se trebale provesti sljedeće ključne aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uraditi pregled stanja zagrijavanja stambenog i drugog prostora po ulicama i naseljima sa evidencijom trenutnog stanja u smislu načina zagrijavanja objekata i godišnjih troškova za zagrijavanje po objektu - Izrada i usvajanje općinskog propisa kojim se propisuje pokretanje postupka na ispitivanju mogućnosti kolektivnog grijanja za područje cijele općine iz obnovljivih izvora energije (termalna energija podzemnih termalnih izvora) - Izrada studije izvodivosti korištenja obnovljivih izvora energije na području općine - Izrada idejnog projekta daljinskog grijanja svih objekata na području općine iz obnovljivih izvora energije <p>Realizacijom ove mjere će se pokušati dokazati opravdanost iskorištenja potencijala obnovljivih izvora energije na području općine u cilju organizacije daljinskog grijanja svih objekata čime će se stvoriti bolji uslovi za život i rad svih stanovnika Općine Doboj Jug i uposlenika koji rade u poduzećima i ustanovana na području općine Doboj Jug, što bi uticalo svakako kao krajnji rezultati, a to je smanjenje emisije CO₂, ušteda u potrošnji električne energije i potrošnji energenata za zagrijavanje stambenog i drugog prostora na području cijele općine.</p>		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Urađen pregled stanja zagrijavanja stambenog i drugog prostora po ulicama i naseljima sa evidencijom trenutnog načina zagrijavanja objekata i godišnjih troškova za zagrijavanje po objektu	0	1
	Izrađen i usvojen općinski propis kojim se propisuje pokretanje postupka na ispitivanju mogućnosti kolektivnog grijanja za područje cijele općine iz OIE (termalna energija podzemnih termalnih izvora)	0	1
	Izrađena studija izvodivosti korištenja OIE na području općine	0	1
	Izrađen idejni projekat daljinskog grijanja svih objekata na području općine iz OIE	0	1
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera Sagledavanje mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije na području Općine Doboj Jug stvoriti pretpostavke za izradu projektne dokumentacije za izgradnju sistema daljinskog grijanja čijom izgradnjom u narednom periodu će se unaprijediti uslove života stanovnika općine, te da će doći do općeg poboljšanja stanja i kvaliteta okoliša.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima finansiranja	Iznos: 95.000 KM Izvor: 5.000 KM iz budžeta Općine Doboj Jug i 90.000 KM iz budžeta viših nivoa vlasti i donatora.		

Period implementacije mjere	2021-2027
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboj Jug
Nosioci mjere	Služba za urbanizam , katastar i geodetske poslove
Ciljne grupe	Građani općine Doboj Jug i zaposleni u poduzećima i institucijama na području općine.

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine		
Prioritet	3.3. Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija		
Naziv mjere	3.3.1. Unapređenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je smanjenje rizika, stvaranje sigurnosti i potpuna zaštita ljudi i materijalnih dobara od elementarne nepogode u plavnom području općine. U plavnom području općine uz korito rijeke Usore planirana je izgradnja priključnice na koridor 5C koja će uveliko zaštititi individualne stambene objekte, kolektivne i privredne objekte, infrastrukturu i druga materijalna dobra koja se nalaze u plavnom području općine.</p> <p>Podrčja djelovanja u okviru mjere su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izgradnja odbrambenog nasipa od poplave uz korito rijeke Usore - Čišćenje korita - Opremanje civilne zaštite - Edukacija stanovništva i službe spasavanja - Sanacija aktivnih klizišta 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Dužina izgrađenog odbrambenog nasipa uz rijeku Usoru u metrima	1060	1960
	Broj stambenih i poslovnih objekata ugroženih od poplava	102	20
	Poljoprivredna površina koja plavi u ha	42	30
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Očekuje se da će mjera Unapređenje zaštite od poplave, stvaranje sigurnosti i smanjenje rizika u plavnom području obezbjediti, osigurati i stimulisati ulaganja u plavnom području a koje je uređeno prostornim planom za područje općine.		
Indikativna finansijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 200.000 KM Izvor: iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2021-2027		

Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboju Jug
Nosioci mjere	Općinska Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove
Ciljne grupe	Građani, udruženja građana, javne ustanove i zaposleni u javnoj upravi

Veza sa strateškim ciljem	3. Povećan stepen zaštite općine od prirodnih nepogoda i smanjen stepen zagađenja životne sredine		
Prioritet	3.3. Smanjenje rizika od elementarnih nepogoda i drugih vrsta nesreća, epidemija i pandemija		
Naziv mjere	3.3.2. Unapređenje zaštite stanovništva od epidemija i pandemija		
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja*	<p>Cilj ove mjere je smanjenje rizika, stvaranje sigurnosti i zaštita stanovništva od epidemija i pandemija. Analize prethodnih epidemija i zaraznih bolesti govore da epidemije, uključujući socioekonomske utjecaje mjera za njihovu prevenciju i kontrolu, mogu dovesti do povećanja postojećih rizika koji utječu na zaštitu i zdravlje stanovništva. U takvim okolnostima određeni je broj stanovništva u povećanom riziku, a to se posebno odnosi na djecu i starije osobe.</p> <p>Ključna područja djelovanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izrada analize postojećeg stanja, • Izrada Preporuka u slučaju epidemije/pandemije na lokalnom nivou, • Edukacija stanovništva o važnosti poštovanja preporuka i koristima od vakcinisanja • Vakcinisanje stanovništva u skladu sa Preporukama 		
Ključni strateški projekti			
	Indikatori (izlaznog rezultata i krajnjeg rezultata)	Polazne Vrijednosti (2019)	Ciljne Vrijednosti (2027)
	Indikatori za praćenje rezultata mjere		
	Broj održanih edukacija	0	36
Broj usvojenih zdravstvenih preporuka za Covid-19	0	1	
Broj vakcinisane djece (općenito)	434	454	
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	Unaprijeđenjem zaštite stanovništva od epidemija i pandemija doprinijet će povećanju zaštite od prirodnih nepogoda i drugih nesreća.		
Indikativna financijska konstrukcija sa izvorima financiranja	Iznos: 200.000 KM Izvor: 200.000KM iz vanjskih izvora		
Period implementacije mjere	2020-2027		
Institucija odgovorna za koordinaciju implementacije mjere	Općina Doboju Jug		
Nosioci mjere	Općinska Služba za civilnu zaštitu, opću upravu i zajedničke poslove		
Ciljne grupe	Građani, udruženja građana, javne ustanove i zaposleni u javnoj upravi		

